

České soudnictví 2016: Výroční statistická zpráva

Ministerstvo spravedlnosti
JUSTICE.CZ

Když jsem nastoupil na Ministerstvo spravedlnosti, velmi jsem postrádal statistické údaje o chodu našich soudů nezbytné pro jakékoliv relevantní zkoumání. Ministerstvo sice každoročně vydávalo „statistickou ročenku“, to ovšem byly jen nekonečné řady základních statistických údajů bez dalšího zpracování. Dopracovat se na jejich základě k nějakému závěru vyžadovalo jednak detailní znalost systému soudního výkaznictví, jednak hodiny práce se základními daty, nemluvě o tom, že pro mnoho otázek v ročenkách potřebná data jednoduše chyběla.

Jsem proto velmi rád, že konečně můžeme předložit odborné i laické veřejnosti první statistickou výroční zprávu justice, která není pouhým soupisem základních dat, ale má ambici být přehlednou prezentací nejdůležitějších statisticky zachytitelných trendů a aspektů našeho soudnictví. Ačkoliv ani tato zpráva není dokonalá a v dalších letech plánujeme její vylepšování, jsme přesvědčeni, že už nyní podává dostatečně věrný obraz stavu justice a měla by se proto stát povinnou četbou pro každého, kdo chce o našem soudnictví vést seriózní debatu.

Tento obraz se přitom velmi liší od obecně sdílených představ či, chcete-li, tradovaných omylů. Zpráva tak například ukazuje, že naše justice vůbec není pomalá: polovina civilních sporů byla v loňském roce vyřízena za méně než 198 dní, tedy méně než sedm měsíců (to je přitom zrychlení o více než třetinu oproti roku 2013). Polovina trestních věcí potom byla vyřízena za méně než 93 dní, tedy tři měsíce. Není také pravda, že by existovaly extrémní rozdíly v rychlosti soudů v různých krajích, když více než tři čtvrtiny všech soudů zvládají vyřídit polovinu civilních věcí za méně než rok (i tento ukazatel se za poslední tři roky podařilo velmi výrazně zlepšit). A ve věcech trestních je to doba kratší než půl roku. Není konečně ani pravda, že by naše soudy byly notoricky přetížené: nápad civilních věcí se zejména díky opatřením proti zneužívání soudního řízení u bagatelních pohledávek podařilo snížit za poslední tři roky téměř o čtvrtinu, takže dosáhl vůbec nejnižší hodnoty za posledních devět let. Také v trestních věcech nápad v posledních třech letech klesá a dosahuje nejnižších hodnot za mnoho let.

Tím rozhodně nechci říci, že by se naše soudnictví nepotýkalo s žádnými problémy. Účelem předkládané zprávy určitě není problémy zastírat, ale naopak je objektivně popsat tak, abychom mohli vést věcnou debatu nad jejich řešením. Stále tak například máme několik soudů, kde se na vyřízení celé poloviny civilních věcí čeká déle než 600 dnů a v jednom případě dokonce téměř tři roky, což považuji jednoduše za neakceptovatelné. Stejně nepřijatelné je, že u krajských soudů trvá každá desátá věc téměř pět let a že se kupí nedodělky ve správním soudnictví. Díky práci našich statistiků a analytiků ovšem konečně víme, kde přesně tyto problémy jsou a kam tedy zacílit naše úsilí o další zlepšování stavu justice. Věřím proto, že v dalších letech budeme moci veřejnosti představit ještě podstatně lepší výsledky.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti

Obsah

Obsah.....	4
1 Úvod.....	7
1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky	7
2 Okresní soudy.....	9
2.1 Personál.....	9
2.1.1 Soudci.....	9
2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu.....	12
2.2 Civilní agenda	14
2.2.1 Délka řízení	14
2.2.2 Vyřizování věcí	17
2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	19
2.2.4 Disposition time	21
2.2.5 Další statistiky	24
2.3 Trestní agenda	28
2.3.1 Délka řízení	28
2.3.2 Vyřizování věcí	30
2.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	31
2.3.4 Disposition time	33
2.3.5 Další statistiky	35
2.4 Opatrovnická agenda	39
2.4.1 Délka řízení	39
2.4.2 Vyřizování věcí	41
2.4.3 Disposition time	42
2.4.4 Další statistiky	45
2.5 DEA	48
2.5.1 Výsledky a jejich interpretace.....	48
3 Krajské soudy.....	53
3.1 Personál.....	53
3.1.1 Soudci.....	53
3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu.....	57
3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda	58
3.2.1 Délka řízení	58
3.2.2 Vyřizování věcí	59
3.2.3 Disposition time	60
3.2.4 Další statistiky	61
3.3 Civilní odvolací agenda	63
3.3.1 Délka řízení	63
3.3.2 Vyřizování věcí	64
3.3.3 Disposition time	65
3.4 Prvostupňová trestní agenda.....	67
3.4.1 Délka řízení	67
3.4.2 Vyřizování věcí	69

3.4.3	Disposition time	70
3.4.4	Další statistiky	71
3.5	Trestní odvolací agenda	73
3.5.1	Délka řízení	73
3.5.2	Vyřizování věcí	74
3.5.3	Disposition time	76
3.6	Správní agenda	77
3.6.1	Délka řízení	77
3.6.2	Vyřizování věcí	79
3.6.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	80
3.6.4	Disposition time	81
3.6.5	Další statistiky	82
3.7	Insolvenční agenda	84
3.7.1	Délka řízení	84
3.7.2	Vyřizování věcí – celkem.....	87
3.7.3	Další statistiky – celkem	90
4	Vrchní soudy.....	91
4.1	Personál.....	91
4.1.1	Soudci.....	92
4.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	94
4.2	Civilní a obchodní odvolací agenda	95
4.2.1	Délka řízení	95
4.2.2	Vyřizování věcí	95
4.2.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	96
4.2.4	Disposition time	96
4.3	Trestní odvolací agenda	98
4.3.1	Délka řízení	98
4.3.2	Vyřizování věcí	98
4.3.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	99
4.3.4	Disposition time	99
4.4	Insolvenční agenda – II. stupeň	101
4.4.1	Vyřizování věcí	101
4.4.2	Disposition time	102
5	Nejvyšší soud.....	103
5.1	Personál.....	103
5.1.1	Soudci.....	103
5.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	105
5.2	Civilní dovolací agenda	106
5.2.1	Vyřizování věcí	106
5.3	Trestní dovolací agenda	107
5.3.1	Vyřizování věcí	107
5.4	Stížnosti pro porušení zákona.....	108
5.4.1	Vyřizování věcí	108
5.5	Insolvenční agenda	109
5.5.1	Vyřizování věcí	109

6	Nejvyšší správní soud.....	110
6.1	Personál.....	110
6.1.1	Soudci.....	110
6.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	111
6.2	Řízení o kasačních stížnostech.....	112
6.2.1	Vyřizování věcí	112
	Seznam grafů.....	113
	Seznam tabulek	115
	Přílohy.....	117
	Příloha A – seznam použitých pojmů.....	117
	Statistické pojmy a použité statistické ukazatele.....	117
	Právní a ostatní pojmy	121
	Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy.....	125
	Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů	126
	Příloha D – detailnější popis DEA	127
	Teorie a literatura	127
	Metodika, specifikace modelu	130
	Seznam literatury (DEA).....	132

1 Úvod

Cílem této výroční zprávy je seznámit odbornou i laickou veřejnost s činností české justice z pohledu statistik. Obsahuje vybraná statistická data za okresní, krajské a vrchní soudy, Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud. Každému článku soudní soustavy je věnována jedna část, která je následně dělena na kapitoly a podkapitoly. Každá kapitola se buď věnuje vybrané agendě soudu, nebo obsahuje údaje o personálu. Dílčí podkapitoly jsou pak zaměřeny na určitý statistický ukazatel (délka řízení, vyřizování věcí apod.).

Kapitola 1.1 podrobněji vysvětluje účel této zprávy, seznamuje čtenáře s jejími základními východisky, předpoklady a určitými omezeními a přidává další poznámky, které je třeba mít při čtení dokumentu na mysli.

1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky

Při čtení této zprávy je třeba pamatovat zejména na následující skutečnosti:

- Cílem zprávy je poskytnout čtenáři přístupný, ale poměrně detailní náhled na fungování české justice prostřednictvím statistik. Oproti ostatním veřejně dostupným zdrojům justičních statistik (Justiční statistické ročenky¹, [internetové stránky Infodata](#), data publikovaná Českým statistickým úřadem) má tato zpráva mnoho výhod:
 - Obsahuje množství dat, která nejsou jinak dostupná, například nejen průměrné, ale i mediánové délky řízení.
 - V průběhu let docházelo ke změnám v legislativě a způsobu vedení statistik a některé zdroje (například Infodata) vždy detailně nerozlišují rejstříky. Ostatní zdroje dat rovněž obsahují jisté, byť velmi malé, množství chybných pozorování. Data v této zprávě jsou tam, kde je to možné, očištěna a výše zmíněnými nedostatky tak netrpí.
 - Data jsou zobrazena v přehledné podobě v různých typech grafů, případně tabulkách. Především sledování vývoje ukazatelů v čase nebo rozdílů mezi jednotlivými soudy je takto výrazně snadnější.
 - Data jsou doplněna komentářem a vysvětlivkami.
- Zpráva sice poskytuje detailní náhled, nejedná se však o podrobnou analýzu dané problematiky. K takové analýze by byla třeba hlubší práce s daty a využití pokročilejších statistických a ekonometrických metod, jež ale přesahuje účel tohoto materiálu. Ve zprávě jsou téměř výhradně využita statistická data dostupná Ministerstvu spravedlnosti, velmi zřídka pak další „nestatistické“ informace z jiných zdrojů.
- Definitivní závěry nemohou být vyvozovány pouze na základě jednoho statistického ukazatele. Například vysoké délky řízení nemusí znamenat (a často také neznamenají), že soud pracuje špatně. Mohou ve skutečnosti ukazovat to, že soud z nějakého důvodu (malý počet personálu, špatná organizace práce apod.) přestal zvládat vyřizovat svou agendu před několika lety a ačkoliv již nyní pracuje dobře, potýká se s problémy, které vznikly dříve.

¹ Justiční statistická ročenka na rozdíl od této zprávy obsahuje pouze kompilaci automaticky generovaných sestav bez dalšího komentáře či grafického znázornění dat.

- Zpráva se zabývá pouze hlavními agendami soudů. Soudy ale vyřizují i množství vedlejších agend. Základní údaje o nich lze najít v jiných informačních zdrojích (Infodata, Statistická ročenka).
- Soudní obvody neodpovídají novému samosprávnímu členění státu a vycházejí v základu ze správního členění z roku 1960. Na úrovni okresů se hranice často liší pouze mírně. Větší odlišnosti můžeme najít u okresů Brno-venkov, Břeclav, Žďár nad Sázavou, Praha-východ, Kolín, Ostrava-město, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Plzeň-jih nebo Plzeň-město. Výrazně větší rozdíly jsou patrné na úrovni krajů, když existuje 14 samosprávných krajů, ale jen 8 krajů soudních. Tato zpráva je zaměřena na justici a vychází tedy pouze ze soudního členění. Například pojmem *kraj* je tedy myšlen kraj podle soudního členění. Hlavní město Praha má dle soudního členění 10 obvodů.
- Ačkoliv je to na první pohled nelogické, ve statistikách týkajících se vyřizování věcí nutně neplatí, že $(\text{nevyřízené věci})_{t-1} + (\text{příchozí věci})_t - (\text{vyřízené věci})_t = (\text{nevyřízené věci})_t$. Tedy například, že počet nevyřízených věcí na konci roku 2008 + počet příchozích věcí v roce 2009 – počet vyřízených věcí v roce 2009 se rovná počtu nevyřízených věcí na konci roku 2009. Příčinou je oprava chybně vyznačených dat, která se projeví v novějších výkazech. Odchyly se nicméně pohybují v řádu jednotek a nemají žádný relevantní vliv.
- U grafů je třeba věnovat pozornost měřítku na ose y (svislá osa), měřítko se totiž liší. Stejně důležitý je rozsah osy. Ta totiž velmi často nezačíná na hodnotě 0, ale na hodnotě vyšší. Na první pohled se tak mohou rozdíly zdát větší, než pak ve skutečnosti jsou. U kartogramů musíme sledovat velikost intervalů.
- U trestních agend je potřeba rozlišovat mezi počtem věcí a počtem osob. Z podstaty trestního řízení totiž vyplývá, že směřuje proti osobě, vůči které je vedeno. Jedna trestní věc může zahrnovat i více osob, počet osob tak může být výrazně vyšší než počet věcí. To platí především u krajských a vrchních soudů. Tato zpráva se zabývá pouze počtem věcí. Za zmínku stojí fakt, že počet stíhaných osob lze považovat za aproximaci složitosti věci. Více osob znamená zpravidla složitější věc.
- Mediánová délka řízení má z trojice medián, průměr a percentil 90 nejlepší vypovídající hodnotu. Proto je v kartogramech využita mediánová délka řízení a ne průměrná délka řízení nebo devadesátý percentil.
- Seznam použitých pojmů, seznam zkratk soudních okresů a soudních obvodů hlavního města Prahy využitých v kartogramech a seznam vybraných rejstříků soudů jsou umístěny v příloze této zprávy.

2 Okresní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data, která se týkají všech okresních soudů (OS) v ČR. Jedná se tedy o 75 okresních soudů, Městský soud v Brně a 10 obvodních soudů v Praze.

V první podkapitole jsou uvedeny statistiky týkající se počtu soudců a počtu zaměstnanců ve výkonu. Další podkapitoly se věnují jednotlivým soudním agendám. Okresní soudy jsou soudy prvoinstančními a vyřizují v zásadě tři hlavní typy agend – civilní, trestní a opatrovnickou.

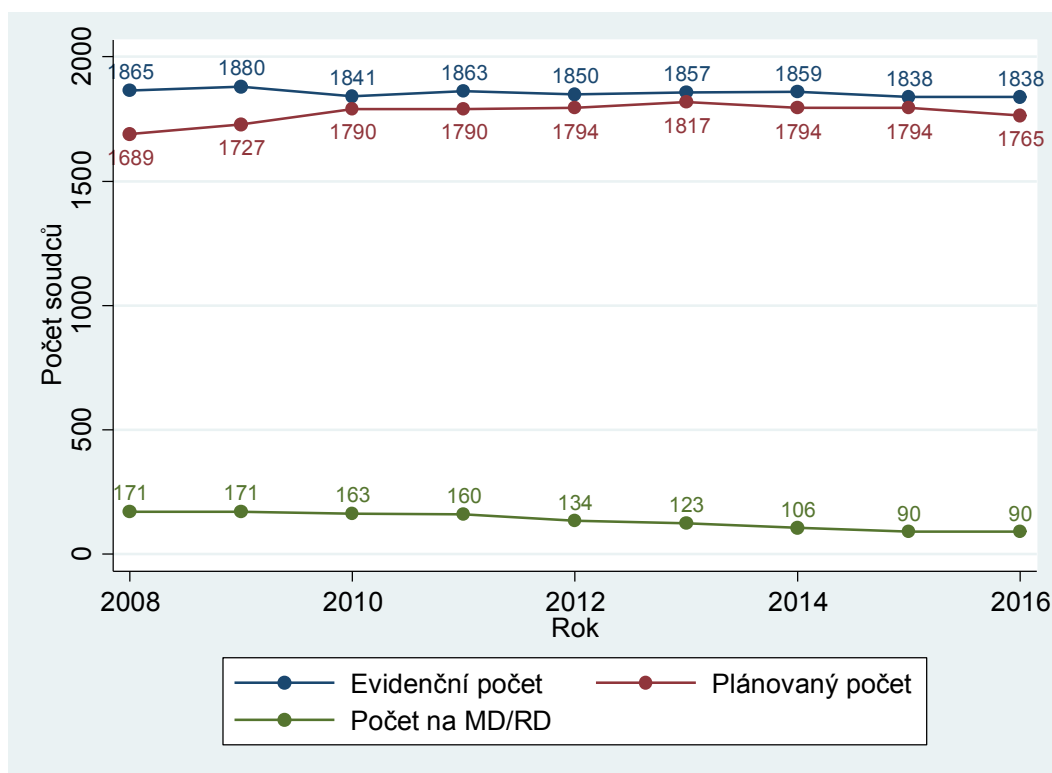
Pro většinu agend (tedy ve většině podkapitol) jsou uvedeny délky řízení ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně (průměr, medián a percentil 90). Dále jsou uvedena data, která se týkají vyřizování věcí: nápad + obživlé věci, vyřízené věci a nevyřízené věci, v závěru uvádíme i další zajímavé statistiky (míra odvolání apod.). Údaje jsou většinou řazeny v časových řadách pro celou ČR, následují data za kraje v roce 2016 a kartogramy pro jednotlivé okresní soudy.

2.1 Personál

Podkapitola je rozdělena na dvě části. První část se věnuje soudcům, druhá je zaměřena na zaměstnance ve výkonu. Všechny uvedené údaje jsou v osobách a data vyjadřují vždy stav k 1. 1. daného roku.

2.1.1 Soudci

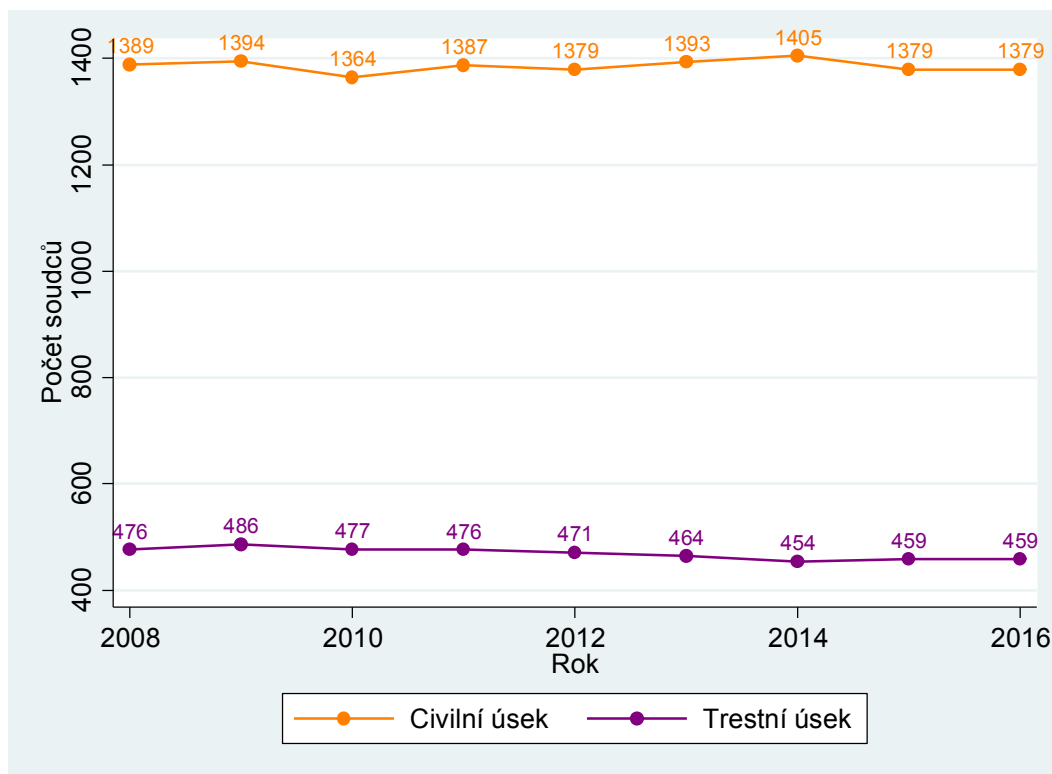
Graf 1: Počet soudců u OS v letech 2008–2016

Z grafu je patrné, že počet soudců u OS je v ČR velmi stabilní. Od roku 2010 činí plánovaný počet všech soudců 3 063 nebo 3 062 soudců. Tento počet je pak rozdělen mezi všechny články soudní soustavy (OS, KS, VS, NS, NSS). Mírné změny v plánovaném počtu soudců u OS jsou tak způsobeny pouze přesouváním plánovaného počtu soudců mezi jednotlivými články soudní soustavy a vyplývají z výpočtu potřeby soudců a systemizace soudů, která se odvíjí od nápadu

jednotlivých soudů (viz seznam použitých pojmů v příloze). Evidenční počet soudců je také velmi stabilní a o několik desítek přesahuje plánovaný počet soudců. Změny v evidenčním počtu soudců jsou dány především načasováním jednotlivých jmenovacích etap. Za povšimnutí stojí výrazný pokles v počtu soudkyň (soudců) na MD/RD. Z toho plyne, že počet soudců, kteří u soudů v daném období skutečně působí, velmi mírně vzrostl.

Graf 2: OS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2016

V grafu 2 vidíme, že také poměr velikosti soudních úseků je velmi stabilní – počet soudců na civilním úseku je asi třikrát větší než počet soudců na úseku trestním.

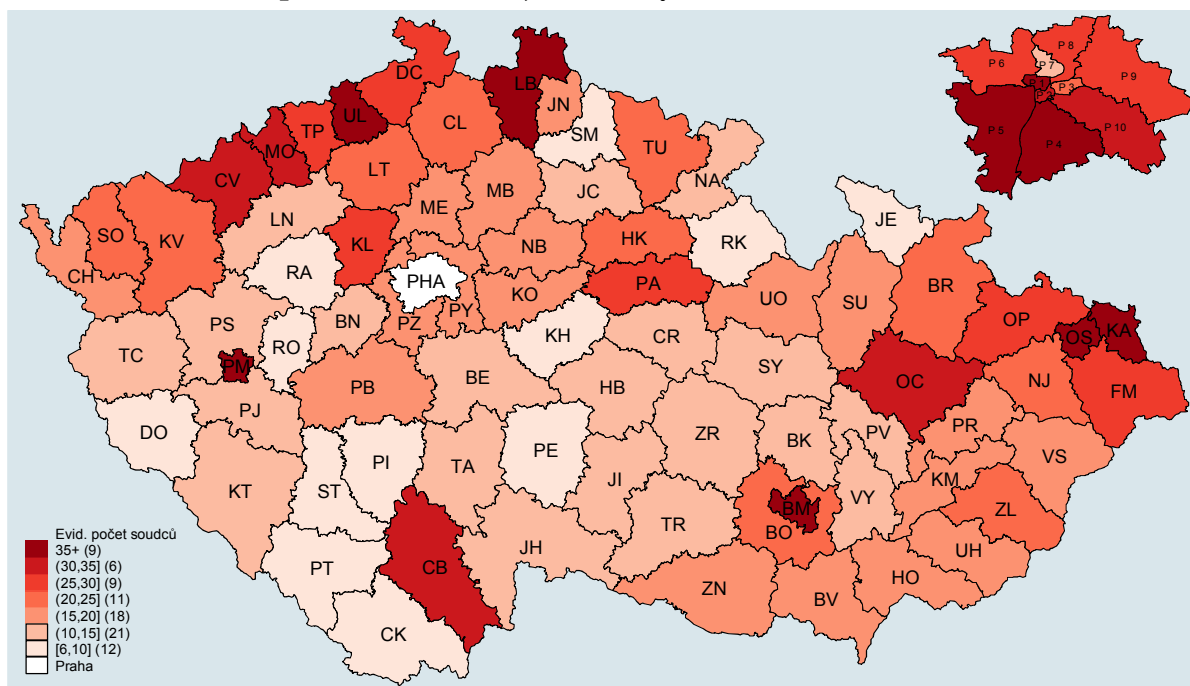
Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů

Nadřízený soud	Plánovaný počet soudců	Evidenční počet soudců		
		Civilní úsek	Trestní úsek	Celkem
MS Praha	284	251	67	318
KS Praha	196	151	47	198
KS Č. Budějovice	103	69	34	103
KS Plzeň	162	114	50	164
KS Ústí n. Labem	261	196	80	276
KS Hr. Králové	169	129	42	171
KS Brno	271	221	62	283
KS Ostrava	319	248	77	325
Celkem ČR	1 765	1 344	494	1 838

Z tabulky 1 je patrné, že největší počet soudců okresních soudů působí v Severomoravském kraji, nejmenší počet pak v kraji Jihočeském. Jak již bylo řečeno, plánovaný počet soudců se odvíjí od nápadu. Nápad se pak odvíjí od velkého množství faktorů, jako je počet obyvatel, zločinnost, nezaměstnanost a další.

Největšími okresními soudy jsou OS Ostrava (79 soudců), MS Brno (77 soudců) a OS Karviná (48). Naopak nejmenší jsou okresní soudy v Prachaticích (6 soudců), Pelhřimově a Rokycanech (po 7 soudcích). Velikost jednotlivých soudů lze přibližně vyčíst z grafu 3.

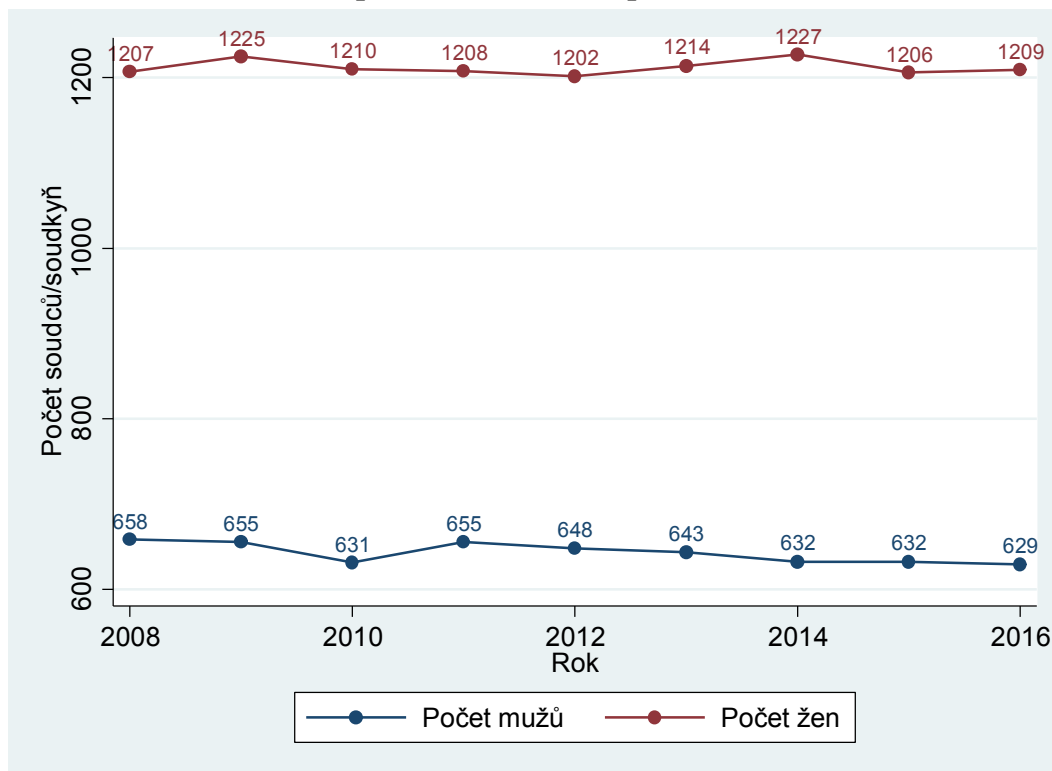
Graf 3: Evidenční počet soudců u jednotlivých OS

V kartogramu vidíme, že největší soudy jsou především ve větších městech. Relativně velké soudy se nachází v Severočeském a Severomoravském kraji. Velké jsou také některé obvodní soudy v Praze (OS pro Prahu 4, OS pro Prahu 1 a OS pro Prahu 5).

Zajímavý je také údaj o podílu žen mezi soudci. Jak ukazuje graf 4, stejně jako ostatní ukazatele je i podíl soudkyň velmi stabilní, a to asi 65 %. Tabulka 2 uvádí evidenční počty soudců a soudkyň podle soudních krajů. Podíl žen u soudů spadajících pod MS Praha a KS Praha je vyšší než ve zbytku ČR.

Graf 4: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2016

Tabulka 2: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví a kraje

Nadřízený soud	Evidenční počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	233	85	73,27
KS Praha	138	60	69,70
KS Č. Budějovice	62	41	60,19
KS Plzeň	101	63	61,59
KS Ústí n. Labem	171	105	61,96
KS Hr. Králové	109	62	63,74
KS Brno	180	103	63,60
KS Ostrava	215	110	66,15
Celkem ČR	1 209	629	65,78

2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Vzhledem k většímu počtu kategorií zaměstnanců ve výkonu jsou pro zachování přehlednosti v tabulce 3 uvedeny pouze jejich počty k 1. 1. 2016, a to po krajích a pouze pro vybrané kategorie.

Pro úplnost následuje krátké shrnutí pravomocí a pracovní náplně jednotlivých pracovníků soudu:

- **Vyšší soudní úředník (VSÚ)** – může namísto soudce provádět jednodušší úkony včetně některých rozhodnutí, nemůže ale vést jednání a zejména vydávat rozsudky. Nerozhoduje nezávisle, ale je povinen dbát pokynů soudce, kterému musí také věc předat, je-li právně

nebo skutkově složitá. Může jím být pouze absolvent studia na Justiční akademii v Kroměříži nebo absolvent vysokoškolského bakalářského nebo magisterského studijního programu v oblasti práva.

- **Soudní tajemník (ST)** – může jím být pouze osoba s úspěšně složenou maturitní zkouškou. Může provádět jednoduché úkony, ke kterým je pověřen předsedou soudu.
- **Asistent soudce (A)** – samostatně vykonává jednotlivé úkony v soudním řízení z pověření soudce, jehož je asistentem, například zpracovává koncepty rozhodnutí. Je jmenován předsedou soudu k návrhu příslušného soudce. Může jím být pouze absolvent vysokoškolského magisterského studijního programu v oblasti práva.
- **Vedoucí kanceláře (VK)** – vede rejstříky a řídí práci zapisovatelek většinou ve více soudních odděleních.
- **Protokolující úředník (PÚ)** – pořizuje zvukový záznam o průběhu hlavního líčení a na jeho podkladě vypracuje protokol.
- **Zapisovatelka (Z)** – munduje (zpracovává) spisy a sepisuje protokol o jednání v jednacím síni dle diktátu soudce, popř. přepisu zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu o průběhu jednání.
- **Rejstříková vedoucí (RV)** – většinou pro jedno soudní oddělení vede rejstřík, munduje spisy a sepisuje protokol o jednání v jednacím síni dle diktátu soudce, popř. přepisu zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu o průběhu jednání. Tato pozice je zaměnitelná s pozicí vedoucí kanceláře.
- **Soudní vykonavatel (SV)** – vynucuje splnění povinnosti na povinné osobě, které byla tato povinnost uložena vykonatelným exekučním titulem. Také je oprávněn provádět úkony spojené s odebráním dítěte v řízení péče o nezletilé.

Tabulka 3: OS – počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů

Nadřízený soud	Počet osob								Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	RV	SV	
MS Praha	111	30	107	198	54	125	46	16	687
KS Praha	115	17	31	86	41	96	15	11	412
KS Č. Budějovice	61	9	26	73	28	77	0	9	283
KS Plzeň	78	10	18	86	49	95	29	10	375
KS Ústí n. Labem	101	40	50	138	65	107	42	16	559
KS Hr. Králové	99	20	11	86	40	108	25	14	403
KS Brno	180	9	64	91	68	212	115	15	754
KS Ostrava	208	18	18	136	73	223	114	15	805
Celkem ČR	953	153	325	894	418	1 043	386	106	4 278

Plánovaný počet zaměstnanců se stejně jako plánovaný počet soudců odvíjí od systemizace. Evidenční počet zaměstnanců se odvíjí od plánovaného počtu zaměstnanců ve výkonu, ale závisí také na situaci na trhu práce a personální politice jednotlivých soudů. Z toho ve výsledku plyne skutečnost, že poměr počtu soudců k počtu zaměstnanců ve výkonu je sice u všech soudů podobný, ale zdaleka ne totožný.

2.2 Civilní agenda

Soudy na civilním úseku vedou značné množství různých druhů řízení (dědické řízení, exekuční řízení, výkony soudních rozhodnutí a další). Zdaleka nejvýznamnější a nejrozsáhlejší je ale prvostupňové civilní (občanskoprávní) řízení, označené jako rejstřík (agenda) C. Tato část Výroční statistické zprávy se zaměřuje právě na tuto agendu. Statistiky týkající se vedlejších agend jsou dostupné z jiných zdrojů (např. na internetových stránkách Infodata nebo ve statistických ročenkách).

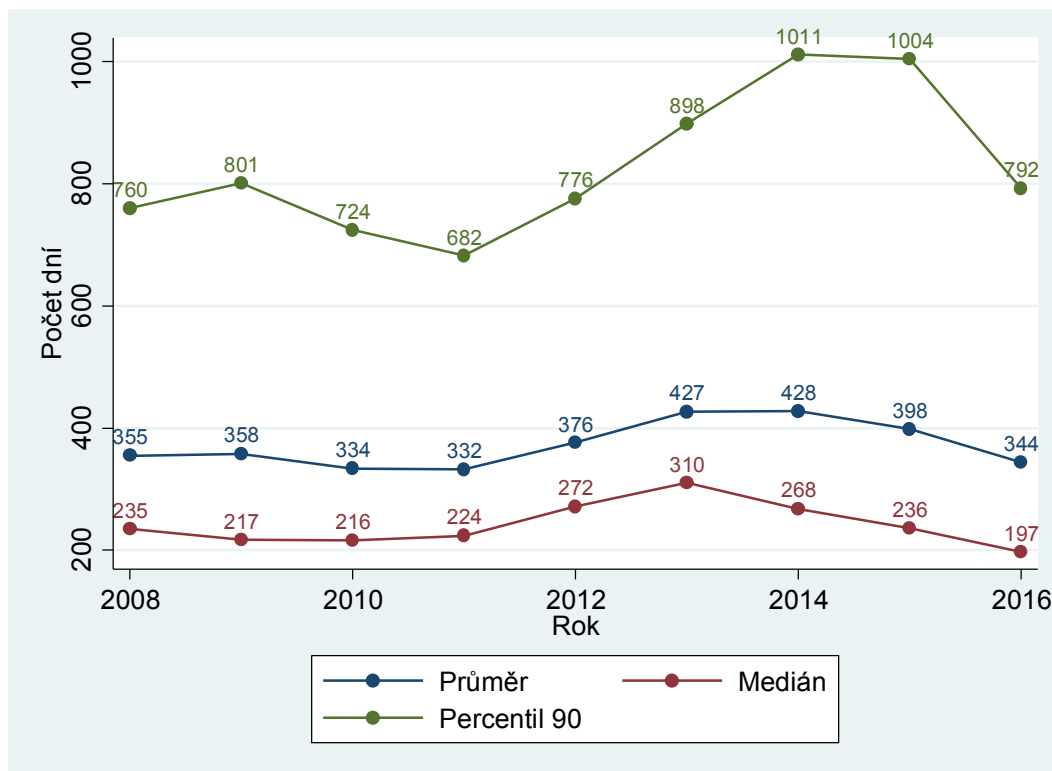
Po úvaze byla data očištěna i o rozkazní řízení (především agendy označené jako EPR a dříve EC), a to především proto, aby se předešlo zkreslení dat a trendů v časových řadách. V roce 2009 byl totiž zaveden elektronický platební rozkaz a po jeho zavedení došlo ke značným změnám ve vedení statistik. Počet věcí zanesených do SL především v letech 2009–2013 tak prudce vzrostl právě o rozkazní věci. Rozkazní řízení je do značné míry automatizované, výrazně jednodušší (probíhá zcela nebo téměř zcela bez intervence soudce) a rychlejší na vyřízení a z toho plynou i kratší délky řízení. V letech, kdy jich bylo do statistických listů zaneseno relativně více, pak došlo k poklesu vykazované délky řízení.

Z výše zmíněného důvodu se zde uvedené údaje týkající se průměrné délky řízení liší od údajů z jiných zdrojů (internetové stránky Infodata, statistické ročenky). Údaje prezentované v této zprávě i na serveru Infodata jsou správné, ale vychází z jiných dat. Zde uvedené délky řízení jsou přirozeně vyšší, protože v nich není zahrnuto rozkazní řízení.

2.2.1 Délka řízení

Délka řízení je zjišťována ze statistických listů (SL). Je uváděna v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení věci soudem I. stupně. Je třeba nezapomínat, že do vzorku se započítávají jen ta řízení, která v daném roce skončila, nikoliv ta, která stále probíhala. Je proto typickým jevem, že pokud dojde k přetížení soudu, neprojeví se to okamžitě v průměrné délce řízení, neboť soud bude mít tendenci přednostně vyřizovat jednodušší věci a složitější věci tak budou stárnout, ale protože nebudou vyřízeny, nevstoupí do výpočtu; to se paradoxně stane naopak až ve chvíli, kdy se soudu začne dařit situaci řešit a vyřizovat nahromaděné nedodělky. Prudký nárůst délky řízení u některého soudu je tak často naopak důkazem odblokování situace (pak po něm následuje v dalších letech neméně prudký pokles). Pro rozlišení takových situací je třeba doplnit pohled o další statistické údaje, zejména trend počtu nevyřízených věcí a tzv. disposition time (viz dále).

Graf 5: Délka civilního řízení u OS v letech 2008–2016

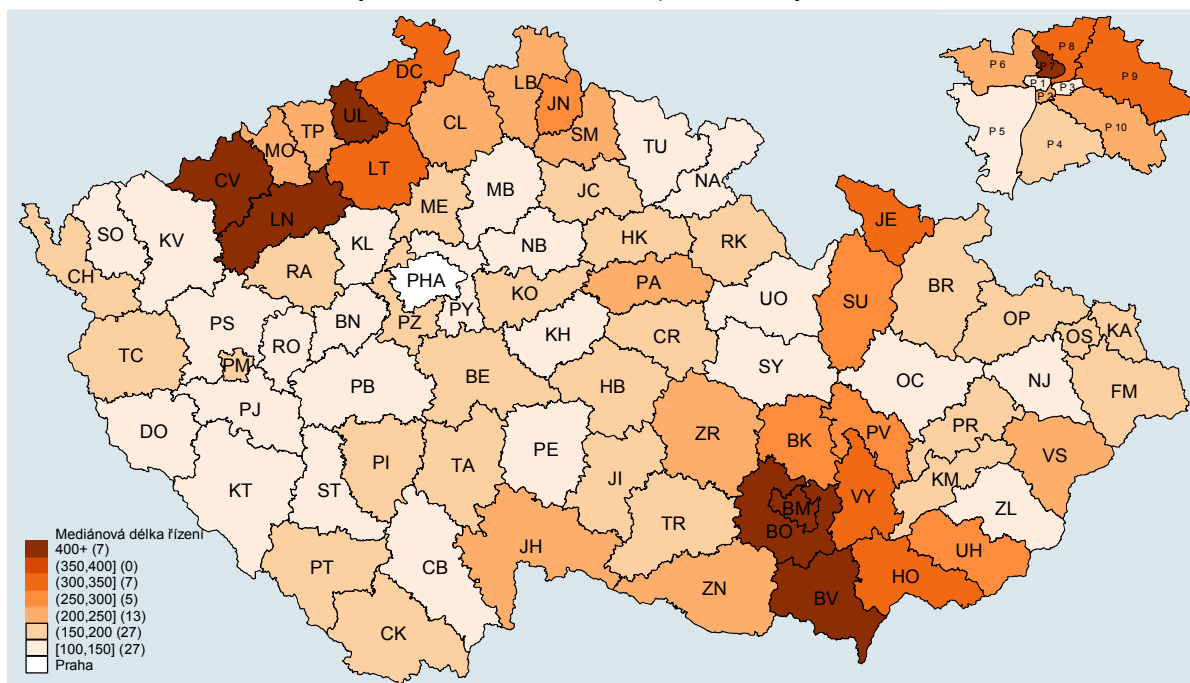
Graf sleduje změny v průměru (jedná se o nejběžněji uváděný údaj), mediánu (není ovlivněn extrém) a v tomto případě tak má lepší vypovídající hodnotu) a percentilu 90 (ukazuje, jak dlouho soudům trvají nejdelsí věci).

Na rozdíl od neočištěných dat nevykazují očištěná data v letech 2009–2011 výrazný, ale pouze velmi mírný pokles délky řízení. Je ale patrný nárůst délek řízení v letech 2012 a 2013, který je následován poklesem. Pro další diskusi ohledně délek řízení je nutné vzít v potaz i další statistiky v tabulce 4 a grafech 6 a 7.

Tabulka 4: OS – délky civilního řízení dle krajů

Nadřízený soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	328	177	774
KS Praha	199	138	329
KS Č. Budějovice	190	140	311
KS Plzeň	216	150	370
KS Ústí n. Labem	520	365	1 089
KS Hr. Králové	255	164	456
KS Brno	486	327	1085
KS Ostrava	245	171	400
Celkem ČR	344	197	792

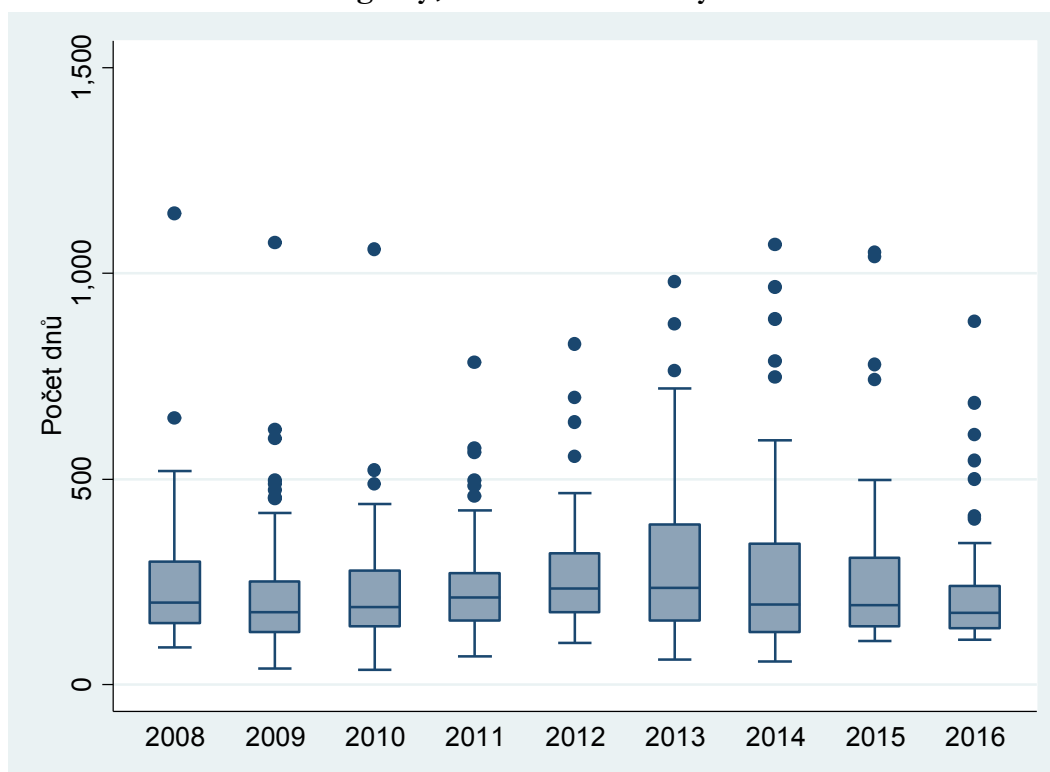
Graf 6: Mediánové délky civilního řízení u jednotlivých OS

Z tabulky 4 a grafu 6 jasně vyplývá, že v roce 2016 existovaly velmi výrazné rozdíly (variabilita) mezi soudními kraji a jednotlivými soudy. Nejrychlejší OS většinou spadají pod KS České Budějovice a KS Praha. Jasně nejpomalejší soudy spadají pod KS Ústí nad Labem a KS Brno. Je však třeba zdůraznit, že významné délky řízení často nejsou způsobeny neefektivností daných soudů, ale velkou případovou zátěží z minulých let, starší data totiž ukazují, že problémy začaly již v 90. letech. Nejrychlejší soudy jsou OS Domažlice (medián 109 dnů), OS Mladá Boleslav a OS České Budějovice (oba 113 dnů). Naopak nejpomalejší jsou soudy v Chomutově (882 dnů), Břeclavi (686 dnů) a Ústí nad Labem (608 dnů).

Velké rozdíly mezi soudy vyžadují další zkoumání toho, jak se délky řízení u jednotlivých soudů měnily v průběhu let. Jednoduchou metodou jsou krabicové grafy (viz seznam použitých pojmů v příloze). V grafu 7 jsou tak vedle sebe znázorněny krabicové grafy pro roky 2008–2016 s mediánovými délkami řízení jednotlivých soudů.

Graf 7: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení

Z grafu jasně vyplývá, že v letech s nejvyšší mediánovou délkou řízení (úsečka uvnitř šedého boxu, kdy box znázorňuje 25 % počtu OS pod mediánem a 25 % OS nad mediánem, celkem tedy 43 soudů) byla variabilita mezi soudy výrazně vyšší (vyjádřená délkou vousů). Dlouhé délky řízení byly tedy způsobeny malou skupinou soudů (znázorněny jako tečky, z nichž každá představuje jeden OS s extrémní délkou řízení) především v Severočeském a Jihomoravském kraji. Proto tyto soudy Ministerstvo spravedlnosti v několika posledních etapách jmenování soudců personálně posílilo, aby mohly lépe vyřídit své nedodělky.

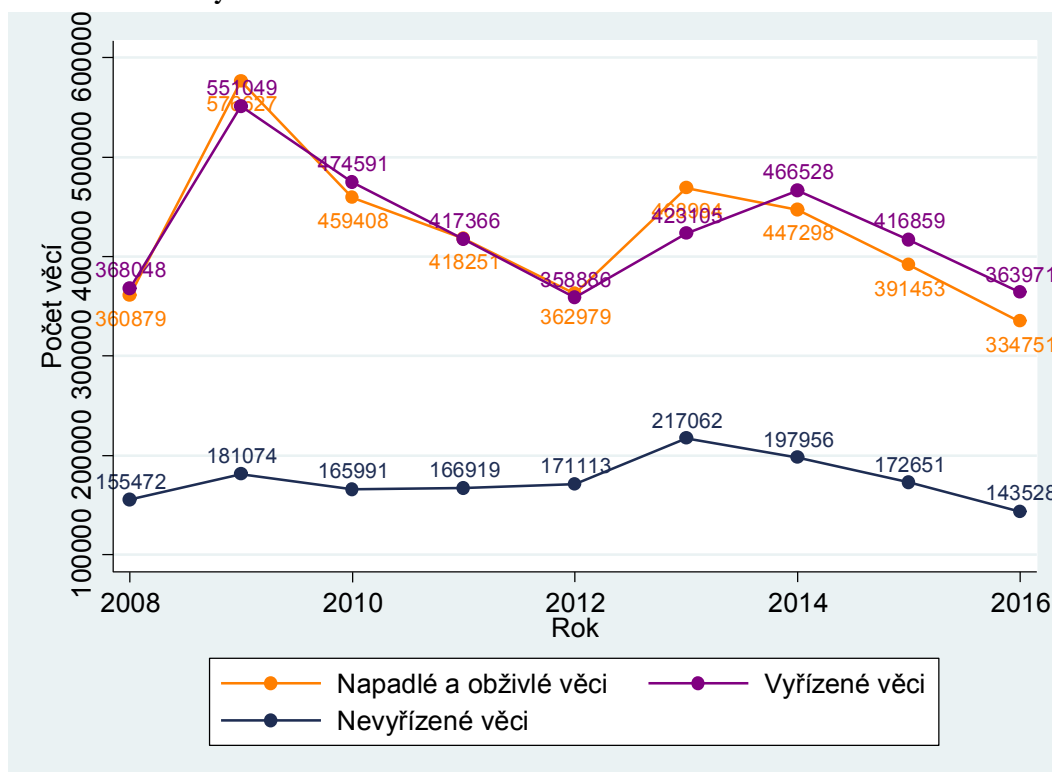
Zkracující se délka řízení (a také snižující se počet nevyřízených věcí, který je zachycen v následujících podkapitolách) má tři hlavní důvody:

- Zefektivnění práce soudů s velkým množstvím nevyřízených věcí a značnými délkami řízení.
- Personální posilování těchto soudů.
- Celorepublikový pokles v počtu napadlých věcí.

2.2.2 Vyřizování věcí

Tato kapitola se věnuje tomu, jak okresní soudy vyřizují věci v civilním řízení (bez rozkazního řízení). Obsahuje tedy údaje o nápadu + obživlých věcech, vyřízených věcech a nevyřízených věcech. Tato data nejsou získávána ze statistických listů, ale z výkazů o činnosti soudů. Graf 8 ukazuje vývoj těchto ukazatelů v letech 2008–2016.

Graf 8: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2008–2016

Z grafu je patrné, že počet příchozích (nápad + obživa) a vyřizovaných věcí jsou silně korelovány. Od roku 2014 převyšuje počet vyřizovaných věcí počet věcí příchozích. Díky tomu se v posledních letech daří snižovat počet nevyřizovaných věcí. Tento výsledek plně koresponduje se snižováním délek řízení. Důvody pro snižování počtu nevyřizovaných věcí jsou logicky stejné jako u délky řízení. Velký nárůst v počtu napadlých (a tedy i vyřizovaných) věcí v roce 2009 je způsoben zavedením elektronického platebního rozkazu a změnami ve vedení statistik. Na rozdíl od dat ze SL nelze v tomto případě data o tyto věci očistit. Nárůst v roce 2013 byl pravděpodobně způsoben snížením soudních poplatků za podání EPR. Část věcí z EPR, které neskončí pravomocným elektronickým platebním rozkazem, je následně převedena do rejstříku C.

Tabulka 5 zachycuje vyřizování věcí dle krajů v roce 2016. Počet napadlých, vyřizovaných a částečně i nevyřizovaných věcí se odvíjí od velikosti soudu. Nelze tedy nijak porovnávat zatížení a výkonnost soudů bez toho, že budou data normalizována, tedy dokud nebude zohledněna velikost soudů. K tomu slouží dvě následující části této kapitoly. Z tohoto důvodu zde nejsou dále zkoumány jednotlivé okresní soudy pomocí kartogramu a krabicového grafu. Z tabulky lze nicméně vyčíst, že rozdíl (vyřizené věci) – (napadlé + obživlé věci) je největší právě u krajů s největšími délkami řízení.

Tabulka 5: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	69 481	77 467	35 986
KS Praha	36 003	36 786	9 125
KS Č. Budějovice	17 149	16 938	3 885
KS Plzeň	29 835	30 645	9 181
KS Ústí n. Labem	46 245	55 528	30 605
KS Hr. Králové	26 948	27 855	8 660
KS Brno	54 645	61 594	28 595
KS Ostrava	54 445	57 158	17 491
Celkem ČR	334 751	363 971	143 528

2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

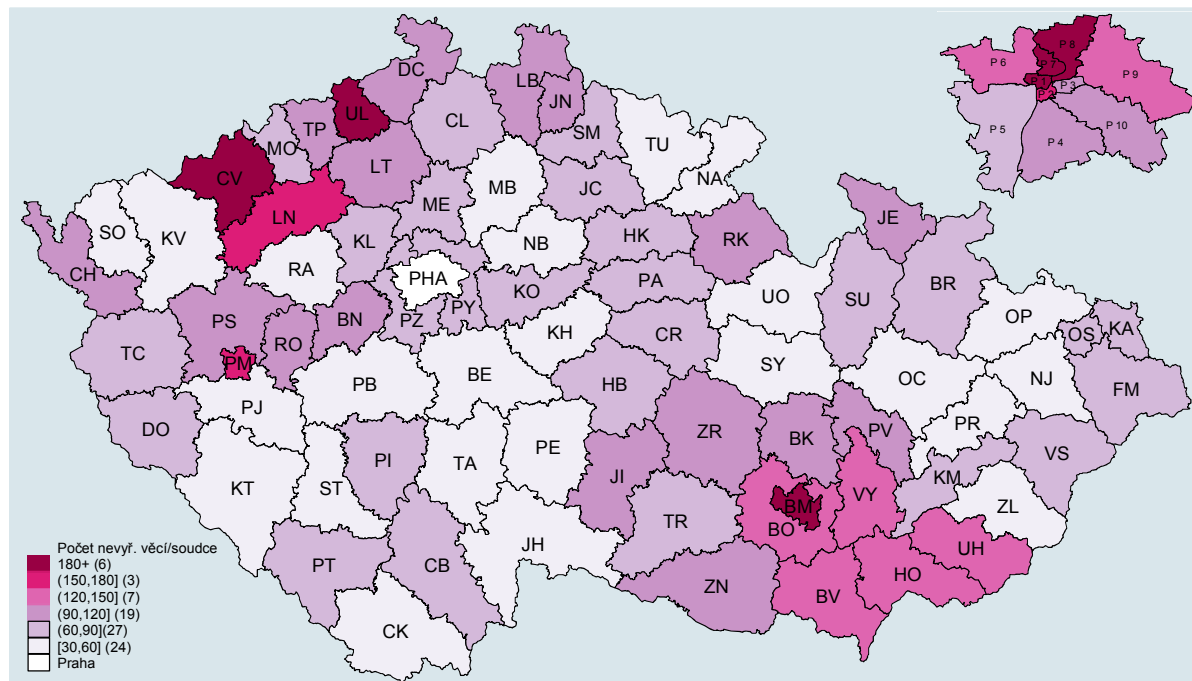
Aby mohly být soudy porovnány mezi sebou, byla data z předchozí části přepočtena na jednoho evidenčního soudce. Absolutní hodnoty zcela neodpovídají realitě, protože na civilním úseku jsou vyřizovány i další agendy (největší z nich je agenda opatrovnická), a soudci mají tedy i jinou práci. Pro srovnání mezi soudy je ale tento přepočet zcela dostatečný. Změny tohoto ukazatele v čase není třeba uvádět, protože počet soudců je velmi stabilní a časové řady jsou proto téměř totožné s časovými řadami v grafu 8. Srovnání soudů a krajů za rok 2016 je uvedeno níže.

Tabulka 6: OS – vyřizování civilních věcí na soudce dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí na soudce		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	276,82	308,63	143,37
KS Praha	238,43	243,62	60,43
KS Č. Budějovice	248,54	245,48	56,30
KS Plzeň	261,71	268,82	80,54
KS Ústí n. Labem	235,94	283,31	156,15
KS Hr. Králové	208,90	215,93	67,13
KS Brno	247,26	278,71	129,39
KS Ostrava	219,54	230,48	70,53
Celkem ČR	242,75	263,94	104,08

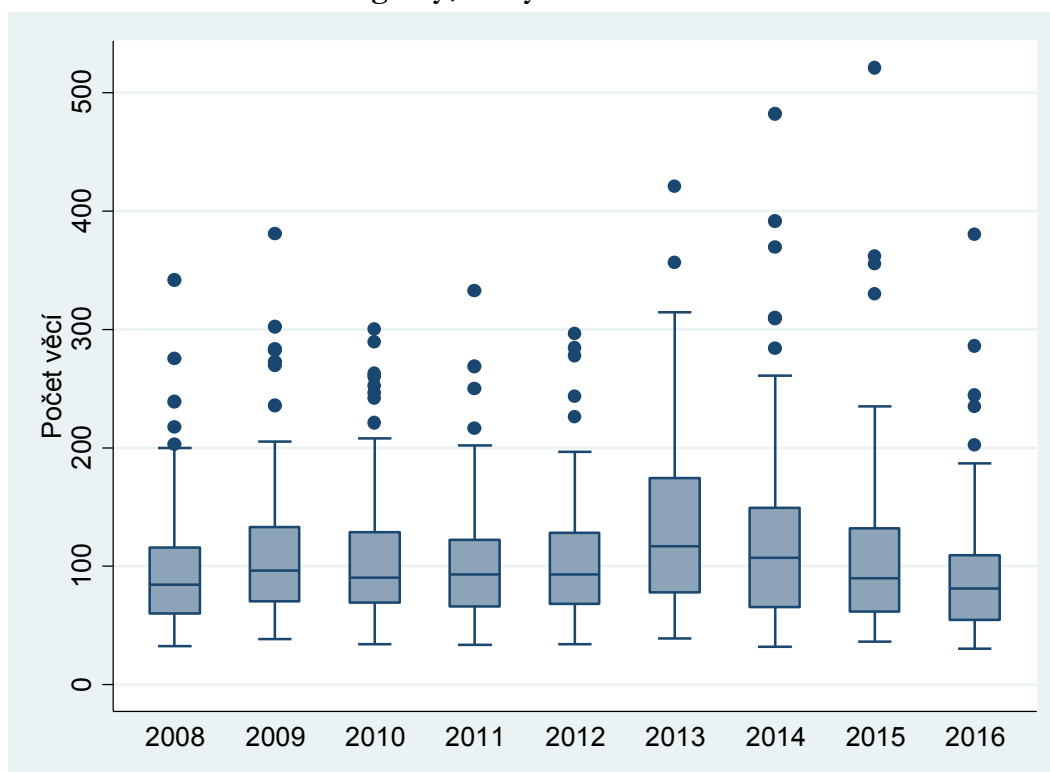
Z tabulky 6 a grafu 9 je vidět, že mnoho nevyřízených věcí mají soudy spadající pod MS Praha. Je ale třeba poznamenat, že jimi vyřizovaná agenda je poměrně specifická a liší se od agendy ostatních krajů. Velké množství nevyřízených věcí pak mají soudy v Severočeském a Jihomoravském kraji. Příčiny a snaha o řešení tohoto jevu již byly diskutovány v podkapitole 2.2.1. Soudy s největším množstvím nevyřízených věcí na soudce mají také největší počet vyřízených věcí na soudce. Je tedy patrné, že nyní tyto soudy fungují efektivně.

Graf 9: Počet nevyřízených civilních věcí na soudce u jednotlivých OS

Z grafu je jasně patrné, že nejvíce nevyřízených věcí na soudce mají soudy v Jihomoravském a Severočeském kraji. Obzvláště vyčnívají OS Chomutov, OS Ústí nad Labem a MS Brno, v Praze pak Obvodní soudy pro Prahu 1, Prahu 7 a Prahu 8. Je však třeba zdůraznit, že agenda OS pro Prahu 1 se výrazně odlišuje od agendy ostatních soudů. Bližší pohled na data ukazuje velký rozdíl mezi OS Chomutov (380 věcí) a ostatními soudy (286 věcí a méně). Dále je třeba uvést, že situace se v poslední době u většiny soudů s velkým množstvím nevyřízených věcí na soudce výrazně zlepšila. Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Kutná Hora, OS Příbram (oba 31 věcí) a OS Rakovník (35 věcí). Všechny tři tyto soudy se nachází ve Středočeském kraji.

Graf 10: OS – krabicové grafy, nevyřízené civilní věci na soudce

Stejně jako u délek řízení je vhodné dále prozkoumat, jak se rozdíly mezi soudy měnily během let, což ukazuje graf 10. Stejně jako u délek řízení je vidět, že nejhorší situace (tedy největší rozdíly mezi soudy) existovala v roce 2013. Od té doby se situace postupně zlepšuje.

2.2.4 Disposition time²

Disposition time je vypočítán podle metodiky CEPEJ³ jako (počet nevyřízených věcí na konci daného období) / (počet vyřízených věcí v daném období) × 365. Tento údaj tedy v podstatě ukazuje, za kolik dní by při stejném tempu soud dovyřídil všechny věci, které u něj dnes leží, kdyby k němu již žádné další nepřicházely. Nejedná se o délku řízení, jak by se mohlo podle názvu zdát. Délka řízení je vypočtena z jiného zdroje dat a jedná se o jiný ukazatel. Disposition time (DT) se od ní tedy může výrazně lišit. V případě DT je spíše než absolutní hodnoty důležité relativní srovnání mezi roky a soudy.

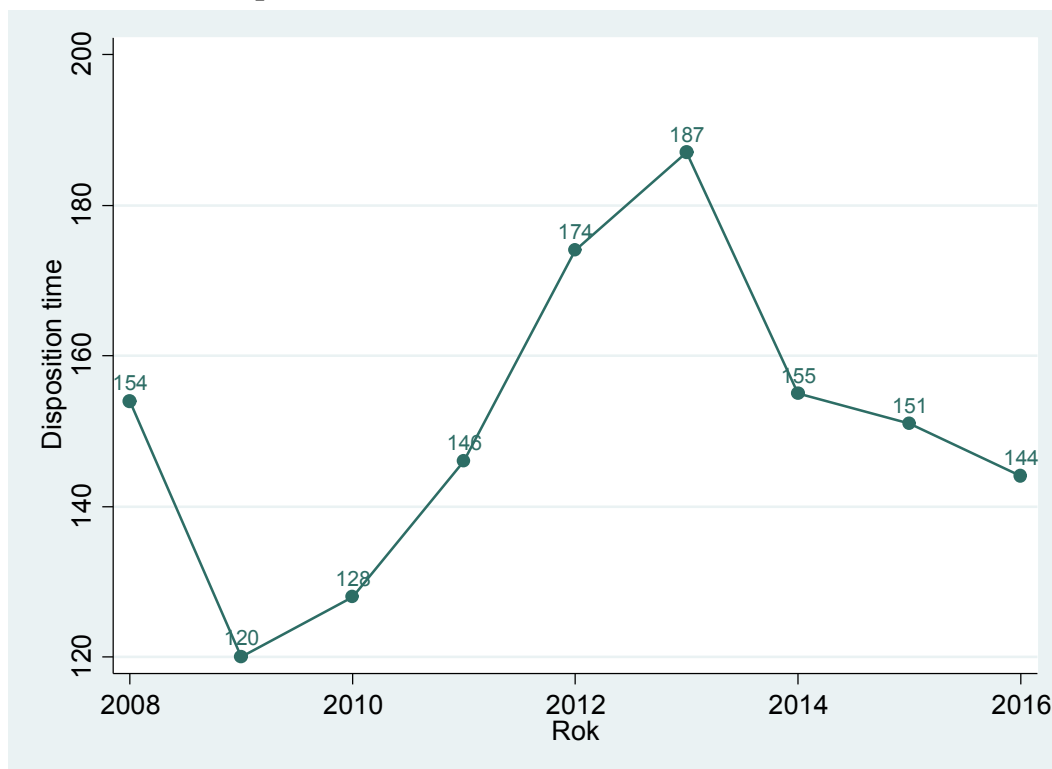
Účel DT je podobný jako u přepočtu věcí na jednoho soudce – tedy zohlednit velikost soudů. Mezi ukazateli je ale jeden podstatný rozdíl. Počet nevyřízených věcí na soudce se zaměřuje čistě na to, jak je daný soud zatížený, a u málo zatížených soudů tedy vždy bude vykazovat příznivé hodnoty. Na druhou stranu DT zohledňuje i počet vyřízených věcí a může tedy teoreticky vyjít vysoký i u soudů s malým počtem nevyřízených věcí, byť tomu tak většinou není.

Oba ukazatele tak mají poměrně dobrou vypovídající hodnotu o vyřizování věcí u soudů, ale každý vypovídá o jiném aspektu této otázky. Srovnání grafů 9 a 12 ukazuje, že výsledky jednotlivých soudů v obou ukazatelích se mírně liší.

² Pojem jsme ponechali nepřeložený, jeho překlad do češtiny by mohl vést k záměně s délkou řízení. Ve zprávě jsme délky řízení již zkoumali.

³ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

Graf 11: OS – disposition time civilního řízení v letech 2008–2016

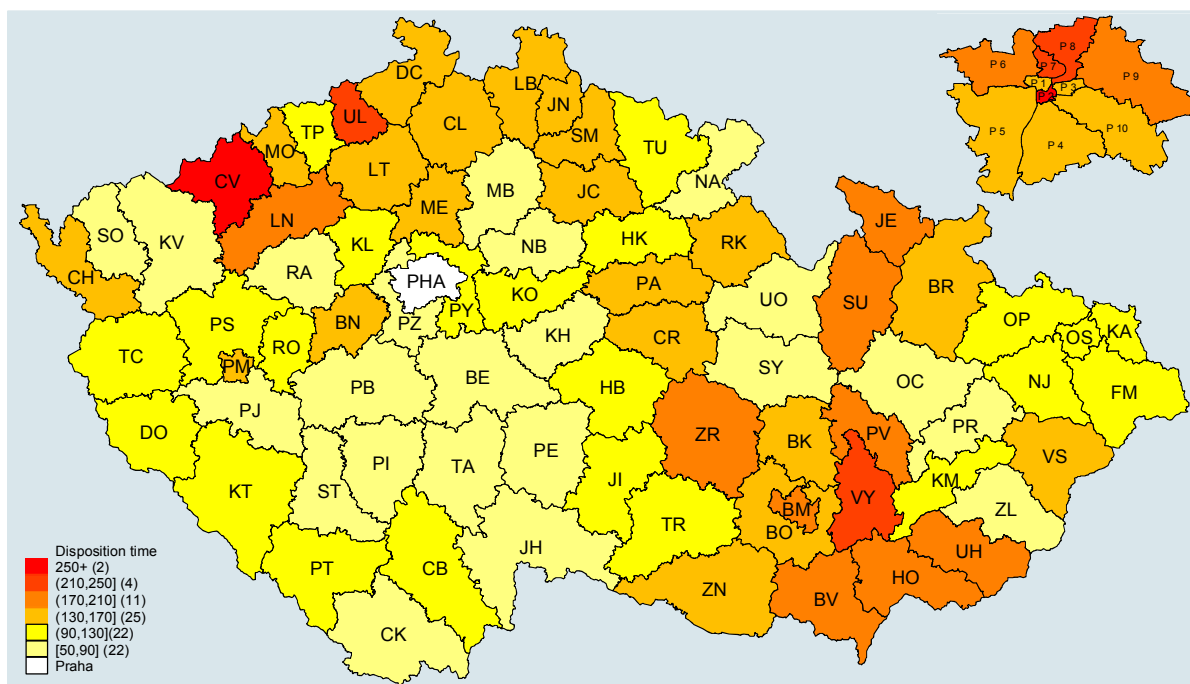
Disposition time je samozřejmě silně ovlivněn změnami v nápadu a v počtu vyřízených věcí. Tyto změny jsou diskutovány v kapitole 2.2.2. Důležitý je ale pokles DT v letech 2014–2016, a to i přes klesající nápad a počet vyřízených věcí. I tento ukazatel tedy potvrzuje, že okresní soudy se ve vyřizování civilní agendy zlepšují. Tabulka 7 a graf 12 opět ukazují srovnání mezi kraji a jednotlivými soudy v roce 2016, graf 13 změny ve variabilitě DT v letech 2008–2016.

Tabulka 7: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů

Nadřízený soud	Disposition time
MS Praha	170
KS Praha	91
KS Č. Budějovice	84
KS Plzeň	109
KS Ústí n. Labem	201
KS Hr. Králové	113
KS Brno	169
KS Ostrava	112
Celkem ČR	144

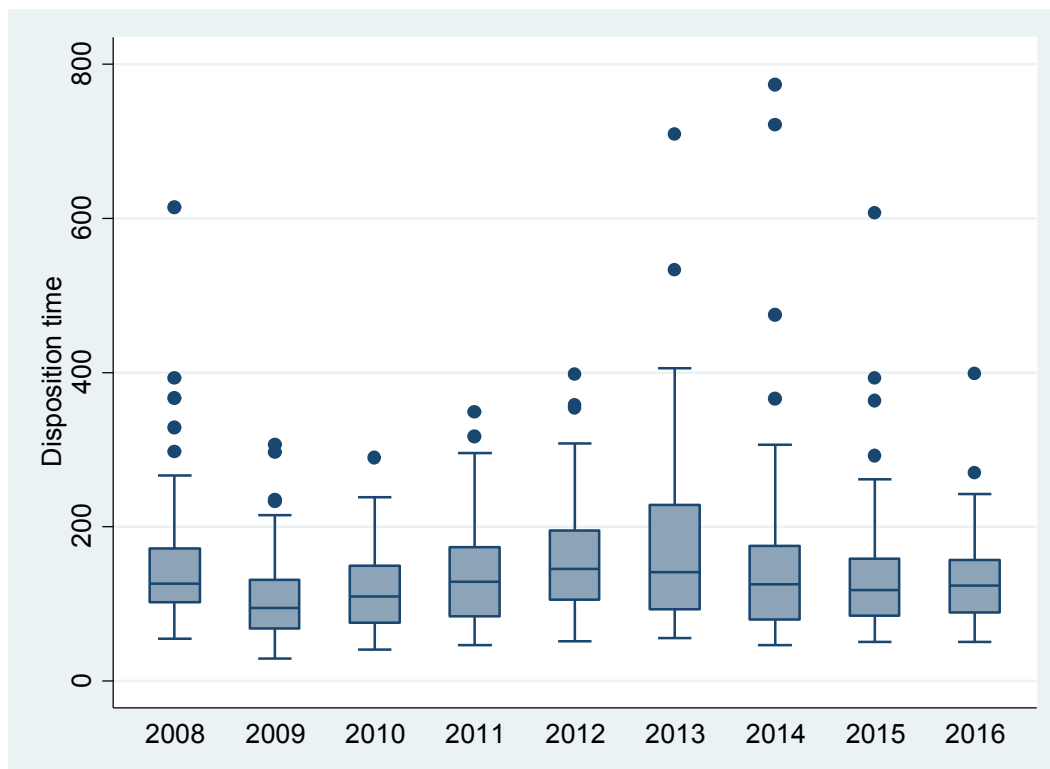
Závěry jsou v zásadě stejné jako u předchozích ukazatelů. Rozdíly zde nejsou dány počtem vyřízených věcí, ale velkým počtem nevyřízených věcí u soudů, které spadají pod KS Ústí nad Labem, KS Brno a MS Praha.

Graf 12: Disposition time civilního řízení u jednotlivých OS

Ze statistik v této kapitole vyplývá, že existují značné rozdíly mezi kraji i mezi jednotlivými soudy. Nejhorší se zdá být situace v Severočeském kraji, Jihomoravském kraji a v Praze. Postupně se ale daří situaci v těchto krajích zlepšovat a zmenšovat rozdíly mezi soudy.

Graf 13: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení

2.2.5 Další statistiky

Kromě výše uvedených ukazatelů výkonnosti soudů sleduje Ministerstvo spravedlnosti řadu dalších ukazatelů. Tato podkapitola se věnuje třem příkladům, a to míře odvolání, míře změny rozsudku a výši přiznaných nároků.

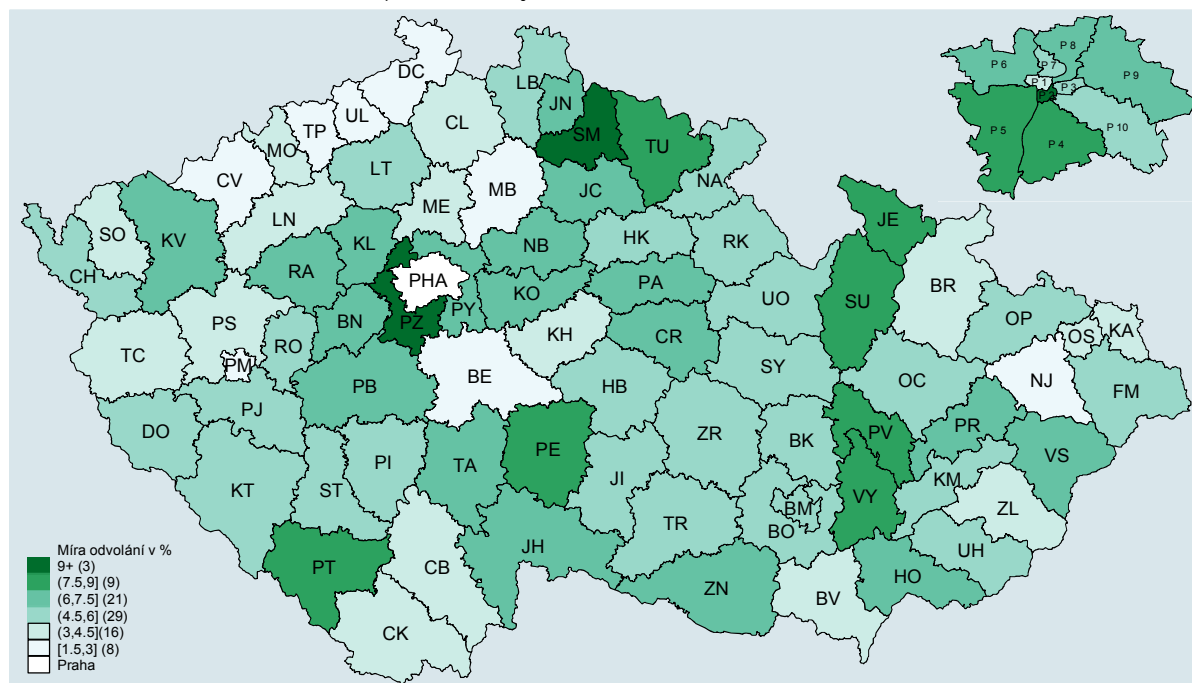
Data byla získána ze statistických listů a byla omezena stejným způsobem jako u délky řízení. Je tedy zkoumána pouze agenda C bez rozkazního řízení.

Míra odvolání udává, jak často podávají účastníci sporu odvolání. Míra odvolání závisí na mnoha faktorech, jako je například složení agendy soudu nebo charakteristiky účastníků sporu. Do určité míry může vypovídat o složitosti sporů, neboť u velmi jednoduchých sporů (typicky s procesně pasivní žalovanou stranou) je podání odvolání méně pravděpodobné. To by dobře vysvětlovalo vysoké množství odvolání v Praze (srov. i průměrným přiznaným nárokem níže), už ale ne nápadně nízkou míru odvolání u některých soudů v Severočeském soudním kraji (paradoxně navíc těch, kde řízení trvá nejdéle).

Tabulka 8: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení

Nadřízený soud	Míra odvolání (v %)
MS Praha	7,12
KS Praha	5,90
KS Č. Budějovice	5,00
KS Plzeň	4,44
KS Ústí n. Labem	3,46
KS Hr. Králové	6,34
KS Brno	5,23
KS Ostrava	4,43
Celkem ČR	5,31

Graf 14: Míra odvolání u jednotlivých OS v civilním řízení

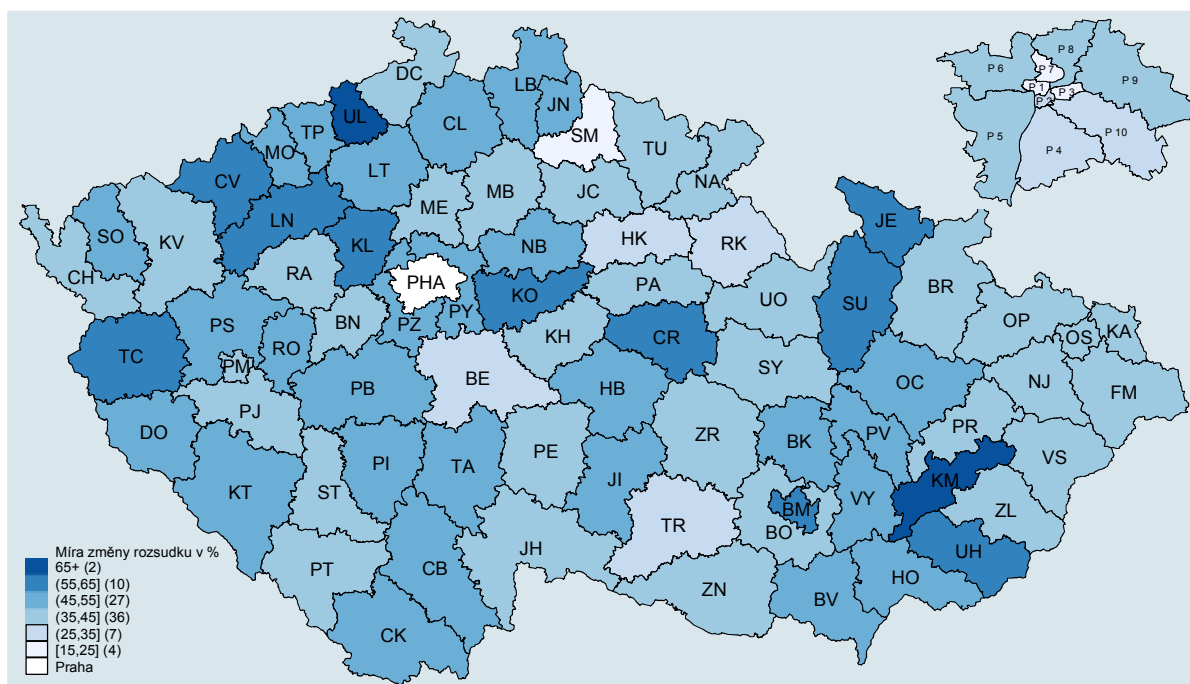
Míra odvolání je nejvyšší v Praze a nejnižší v Severočeském kraji. Z jednotlivých okresních soudů je nejvyšší míra odvolání u OS Praha 2 (22,31 %), OS Semily (9,60 %) a OS Praha-západ (9,18 %). Obzvláště vysoká míra odvolání u OS Praha 2 má své odůvodnění. Tento soud je totiž specializovaný a velkou část jeho agendy tvoří spory týkající se odpovědnosti státu a územních samosprávných celků za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci podle zákona č. 82/1998 Sb., například spory o náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem nebo nepřiměřenou délkou soudního řízení. Míra odvolání je v těchto sporech velmi vysoká – téměř 60 %. Nejnižší je míra odvolání u OS Chomutov (1,93 %), OS Nový Jičín (2,58 %) a OS Mladá Boleslav (2,61 %).

Může být zajímavé srovnat míru odvolání s mírou změny rozsudku. Proto jsou v následující tabulce a v kartogramu prezentovány míry změny rozsudku pro jednotlivé kraje a okresní soudy. Míra změny rozsudku je podíl věcí v procentech, v nichž odvolací soud na podkladě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Jako změna rozsudku jsou započítány i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně u odvolacího soudu zrušeno nebo vráceno soudu I. stupně.

Tabulka 9: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku v %
MS Praha	31,67
KS Praha	49,52
KS Č. Budějovice	45,49
KS Plzeň	45,36
KS Ústí n. Labem	52,46
KS Hr. Králové	38,62
KS Brno	52,61
KS Ostrava	44,60
Celkem ČR	42,77

Graf 15: Míra změny rozsudku u jednotlivých OS v civilním řízení

Míra změny rozsudku je nejnižší v Praze a v Královéhradeckém kraji. Za pozornost stojí fakt, že míra odvolání je v těchto krajích nejvyšší. Na druhou stranu je míra změny rozsudku nejvyšší v Jihomoravském a Severočeském kraji. Z okresních soudů mají nejnižší míru změny rozsudku OS Semily (15,38 %), OS Praha 1 (17,01 %) a OS Praha 7 (22,50 %). Na druhém konci se nacházejí OS Kroměříž (72,29 %), OS Ústí nad Labem a OS Louny (61,90 %). Za zmínku stojí také to, že korelační koeficient, který vyjadřuje sílu statistické závislosti mezi mírou odvolání a mírou změny rozsudku, je pouze $-0,18$ (0 – žádná závislost; 1 – perfektní lineární vztah). Na základě tohoto údaje ale nelze dělat závěry o vztahu mezi mírou změny rozsudku a mírou odvolání. Pro vytvoření takovýchto závěrů je třeba provést rozsáhlejší analýzu.

Přiznané nároky byly rozděleny do intervalů. Tabulka 10 udává podíly jednotlivých intervalů v procentech. Výše přiznaného nároku představuje částku, kterou soud přiznal žalobci vůči žalovanému.

Tabulka 10: OS – podíl přiznaných nároků (v %)

Nadřízený soud	Výše přiznaného nároku v Kč			
	1–20 000	20 001–50 000	50 001–100 000	100 000 a více
MS Praha	53,81	19,73	11,70	14,75
KS Praha	68,16	16,32	7,40	8,12
KS Č. Budějovice	74,06	13,53	6,08	6,33
KS Plzeň	76,27	12,45	5,70	5,59
KS Ústí n. Labem	75,32	13,40	5,86	5,42
KS Hr. Králové	71,81	14,49	6,34	7,37
KS Brno	73,83	12,96	6,40	6,81
KS Ostrava	72,68	14,46	6,45	6,41
Celkem ČR	68,99	15,15	7,52	8,33

Ve výši přiznaných nároků se v roce 2016 od zbytku republiky výrazně odlišují soudy spadající pod MS Praha. Stejně jako míra odvolání je i výše přiznaných nároků ovlivněna především druhem vyřizované agendy. V Praze se častěji vyskytují obchodních spory, neboť tam sídlí většina společností. Zpravidla přiznané nároky bývají u těchto věcí vyšší. Navíc v Praze žijí lidé s vyššími příjmy a cenová hladina je také vyšší a liší se i poptávané zboží a služby a další faktory. Jako příklad rozdílů v přiznaných nárocích lze uvést spory z koupě movité věci. V Praze je průměr výše přiznaného nároku 236 286 Kč a medián je 31 307 Kč. Ve zbytku ČR je průměr 87 200 Kč a medián 21 945 Kč.

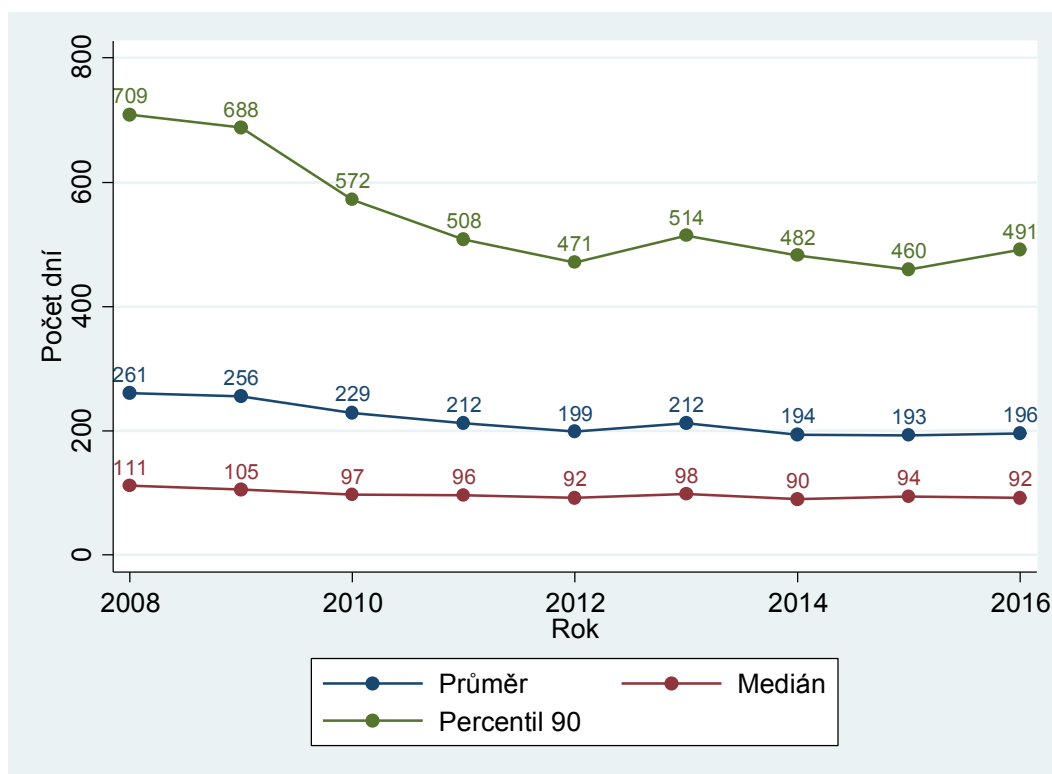
2.3 Trestní agenda

Z hlediska statistického sledování je situace na trestním úseku soudů jednodušší. Vedlejší agendy jsou zde v zásadě pouze dvě – všeobecné trestní věci, včetně rozhodování soudce v přípravném řízení, a u soudů, v jejichž obvodu se nachází věznice, též agenda podmíněčného propuštění. Soudy tedy vyřizují hlavně prvostupňové trestní věci a prvostupňové trestní věci mladistvých (rejstříky T a Tm). Způsob vykazování se na rozdíl od civilního řízení během let neměnil a není se tedy třeba obávat zkreslení v časových řadách. Data v podkapitolách délky řízení a jiné statistiky jsou většinou očištěna pouze o věci vyřízené trestním příkazem. Trestní příkaz je obdobou platebního rozkazu v civilním řízení. Jedná se o jednoduché a velmi rychle vyřízené věci, a proto v této zprávě nejsou v datech zahrnuty. Délky řízení, kde jsou do výpočtu zahrnuty věci vyřízené trestním příkazem, je možné dohledat na internetových stránkách Infodata nebo ve statistických ročenkách.

2.3.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u civilního řízení, délka řízení je tedy zjišťována ze statistických listů a délky řízení jsou uvedeny v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně.

Graf 16: Délka trestního řízení u OS v letech 2008–2016

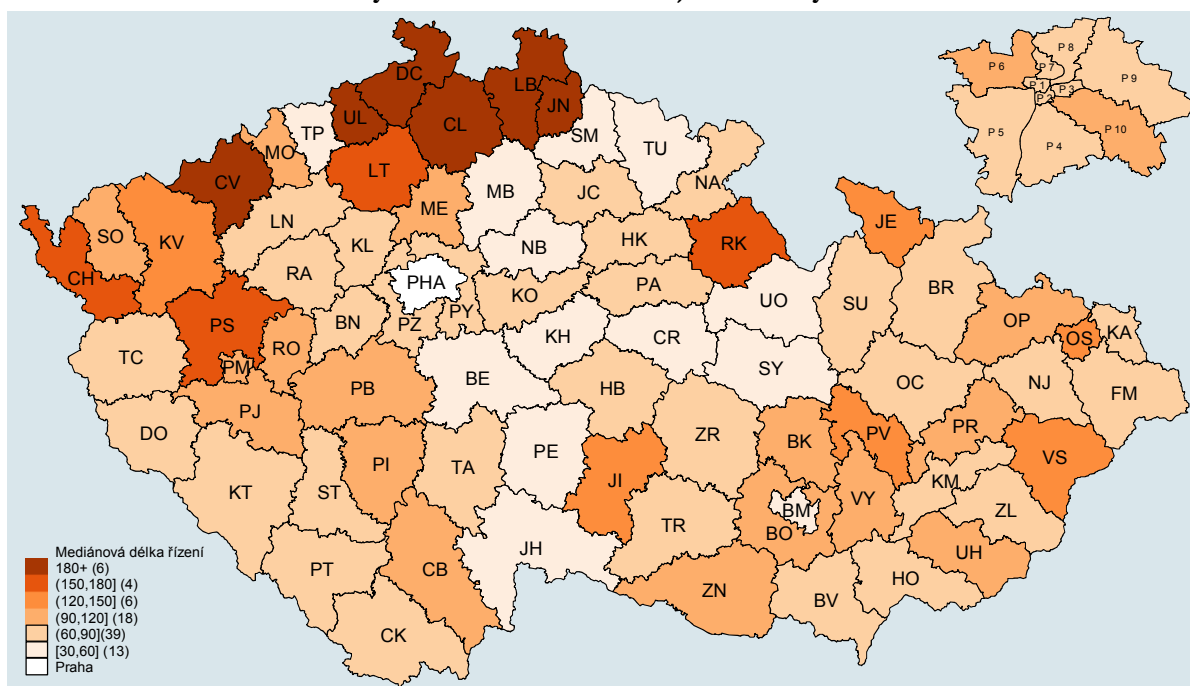

Z grafu 16 je patrné, že ve zkoumaném období byly délky řízení největší v roce 2008. Od roku 2010 jsou velmi stabilní. Zaujme velký rozdíl mezi průměrem a mediánem. Průměrná délka řízení je více než dvojnásobná než mediánová délka řízení. To naznačuje, že existuje malá skupina řízení, která se oproti standardu velmi dlouho „táhnou“. Tuto domněnku potvrzuje i poměrně vysoký percentil 90, kdy 10 % extrémně dlouhých řízení přesahuje délku uvedenou v grafu. Tento jev lze pozorovat i u civilního řízení, kde je nicméně o něco méně výrazný.

Tabulka 11: OS – délky trestního řízení dle krajů

Nadřízený soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	146	78	331
KS Praha	148	71	336
KS Č. Budějovice	148	86	358
KS Plzeň	226	111	532
KS Ústí n. Labem	368	208	909
KS Hr. Králové	139	78	303
KS Brno	130	68	291
KS Ostrava	165	90	393
Celkem ČR	196	92	491

Graf 17: Mediánové délky trestního řízení u jednotlivých OS

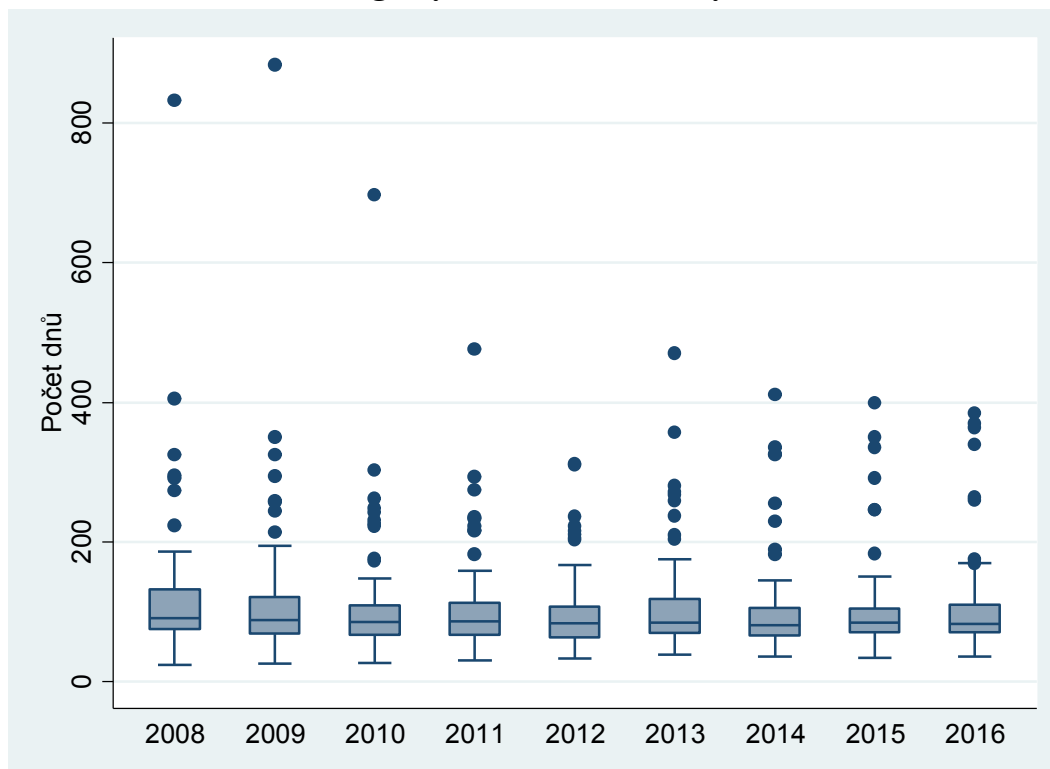

Nejděší délky řízení vykazují stejně jako u civilního řízení okresní soudy v Severočeském kraji, určité problémy lze také zaznamenat v kraji Západočeském. Délky řízení u okresních soudů v ostatních krajích jsou poměrně vyrovnané. Tři soudy s nejkratší mediánovou délkou řízení jsou OS Kutná hora (36 dnů), OS Svitavy (37 dnů) a OS Mladá Boleslav (40 dnů). Délky řízení u nejpomalejších soudů jsou asi desetkrát větší – OS Ústí nad Labem (385 dnů), OS Děčín (370 dnů) a OS Liberec (364 dnů).

Při pohledu na délky řízení by se mohlo zdát, že se situace v trestním řízení nelepší. Z dalších kapitol ale vyplývá, že se situace zlepšuje i na trestním úseku OS.

Délky řízení jsou totiž vypočteny z pravomocně skončených věcí a reálné zlepšení situace u soudu se může projevit s určitým zpožděním. Přesně tato situace nastala v tomto případě.

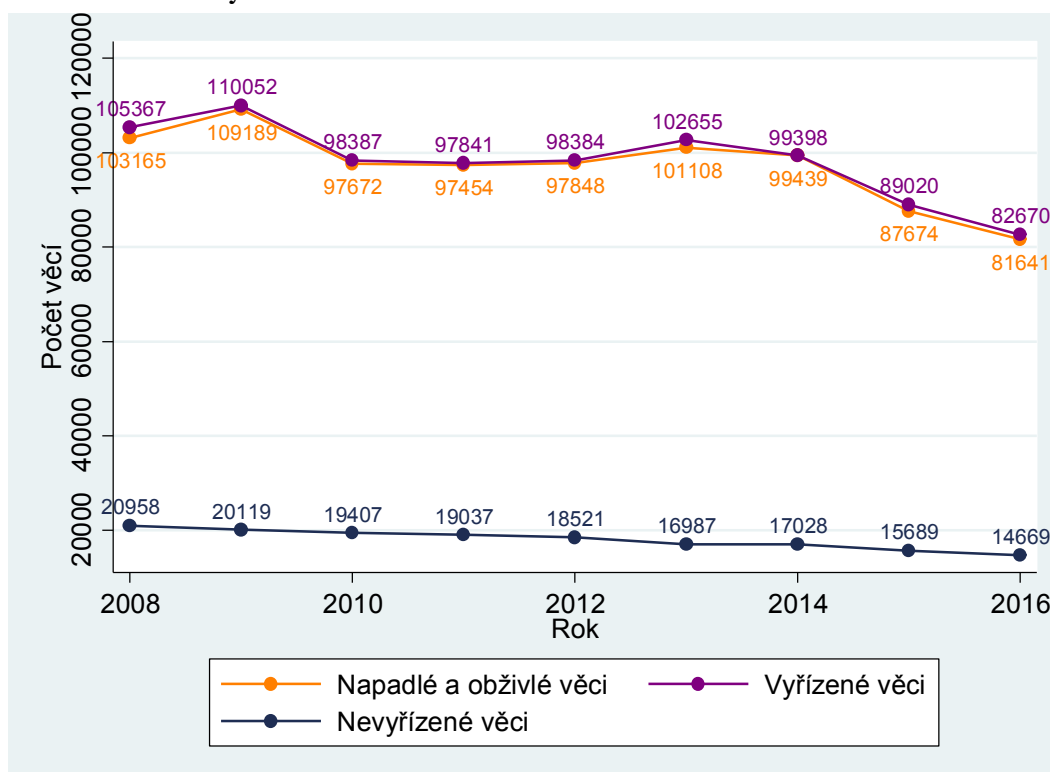
Graf 18: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení

Okresní soudy se nejčastěji zabývají následujícími trestnými činy (opět nejsou zahrnuty věci vyřízené trestním příkazem): krádež (§ 205 trestního zákoníku), zanedbání povinné výživy (§ 196) a maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (§ 337).

2.3.2 Vyřizování věcí

Graf 19: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2008–2016

V grafu je na první pohled patrný výrazný pokles v nápadu a počtu vyřízených věcí. Tento pokles vyplývá z poklesu kriminality na území ČR. Pozitivním jevem je také pokles v počtu nevyřízených věcí. Tento trend je patrný v celém sledovaném období.

Tabulka 12: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	10 930	10 890	1 423
KS Praha	9 370	9 443	631
KS Č. Budějovice	5 323	5 351	739
KS Plzeň	6 990	7 060	1 452
KS Ústí n. Labem	13 546	14 324	5 110
KS Hr. Králové	7 175	7 198	781
KS Brno	12 651	12 761	1 917
KS Ostrava	15 656	15 643	2 616
Celkem ČR	81 641	82 670	14 669

V tabulce 12 vidíme, že počet příchozích věcí (nápad + obživa) v roce 2016 se přibližně rovná počtu vyřízených věcí ve všech krajích s výjimkou severních Čech (nadřízený soud KS Ústí nad Labem), tedy kraje, který sice vykazuje vysoké délky řízení a velké množství nedodělků, ale kde je počet vyřízených věcí výrazně vyšší než počet věcí příchozích. Z toho logicky plyne, že situace v kraji se pomalu zlepšuje. Pokud bude tento trend zachován, projeví se zlepšení i v délce řízení. Výrazné zlepšení situace v Severočeském kraji a přiblížení se ostatním krajům nebude ale při zachování stejného tempa záležitostí měsíců, nýbrž let.

2.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

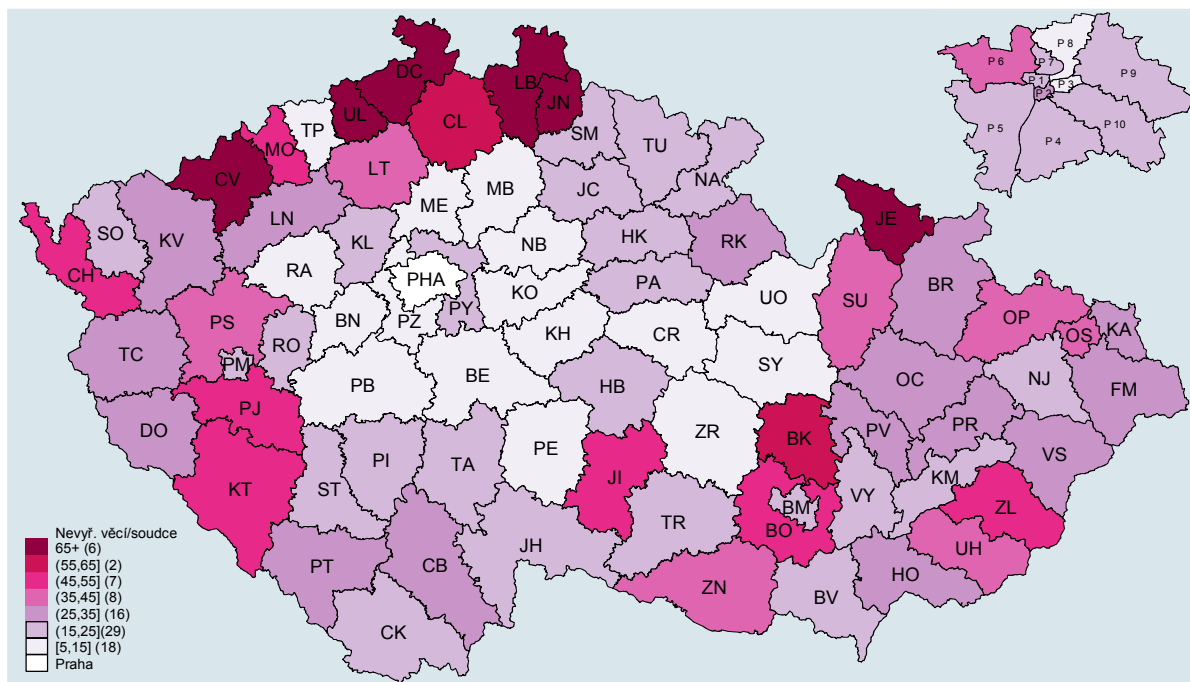
Trestní úsek je výrazně menší než úsek civilní. Proto může v přepočtu na soudce docházet k určitým výkyvům, a to především na úrovni jednotlivých soudů. U nejmenších soudů působí na trestním úseku pouze dva soudci. Dočasný pokles nebo nárůst v evidenčním počtu soudců tedy může vést ke značnému nárůstu nebo poklesu nevyřízených věcí v přepočtu na soudce.

Tabulka 13: OS – vyřizování trestních věcí na soudce dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí na soudce		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	163,13	162,54	21,24
KS Praha	199,36	200,91	13,43
KS Č. Budějovice	156,56	157,38	21,74
KS Plzeň	139,80	141,20	29,04
KS Ústí n. Labem	169,33	179,05	63,88
KS Hr. Králové	170,83	171,38	18,60
KS Brno	204,05	205,82	30,92
KS Ostrava	203,32	203,16	33,97
Celkem ČR	177,87	180,11	31,96

V tabulce 13 vidíme, že výsledky (počty nevyřízených věcí na soudce) opět přibližně odpovídají délkám řízení – zdaleka nejhorší je situace u soudů, které spadají pod KS Ústí nad Labem. Hůře než v délkách řízení (tabulka 11) si zde vedou soudy spadající pod KS Ostrava nebo KS Brno, lépe si vedou soudy v Západočeském kraji. V grafu 20 opět vyčnívají především soudy v Severočeském kraji. Existují také výjimky v jiných krajích – například OS Jeseník v Severomoravském kraji.

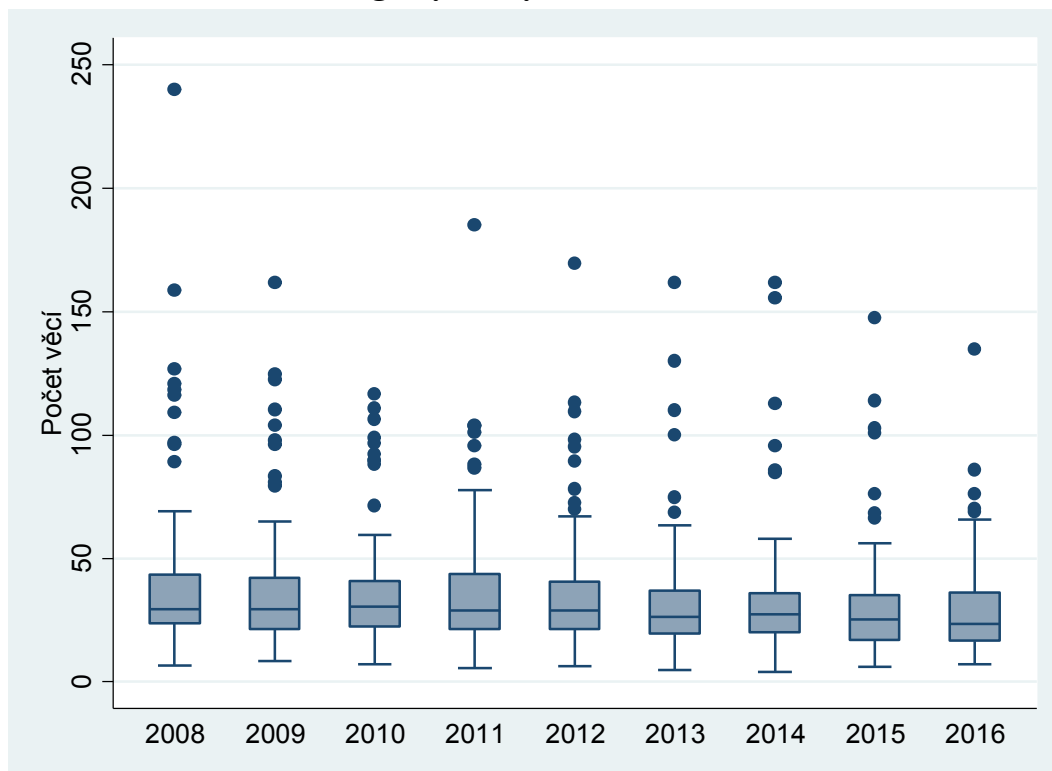
Graf 20: Počet nevyřízených trestních věcí na soudce u jednotlivých OS

Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí v přepočtu na soudce jsou OS Svitavy (7 věcí), OS Příbram (8) a OS Beroun (9). Naopak soudy s největším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Děčín (135), OS Liberec (86) a OS Chomutov (76).

V grafu 21 vidíme, že se podařilo přiblížit některé extrémní hodnoty k ostatním okresním soudům. Situace u výše jmenovaných soudů se tedy pomalu zlepšuje.

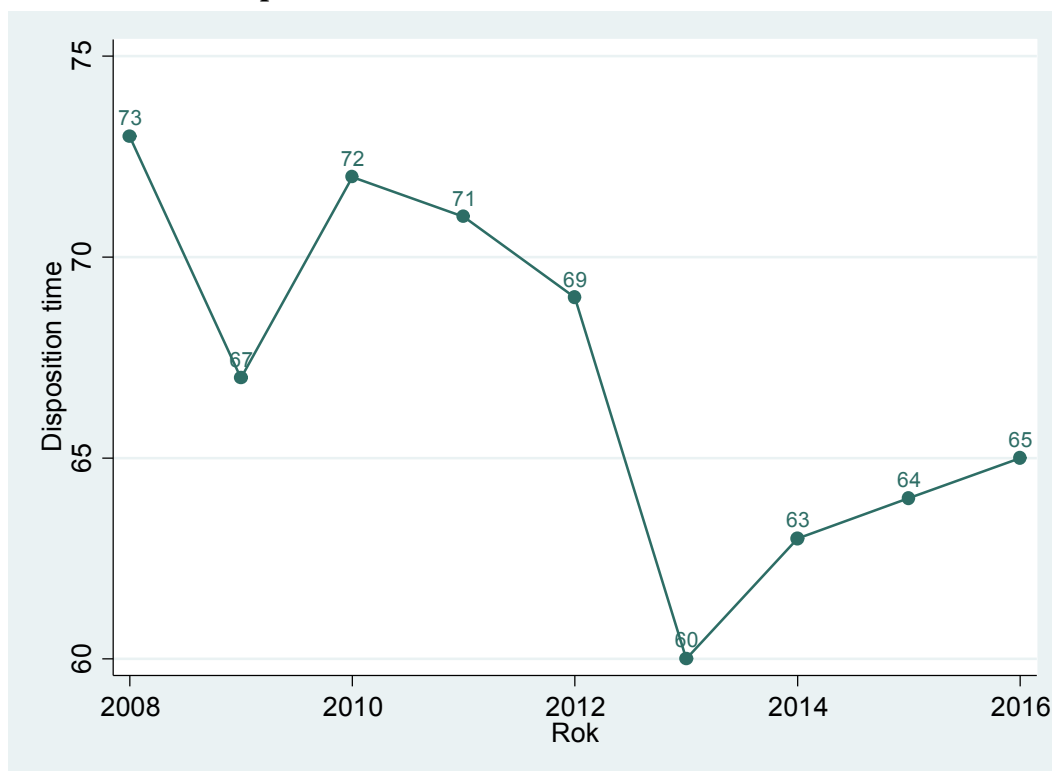
Graf 21: OS – krabicové grafy, nevyřízené trestní věci na soudce

2.3.4 Disposition time

Základní popis způsobu výpočtu a účelu tohoto ukazatele se nachází v části věnované civilnímu řízení u OS (podkapitola 2.2.4). Výsledky DT velmi silně korespondují s výsledky z předchozích podkapitol.

Graf 22: OS – disposition time trestního řízení v letech 2008–2016

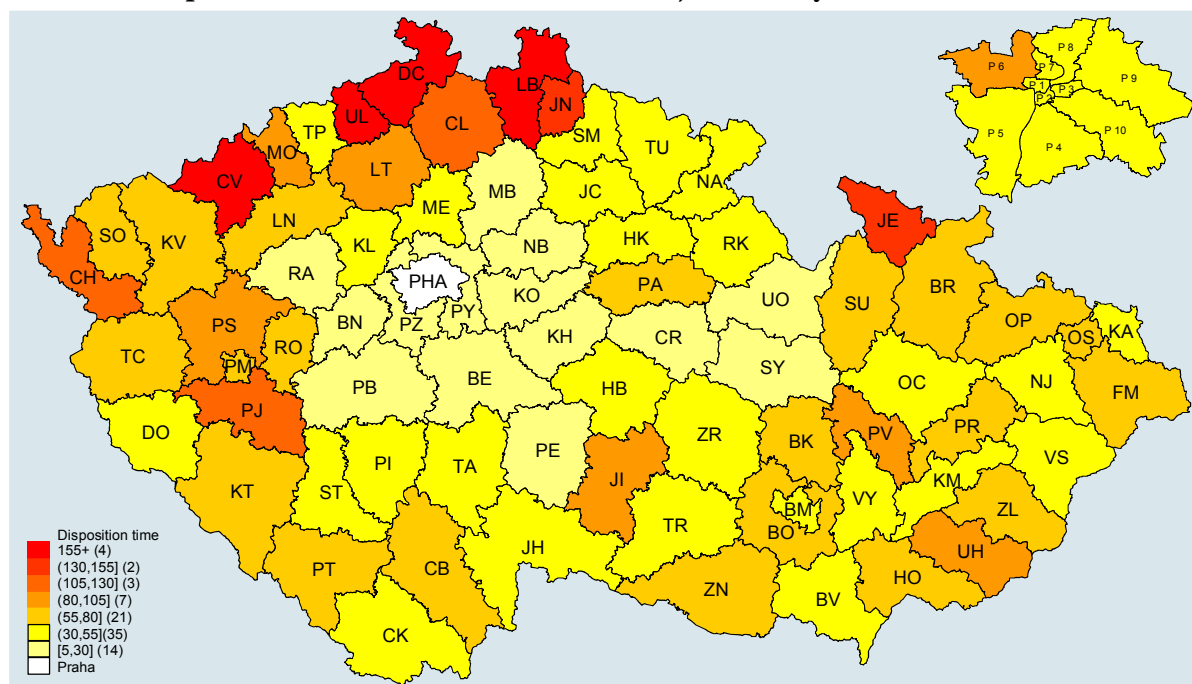

Zajímavý je určitý pokles DT v roce 2013. Ten je způsoben nárůstem v počtu napadlých (a tedy i vyřízených věcí) v tomto roce. Od roku 2013 je DT velmi stabilní. Nárůst o jeden den ročně lze stěží nazvat významným rostoucím trendem. Počet vyřízených i nevyřízených věcí klesá přibližně stejným tempem, DT tak zůstává téměř neměnný. Pokles v počtu nevyřízených věcí lze rozhodně považovat za pozitivní jev. Pokles v počtu vyřízených věcí sám o sobě pozitivním jevem není, ale vyplývá z poklesu v nápadu, který příznivý je.

Tabulka 14: OS – disposition time trestního řízení dle kraje

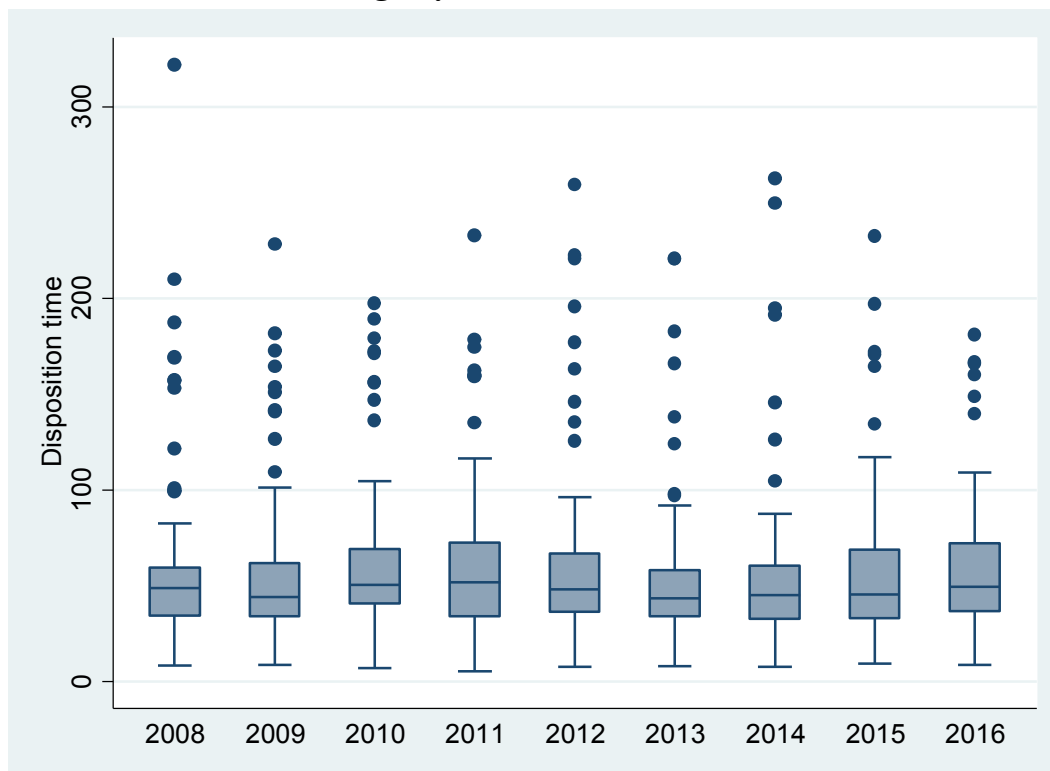
Nadřízený soud	Disposition time
MS Praha	48
KS Praha	24
KS Č. Budějovice	50
KS Plzeň	75
KS Ústí n. Labem	130
KS Hr. Králové	40
KS Brno	55
KS Ostrava	61
Celkem ČR	65

Graf 23: Disposition time trestního řízení u jednotlivých OS

Údaje v tabulce 14 a grafu 23 potvrzují závěry z předchozích podkapitol věnovaných délkám řízení a vyřizování věcí. V grafu 24 opět registrujeme snižování extrémních hodnot. Závěrem můžeme uvést, že situace v trestní agendě se velmi pomalu zlepšuje. Na rozdíl od civilního řízení na tom však má zásluhu především snižující se nápad.

Graf 24: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení

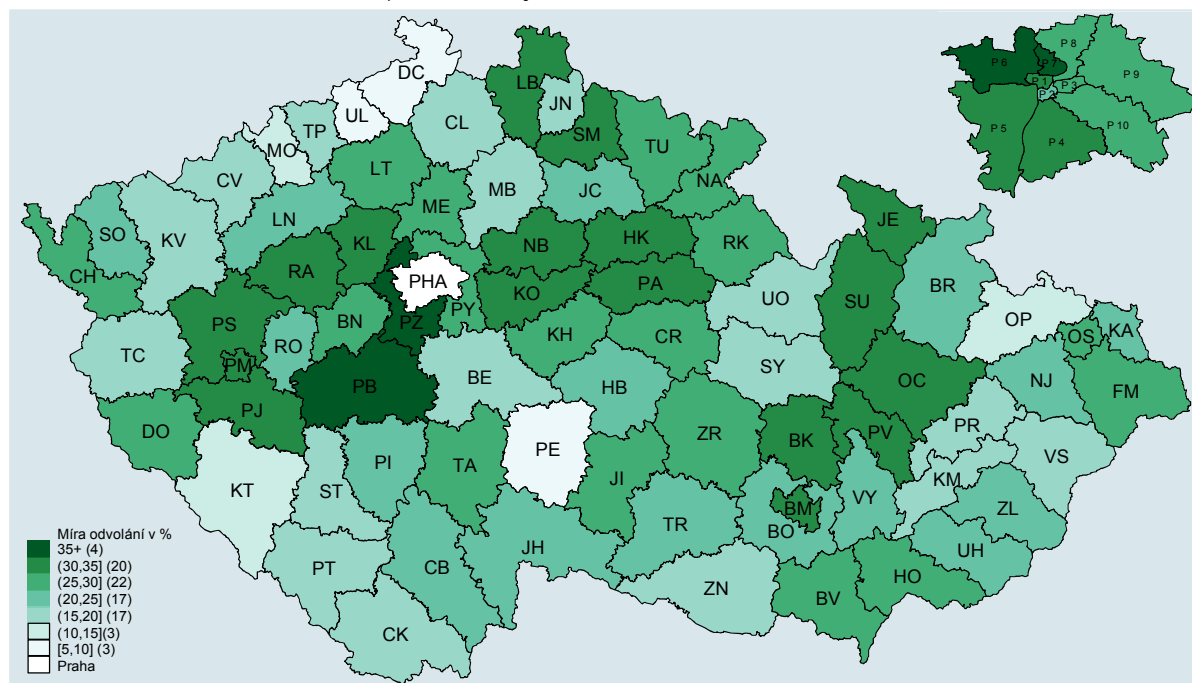
2.3.5 Další statistiky

Data byla získána ze statistických listů. Je tedy zkoumána agenda T a Tm. Jsou zde uvedeny tři příklady dalších sledovaných statistik. Podobně jako u civilního řízení míra odvolání a dále počet dřívějších odsouzení obžalovaných osob. U těchto statistik byly vyřazeny věci vyřízené trestním příkazem. Jejich podíl na celkovém počtu věcí je uveden v závěru podkapitoly.

Tabulka 15: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení

Nadřízený soud	Míra odvolání (v %)
MS Praha	30,62
KS Praha	30,60
KS Č. Budějovice	20,78
KS Plzeň	25,03
KS Ústí n. Labem	16,74
KS Hr. Králové	27,35
KS Brno	25,97
KS Ostrava	23,87
Celkem ČR	24,63

Graf 25: Míra odvolání u jednotlivých OS v trestním řízení

Při pohledu na data o míře odvolání je třeba poukázat na několik věcí:

- Míra odvolání v trestním řízení je vysoká – asi čtyřikrát vyšší než v řízení občanskoprávním. Odvolání je podáno přibližně v každém čtvrtém trestním řízení u okresního soudu.
- Největší míra odvolání je v Praze, Středočeském kraji a částečně i v Západočeském a Východočeském kraji. Zdaleka nejnižší je naopak míra odvolání v Severočeském kraji. Částečně to zřejmě souvisí s rozdílnou agendou a s rozdíly v socioekonomických ukazatelích. Uspokojivě se tím ovšem takto markantní rozdíl vysvětlit být nezdá.
- U několika okresních soudů je v porovnání se zbytkem ČR míra odvolání extrémně nízká (jen 5 až 10 %).
- Mezi mírou odvolání v trestním řízení a mírou odvolání v civilním řízení je středně silná pozitivní korelace, existuje mezi nimi tedy statistická závislost.

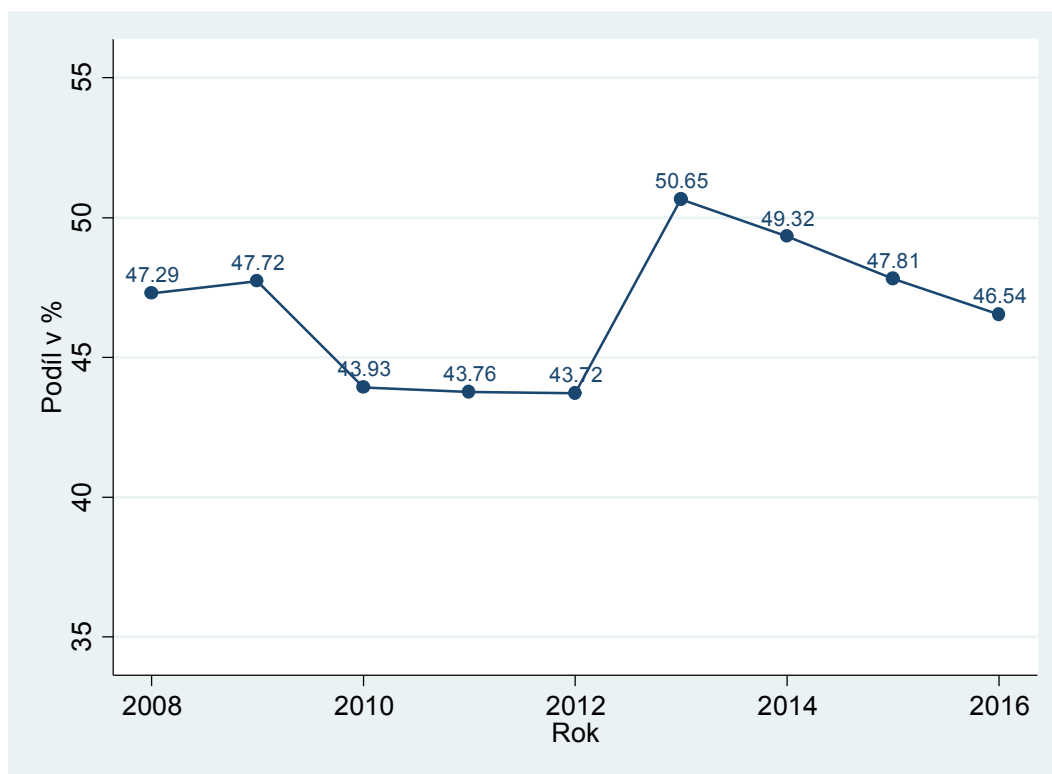
Soudy s nejnižší mírou odvolání jsou OS Děčín (7,07 %), OS Pelhřimov (9,09 %) a OS Ústí nad Labem (9,83 %). Nejvyšší míra odvolání naopak je u OS pro Prahu 6 (46,96 %), OS pro Prahu 7 (41,12 %) a OS Praha-západ (38,56 %).

Tabulka 16: OS – počet dřívějších odsouzení

Počet dřívějších odsouzení	Počet obviněných (obžalovaných) osob	Podíl na celkovém počtu obviněných osob (v %)
0	10 750	26,09
1	5 405	13,12
2 až 3	7 929	19,25
4 až 6	7 856	19,07
7 až 9	4 747	11,52
10 až 12	2 565	6,23
13 až 15	1 118	2,71
16 a více	826	2,01
Celkem	41 196	100,00

Tabulka 16 uvádí přehled počtu dřívějších odsouzení obviněných (obžalovaných) osob v roce 2016. V tabulce je jasně vidět, že většinu (asi 74 %) obžalovaných tvoří již dříve odsouzené osoby. Asi 42 % obviněných bylo dříve odsouzeno nejméně čtyřikrát.

Data v této kapitole jsou často očištěna o věci skončené trestním příkazem, nicméně údaj o využívání tohoto nástroje je významný. Proto je v následujícím grafu uveden podíl věcí, které byly pravomocně skončeny trestním příkazem.

Graf 26: Podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2008–2016

Nárůst podílu v roce 2013 je dán tím, že s účinností od 1. 1. 2012 byla posunuta nejvyšší zákonná trestní sazba pro věci, které lze řešit ve zkráceném přípravném řízení, ze tří na pět let. Tyto věci

lze u soudů vyřídit trestním příkazem. Došlo tedy k nárůstu počtu věcí řešených ve zkráceném přípravném řízení, a rozšířil se tak okruh věcí, které lze vyřídit trestním příkazem. K nárůstu ve statistikách došlo až v roce 2013 kvůli časovému posunu (četnost využití se zvyšovala postupně, roli hraje také délka řízení u soudů). Po roce 2013 je v řadě vidět klesající tendence. Ta zřejmě ukazuje, že pozorovaný pokles celkové kriminality se týká zejména méně závažných věcí, ze kterých se věci řešené trestním příkazem rekrutují, závažnější kriminalita zřejmě klesá méně či vůbec.

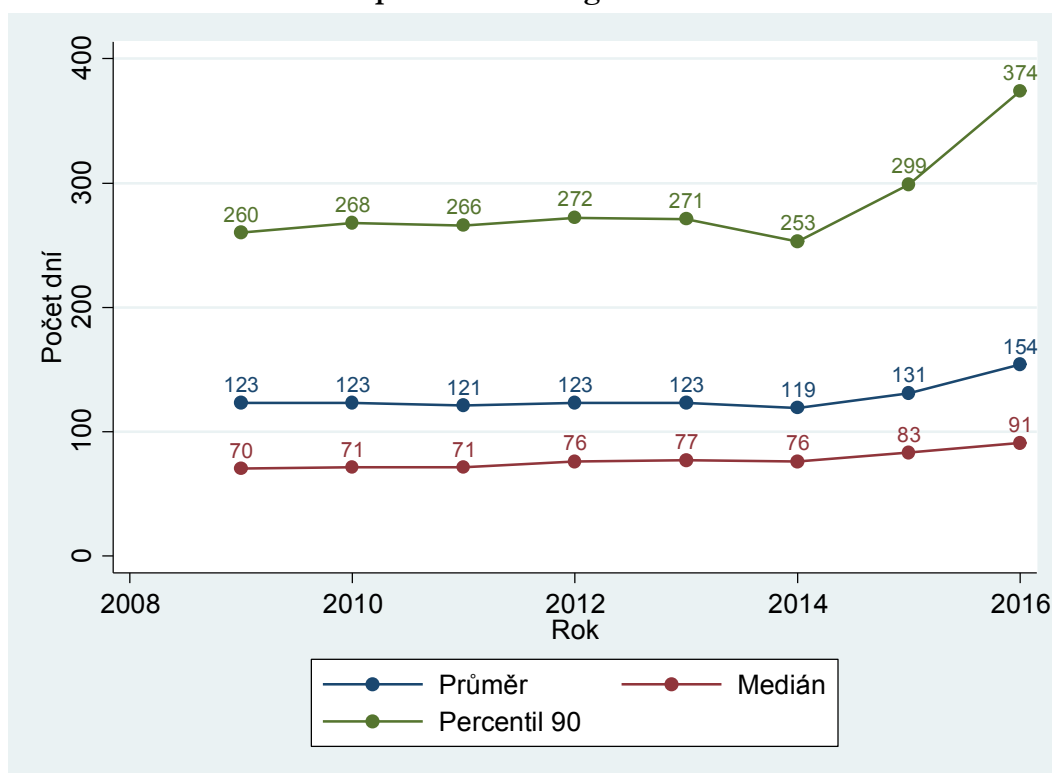
2.4 Opatrovnická agenda

Z hlediska statistického vykazování je sledování opatrovnické agendy nejjednodušší, ve statistickém pozorování totiž nedocházelo k žádným velkým změnám. Stejně jako u civilního řízení zahrnuje opatrovnická agenda několik rejstříků. Zdaleka nejvýznamnější, a pro soud časově i jinak nejnáročnější, je agenda zahrnující řízení ohledně svéprávnosti a opatrovnictví člověka, péče soudu o nezletilé apod., tedy věci vedené v rejstříku P a Nc. U této agendy je vynechána podkapitola věnovaná vyřizování věcí v přepočtu na soudce. Počet soudců, kteří rozhodují opatrovnickou agendu, totiž není v dostupných datech uveden, protože je zahrnut do počtu soudců na civilním úseku.

2.4.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u civilního řízení. Délka řízení je tedy zjišťována ze statistických listů a je uváděna v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně. Statistiky týkající se délky řízení jsou v této agendě dostupné až od roku 2009.

Graf 27: Délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2009–2016

Délka řízení byla až do roku 2015 velmi stabilní, v letech 2015 a 2016 došlo k náhlému nárůstu. Příčinu tohoto nárůstu lze spatřovat především v nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ), který soudům uložil několik nových povinností, zejména přezkum svéprávnosti u osob, kterým byla svéprávnost dříve omezena. Podle NOZ bylo třeba do tří let přezkoumat všechny osoby, jímž byla omezena svéprávnost. Přibyly i další druhy rozhodování (podpurná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat apod.). Došlo tak k velkému rozšíření obsahu opatrovnické agendy soudů, jak ukazuje další podkapitola.

Podle soudů nepředstavuje nová agenda sama o sobě příliš velkou zátěž. Problém ale ležel ve vyhotovování znaleckých posudků potřebných pro přezkum svéprávnosti: znalci byli natolik

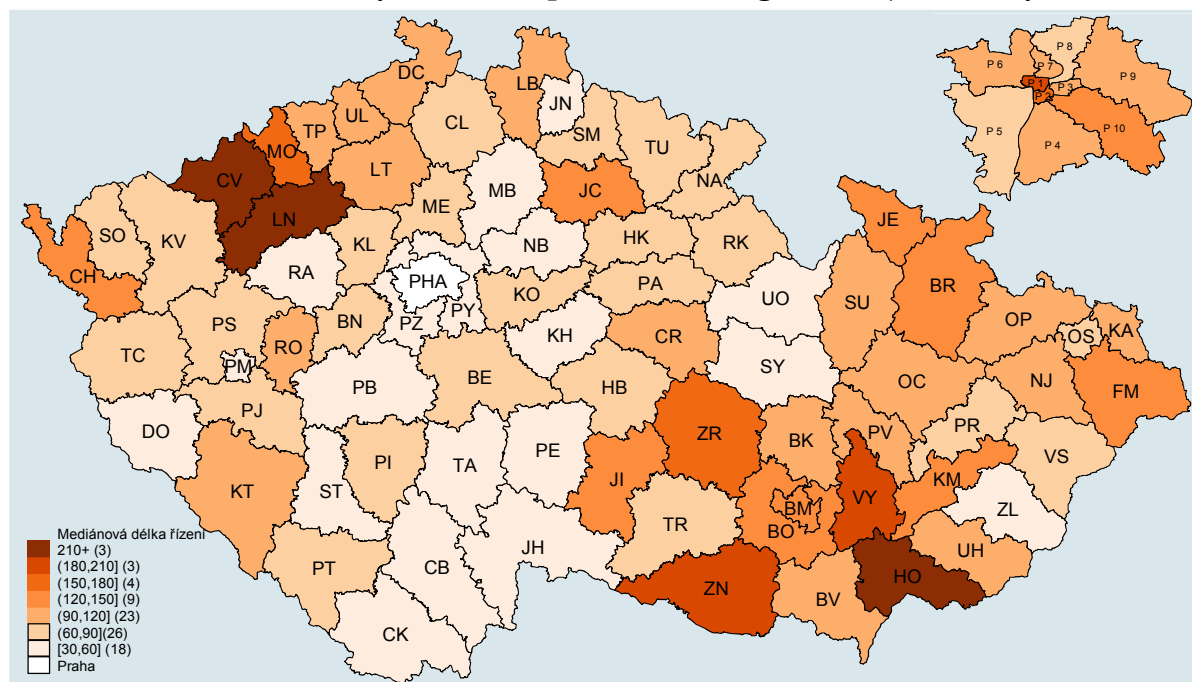
zahlcení, že odmítali zpracovávat nové věci do té doby, než zpracovali ty, které jim byly přiděleny dříve. Na znalecké posudky soudy čekaly a dosud čekají šest měsíců, někdy i déle. To se samozřejmě promítlo do celkové délky řízení. Jak již bylo řečeno výše, reálné změny ve vyřizování agendy se do délky řízení promítají s určitým zpožděním. Nárůst v délce řízení je tedy patrný až v roce 2015.

Tabulka 17: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů

Nadřízený soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	166	99	387
KS Praha	100	55	244
KS Č. Budějovice	90	49	226
KS Plzeň	142	81	333
KS Ústí n. Labem	221	123	554
KS Hr. Králové	130	70	301
KS Brno	196	129	462
KS Ostrava	160	105	373
Celkem ČR	154	91	374

Z tabulky 17 a grafu 28 vyplývá, že situace v opatrovnické agendě je přibližně stejná jako v agendě občanskoprávní, tedy, že nejvyšší délky řízení vykazují soudy v Severočeském kraji, druhé nejvyšší délky soudy v kraji Jihomoravském. Naopak nejrychlejší jsou soudy spadající pod KS České Budějovice a KS Praha.

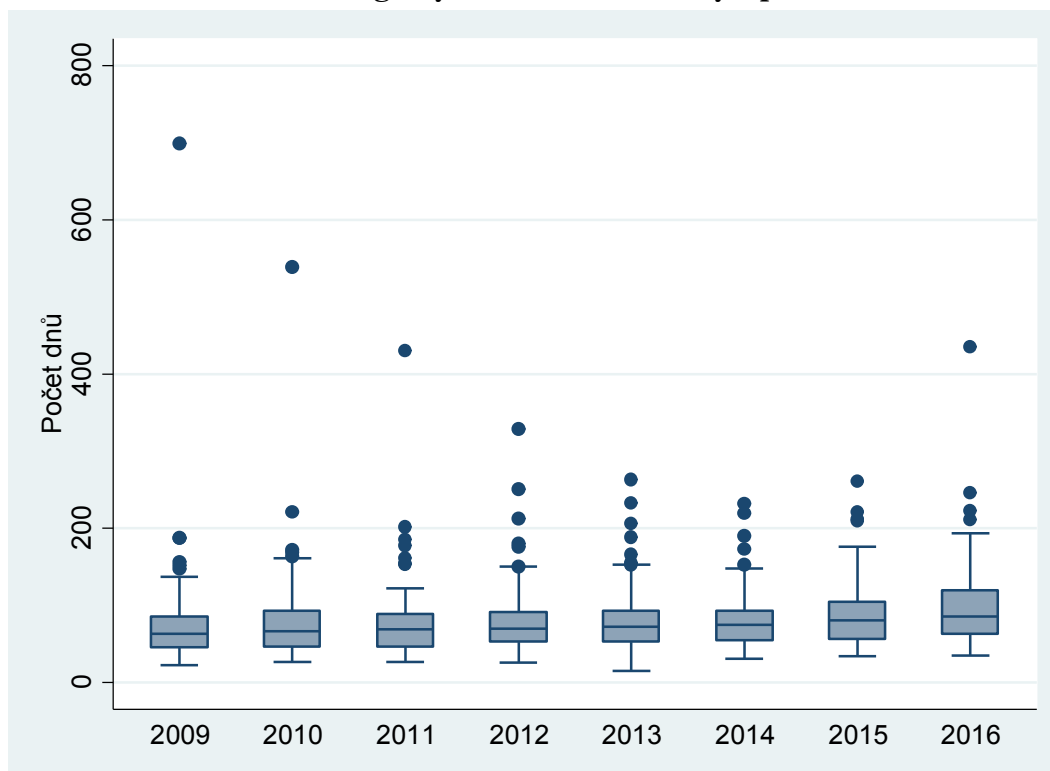
Graf 28: Mediánové délky řízení v opatrovnické agendě u jednotlivých OS

Nejrychleji vyřizovaly opatrovnickou agendu v roce 2016 následující soudy: OS Kutná Hora (mediánová délka řízení 35 dnů), OS Jindřichův Hradec (36 dnů) a OS Praha-Západ (37 dnů).

Naopak zdaleka nejpomalejší je opět soud v Chomutově, kde je mediánová délka řízení 435 dnů. Následuje OS Louny (246 dnů) a OS Hodonín (223 dnů).

Graf 29: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení

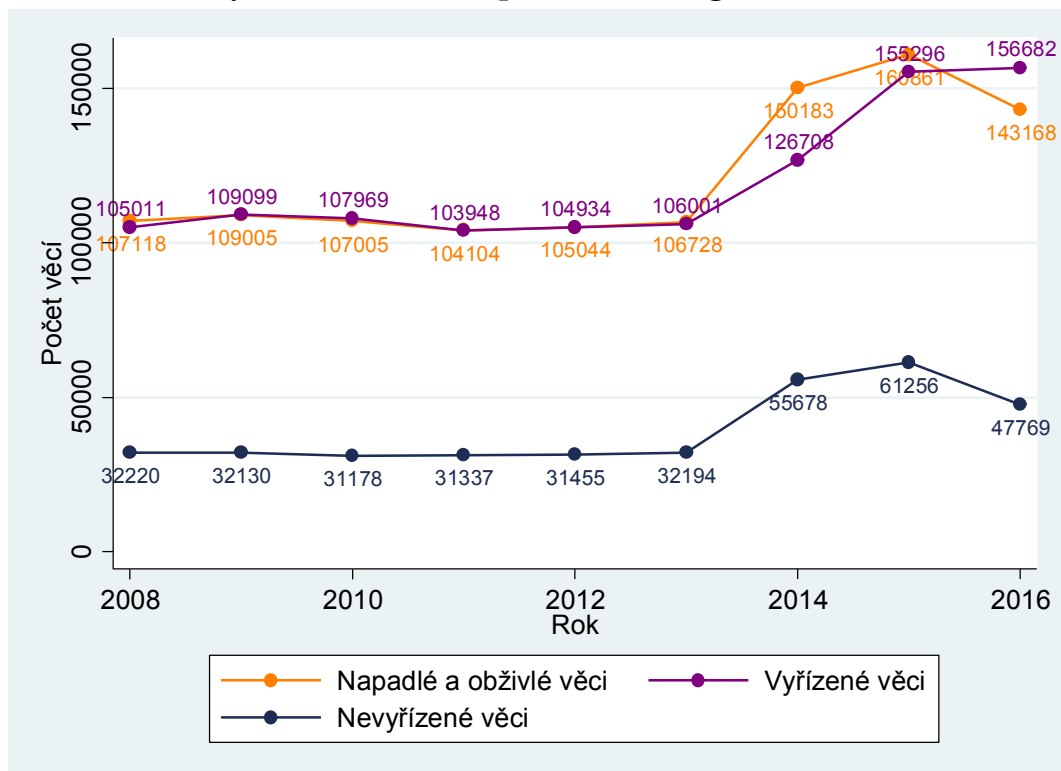
Z krabicového grafu vidíme, že v rozdílech mezi soudy nedocházelo k žádným větším změnám. OS Chomutov (vždy nejvíce odlehlá hodnota) se v letech 2009 až 2013 dařilo postupně snižovat délku řízení. NOZ tento trend ale zvrátil a délka řízení v Chomutově opět rychle narůstá.

2.4.2 Vyřizování věcí

Z grafu 30 je zřejmý výše zmíněný dopad NOZ. V počtu napadlých věcí se samozřejmě projevilo již v roce 2014. Vidíme, že nárůst počtu napadlých věcí byl opravdu velmi významný – více než 40 %. Soudy byly schopny částečně reagovat a značně se zvýšil počet vyřízených věcí. Nárůst v počtu napadlých věcí byl ale větší než počet vyřízených věcí a počet nevyřízených věcí tak začal růst. Počet napadlých věcí poklesl až v roce 2016. To je zřejmě způsobeno hlavně tím, že všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny v letech 2014 a 2015. Soudům se podařilo udržet počet vyřízených věcí na úrovni z roku 2015 a díky tomu začal počet nevyřízených věcí klesat. Soudům by mělo do budoucna pomoci prodloužení lhůty na přezkum svéprávnost pro určité případy ze tří na pět let vyplývající z novely NOZ přijaté v roce 2017. Nicméně je třeba uvést, že počet nesvéprávných osob (tedy celkový rozsah agendy přezkumů svéprávnosti) je jen cca 33 tisíc, což znamená, že se na nárůstu nápadu podílí jen asi jednou čtvrtinou, zbytek jsou další nové agendy zavedené NOZ.

V tabulce 18 vidíme, že v roce 2016 se okresním soudům ve všech krajích podařilo vyřídit více věcí, než byl počet věcí přichozích. U opatrovnické agendy není možné přepočítat nevyřízené věci na soudce. Přesto je patrné, že vzhledem k velikosti soudů mají nejvíce nevyřízených věcí soudci v Severočeském kraji.

Graf 30: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2008–2016

Tabulka 18: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů

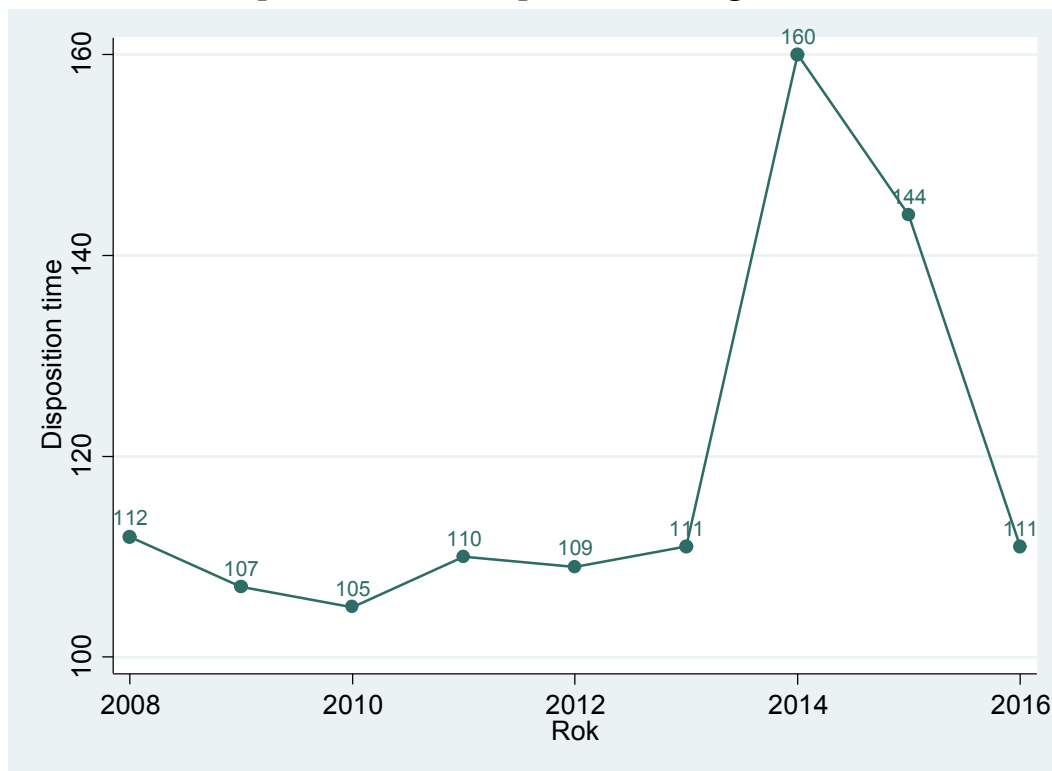
Nadřízený soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřizeno	Nevyřizeno
MS Praha	14 469	15 579	4 635
KS Praha	21 299	22 431	4 080
KS Č. Budějovice	9 829	10 498	1 500
KS Plzeň	13 523	14 987	3 210
KS Ústí n. Labem	19 313	21 094	10 118
KS Hr. Králové	15 873	17 364	4 492
KS Brno	22 215	25 579	9 761
KS Ostrava	26 647	29 150	9 973
Celkem ČR	143 168	156 682	47 769

2.4.3 Disposition time

Vzhledem k absenci údajů o počtu soudců je disposition time jediný způsob, jak normalizovat počet nevyřízených věcí, tedy jak zohlednit velikost soudů a mít možnost porovnat jejich výkon.

V roce 2014 je patrný obrovský nárůst DT. Ten je způsoben výše popsaným velkým nárůstem v počtu nevyřízených věcí. Počet vyřízených věcí vzrostl méně, což vedlo k nárůstu DT. V roce 2015 vzrostl výrazněji počet vyřízených věcí, takže DT klesl. V roce 2016 pak klesl nápad a tím i nevyřízené věci. Došlo tedy k poklesu DT na úroveň před rokem 2014.

Graf 31: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2008–2016

Z tabulky 19 a grafu 32 vyplývají podobné závěry jako v podkapitole věnované délkám řízení. Největší DT mají okresní soudy spadající pod KS Ústí nad Labem a KS Brno a nejmenší DT mají okresní soudy spadající pod KS České Budějovice a KS Praha. Rozdíly nejsou dány počtem vyřízených věcí, ale velkým počtem nevyřízených věcí u okresních soudů, které spadají pod KS Ústí nad Labem a KS Brno.

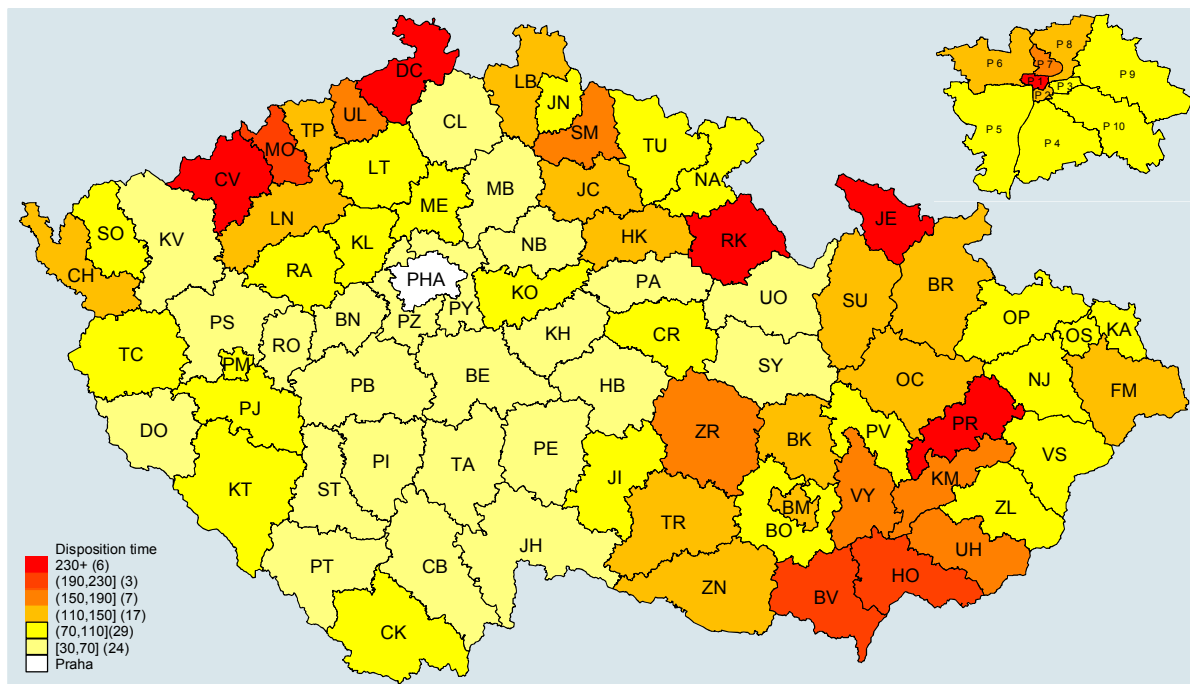
Tabulka 19: OS – disposition time opatrovnické agendy dle krajů

Nadřízený soud	Disposition time
MS Praha	109
KS Praha	66
KS Č. Budějovice	52
KS Plzeň	78
KS Ústí n. Labem	175
KS Hr. Králové	94
KS Brno	139
KS Ostrava	125
Celkem ČR	111

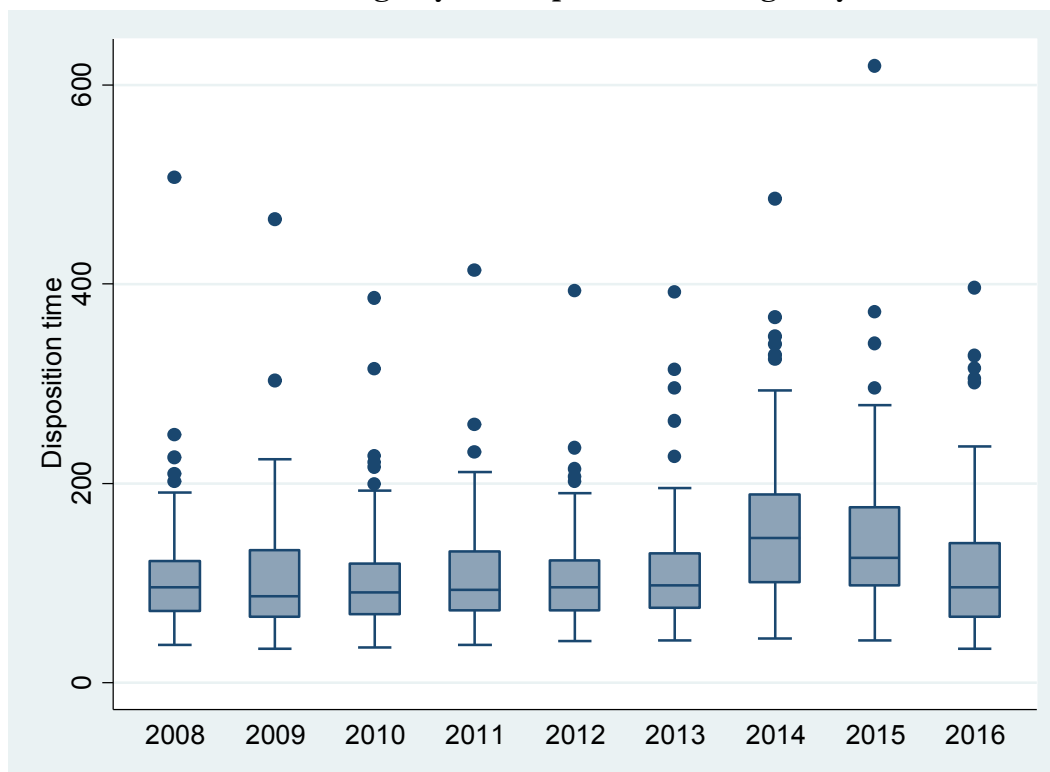
Na kartogramu za rok 2016 pak vidíme, že i některé soudy mimo Severočeský a Jihomoravský kraj vykazují vysoký disposition time. Jedná se o OS v Jeseníku, OS v Rychnově nad Kněžnou a OS v Přerově. V grafu 33 vidíme, že variace mezi soudy byla v letech 2014 a 2015 znatelně větší. Můžeme tedy říct, že nárůst agendy v letech 2014 a 2015 měl na některé soudy minimální

vliv, zatímco na jiné měl vliv poměrně značný. Obvykle se jednalo o soudy, které měly problémy s vyřizováním agendy už před účinností NOZ.

Graf 32: Disposition time v opatrovnické agendě u jednotlivých OS

Graf 33: OS – krabicové grafy, DT opatrovnické agendy

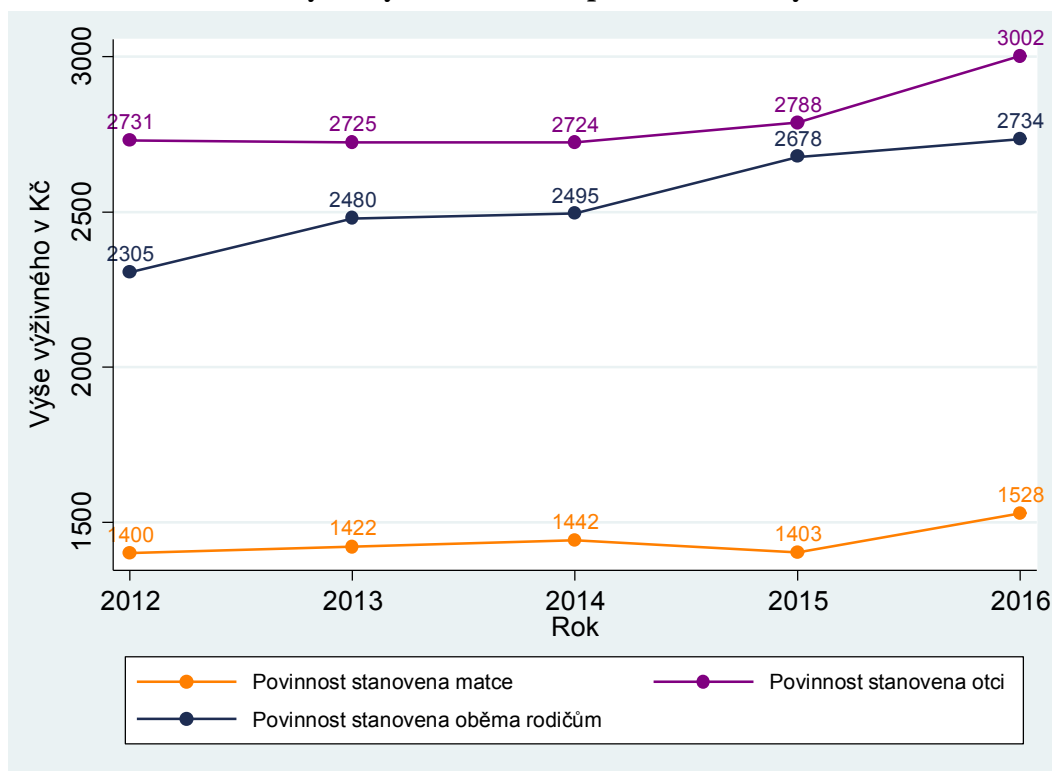
Data v této kapitole mohou být shrnuta tak, že před rokem 2014 byla situace v opatrovnické agendě velmi podobná situaci v agendě občanskoprávní, a pokud jde o rozdíly mezi soudy, problémy měly především okresní soudy spadající pod KS Brno a KS Ústí nad Labem. V letech

2014 a 2015 došlo k velkému nárůstu v počtu napadlých věcí. To negativně ovlivnilo rychlost vyřizování agendy v celé ČR. Na některé soudy byl dopad horší než na jiné. Zdá se, že v roce 2016 se soudům pozvolna dařilo vyrovnat se s nárůstem vyřizované agendy.

2.4.4 Další statistiky

Jednou z největších a nejvýznamnějších agend, které jsou na opatrovnickém úseku soudů vyřizovány, je rozhodování o výživném (nyní § 910 a násl. NOZ), tedy rozhodování o tom, který z rodičů a kolik má platit na výživu svého nezletilého dítěte (případně zletilého dítěte, bylo-li řízení zahájeno před nabytím jeho zletilosti). Zde uvedené statistiky se týkají prvního rozhodnutí o vyživovací povinnosti a údaje (v Kč event. v %) jsou vztaženy k jednomu dítěti.

Graf 34: Průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2012–2016

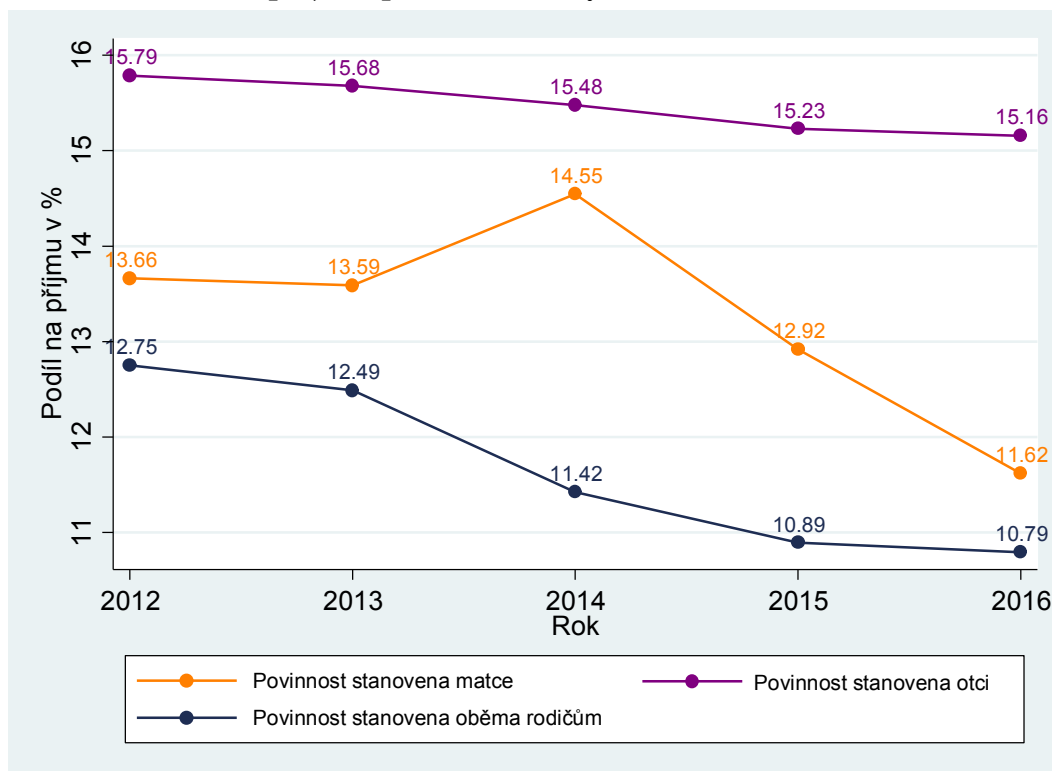
V grafu 34 vidíme, že průměrné výživné stanovené otci je asi dvakrát vyšší než průměrné výživné stanovené matce. Rozdíl je způsoben několika faktory:

- Při určování výživného přihlíží soud k majetkovým poměrům povinného. Průměrná mzda žen v ČR je menší než průměrná mzda mužů a logicky je tedy mužům stanovena povinnost platit vyšší výživné. To ovšem vysvětluje pouze část rozdílu, protože mzda mužů není ani zdaleka dvakrát vyšší než mzda žen. Například v roce 2014 byla podle Českého statistického úřadu hrubá průměrná mzda žen 23 421 Kč, u mužů pak 29 858 Kč.
- V grafu 35 vidíme, že u matek je podíl výživného na čistém měsíčním příjmu nižší než u otců. To souvisí právě s vyšší příjmy. Snížení disponibilního příjmu má větší dopad na lidi s nižšími mzdami.
- Rozdíl mezi příjmy otce a matky, kteří vedou spor o výživné, je větší než rozdíl mezi příjmy mužů a žen v celé populaci ČR. To je zřejmě dáno tím, že matky se musí starat o dítě v nižším věku, což se negativně projevuje v jejich příjmech.

V případě, že je povinnost platit výživné stanovena oběma rodičům, statistiky zachycují pouze vyšší z obou částek. Vzhledem k výši příjmů se obvykle jedná o částku stanovenou otci. Částky jsou v průměru nižší než částky stanovené pouze otcům, protože dítě má v tomto případě zajištěn příjem od obou rodičů.

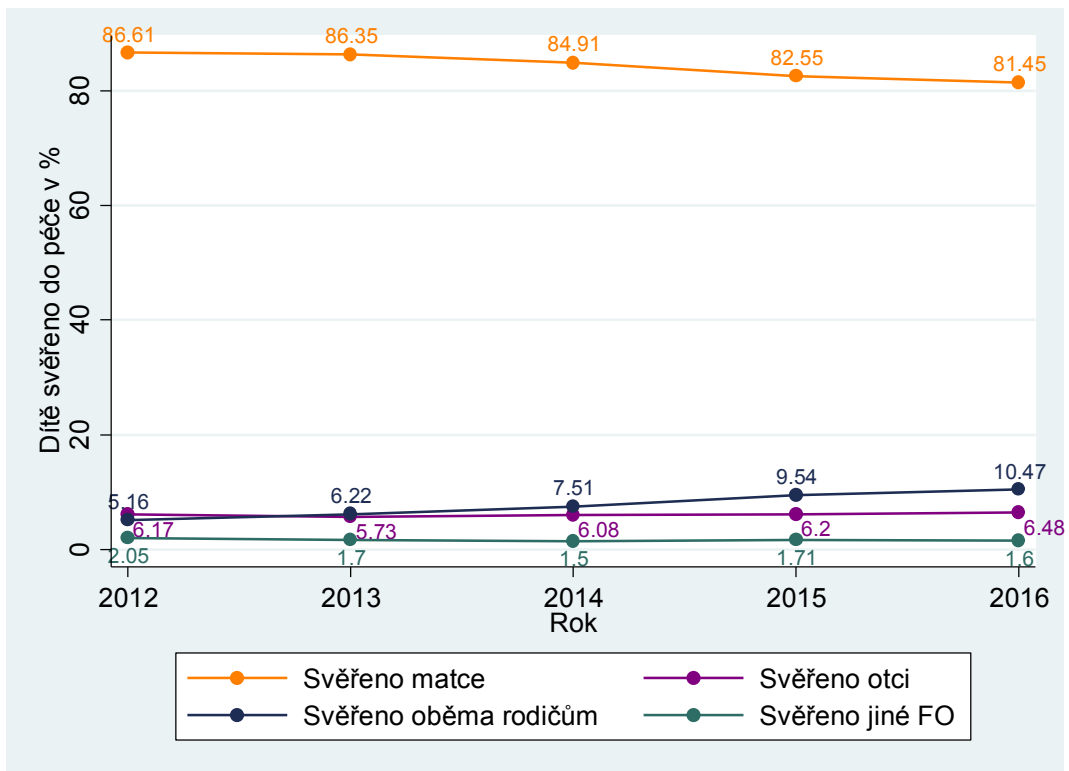
V grafech 34 a 35 je vidět, že průměrná stanovená částka výživného na jedno dítě roste, podíl stanoveného výživného na čistém měsíčním příjmu povinné osoby přitom klesá. To lze vysvětlit zlepšující se ekonomickou situací v ČR a zvyšováním příjmů nejen povinných osob.

Graf 35: Podíl na příjmu povinné osoby v letech 2012–2016

Graf 36 zachycuje statistiku, která úzce souvisí s rozhodováním o výživném, totiž to, jak často je dítě svěřeno do péče matce, otci, jiné fyzické osobě či oběma rodičům do společné nebo střídavé péče. Ve více než 80 % případů svěřil soud dítě do péče matce. Vidíme ovšem, že podíl tohoto tradičního modelu postupně povolna klesá ve prospěch alternativních řešení. K tomuto trendu přispívá zřejmě nejen judikatura českého Ústavního soudu, ale lze se domnívat, že faktorem, který rozhodovací praxi mění, může být i celospolečenské klima, vliv odborných diskuzí o rozhodování o dětech na mezinárodní úrovni a další faktory.

Graf 36: Svěřování dítěte do péče v letech 2012–2016

2.5 DEA

Jak již bylo uvedeno výše, Ministerstvo spravedlnosti sleduje i jiné statistické údaje než ty, které byly zachyceny v předchozích částech této zprávy, a používá i výrazně složitější ukazatele a metody. Velmi dobrým příkladem je tzv. DEA (Data Envelopment Analysis, analýza obalu dat). Tato kapitola je věnována právě analýze technické efektivity českých soudů pomocí DEA. Dovolujeme si upozornit, že metoda je výrazně složitější než obvykle sledované a publikované údaje, v důsledku čehož se tato kapitola výrazně liší od ostatních kapitol této zprávy celkovým pojetím, grafickou úpravou i strukturou.

V samotné kapitole budou uvedeny pouze výsledky a jejich interpretace. Bližší popis metody (teorie, literatura, metodika, specifikace modelu) naleznete v příloze. Zde bude pouze vysvětleno několik pojmů důležitých pro interpretaci výsledků.

Hlavním problematickým bodem takového zkoumání je potom nalezení vhodného způsobu kvantifikace výstupu a tím definice *efektivního* výstupu: jde jednak o správné zohlednění různé distribuce náročnosti věcí u různých soudů, jednak o zohlednění *kvality* vydávaných rozhodnutí. S touto rezervou je nutno k výsledkům přistupovat; i přes tuto výhradu jsou ovšem výsledky pro porovnání jednotlivých soudů užitečné a slouží jako základ dalšího zkoumání práce těch soudů, které se výrazně odlišují.

2.5.1 Výsledky a jejich interpretace

Je třeba zdůraznit, že veškeré závěry se týkají **relativní** efektivity, **nikoliv absolutní**. Soudy jsou tedy porovnávány mezi sebou nikoliv se zvenku určeným standardem. Hlavní výsledky jsou uvedeny v tabulce 20.

První tři sloupce udávají efektivitu. První sloupec (CRS_TE) udává celkovou technickou efektivitu (ta má dvě složky „čistá technická efektivnost“ a „efektivnost vzhledem k velikosti“).

Druhý sloupec (VRS_TE) udává tzv. „čistou“ technickou efektivitu (jak dobře soud funguje, nezohledňuje se jeho velikost). Získaná míra neefektivnosti je tedy způsobena pouze horším fungováním soudu.

Třetí sloupec (Scale) udává míru efektivity danou velikostí soudu. Je vypočítán jako podíl CRS_TE/VRS_TE.

Sloupce mohou nabývat hodnoty od nuly do jedné. Jedna značí stoprocentní efektivnost, např. 0,09 by značila devítiprocentní efektivnost.

Poslední sloupec udává, jaké výnosy z rozsahu soud vykazuje (respektive jeho efektivní projekce). Může se jednat o rostoucí výnosy z rozsahu (IRS), konstantní výnosy z rozsahu (CRS – v tom případě je jeho velikost ideální) nebo klesající výnosy z rozsahu (DRS).

Pro lepší pochopení uvádíme příklady interpretace: OS v Klatovech má skóre: CRS_TE = 0,9391, VRS_TE = 0,9601, Scale = 0,9781, RTS = IRS. Soud je tedy efektivní asi na 93,91 %. Soud sám o sobě funguje efektivně na 96,01 %. Jeho neefektivnost je částečně způsobena ne úplně vhodnou velikostí – soud je díky ní efektivní jen na 97,81 %. IRS značí, že soud vykazuje rostoucí výnosy z rozsahu. Ideálně by tedy měl soud být o něco větší, než ve skutečnosti je.

Tabulka ukazuje, že v ČR je celkem 19 čistě technicky efektivních soudů. Devět z těchto soudů ztrácí efektivnost kvůli nevhodné velikosti. Za povšimnutí stojí, že některé soudy, které mají

mnoho nedodělků a vysoké délky řízení (například Ústí nad Labem, v civilním řízení Městský soud v Brně) jsou dle výsledků DEA čistě technicky efektivní. To zcela koresponduje s tvrzením, že současné problémy těchto soudů plynou z minulosti, nyní fungují velmi dobře a jejich situace se zlepšuje.

Naopak nejméně efektivní jsou okresní soudy v Jeseníku ($CRS_TE = 0,7216$), Chomutově ($CRS_TE = 0,7712$) a Prostějově ($CRS_TE = 0,7898$). Výrazně větší ztráta v efektivnosti plyne z horší čisté technické efektivnosti (VRS_TE) než ze ztráty efektivnosti kvůli velikosti soudu (Scale). Výsledky DEA tedy ukazují, že problémy OS Chomutov s vyřizováním agendy neplynou jen z minulosti. VRS_TE ukazuje, že soudy na konci tabulky jsou efektivní asi na 75 až 80 %. To lze označit za přijatelný výsledek, rozhodně je však zde prostor pro zlepšení.

Celková efektivnost soudů v ČR je 89,15 %, čistá technická efektivnost je 90,54 %, efektivnost dle velikosti je 98,49 %. Soudy v ČR tedy velmi málo ztrácí efektivnost kvůli velikosti. Nejvíce takto ztrácí efektivnost soudy v Ostravě a Brně (které jsou příliš velké) a soudy v Prachaticích a Jeseníku (které jsou naopak příliš malé).

V této zprávě je zachycena pouze část výsledků analýzy. Dalšími výstupy DEA jsou:

- Přídavné proměnné. Ty ukazují, o kolik je třeba u daného soudu snížit daný vstup (počet soudců nebo ostatních zaměstnanců ve výkonu) a zároveň zachovat vážený počet vyřízených věcí, aby se stal soud efektivním.
- Referenční soudy. Dále jsou zkoumány plně efektivní soudy. Neefektivní soud je vždy porovnáván s jedním nebo více efektivními soudy a právě vzhledem k nim je určena jeho neefektivnost. U soudů, které vystupují jako referenční soudy zřídka, není závěr o jejich efektivnosti statisticky robustní.
- Je zkoumáno, zda existuje vztah mezi velikostí soudu a efektivitou soudu.
- Jsou využity jiné specifikace modelu, zapojeny jiné proměnné apod.

Tabulka 20: DEA – výsledky

Soud	Nadřízený soud	CRS_TE	VRS_TE	Scale	RTS
Praha 1	MS Praha	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Praha 8	MS Praha	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Praha-východ	KS Praha	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Praha-západ	KS Praha	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Rakovník	KS Praha	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Domažlice	KS Plzeň	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Plzeň-jih	KS Plzeň	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Most	KS Ústí nad Labem	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Ústí nad Labem	KS Ústí nad Labem	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Havlíčkův Brod	KS Hradec Králové	1,0000	1,0000	1,0000	CRS
Mladá Boleslav	KS Praha	0,9997	1,0000	0,9997	DRS
Ústí nad Orlicí	KS Hradec Králové	0,9960	1,0000	0,9960	IRS
Praha 7	MS Praha	0,9898	1,0000	0,9898	IRS
Litoměřice	KS Ústí nad Labem	0,9789	1,0000	0,9789	DRS
Rokycany	KS Plzeň	0,9757	1,0000	0,9757	IRS
Pelhřimov	KS České Budějovice	0,9462	1,0000	0,9462	IRS
Prachatice	KS České Budějovice	0,8910	1,0000	0,8910	IRS
Brno-město	KS Brno	0,8870	1,0000	0,8870	DRS
Ostrava	KS Ostrava	0,8427	1,0000	0,8427	DRS
Opava	KS Ostrava	0,9736	0,9897	0,9837	IRS
Strakonice	KS České Budějovice	0,9649	0,9789	0,9857	IRS
Karlovy Vary	KS Plzeň	0,9736	0,9752	0,9984	IRS
Kutná Hora	KS Praha	0,9587	0,9687	0,9897	IRS
Písek	KS České Budějovice	0,9428	0,9643	0,9777	IRS
Nymburk	KS Praha	0,9615	0,9619	0,9996	IRS
Příbram	KS Praha	0,9616	0,9617	0,9999	IRS
Klatovy	KS Plzeň	0,9391	0,9601	0,9781	IRS
Benešov	KS Praha	0,9587	0,9600	0,9987	IRS
Žďár nad Sázavou	KS Brno	0,9115	0,9523	0,9571	IRS
Svitavy	KS Hradec Králové	0,9455	0,9457	0,9997	DRS
Kolín	KS Praha	0,9387	0,9428	0,9957	IRS
Beroun	KS Praha	0,8896	0,9379	0,9486	IRS
Náchod	KS Hradec Králové	0,9181	0,9270	0,9903	IRS
Plzeň-sever	KS Plzeň	0,9193	0,9252	0,9936	IRS
Olomouc	KS Ostrava	0,9091	0,9238	0,9841	DRS
Chrudim	KS Hradec Králové	0,8971	0,9154	0,9800	IRS
Nový Jičín	KS Ostrava	0,9133	0,9146	0,9985	IRS
Kladno	KS Praha	0,9076	0,9126	0,9945	DRS
Tábor	KS České Budějovice	0,9099	0,9123	0,9973	DRS
Sokolov	KS Plzeň	0,9074	0,9103	0,9968	IRS
Blansko	KS Brno	0,8820	0,9081	0,9713	IRS
Jindřichův Hradec	KS České Budějovice	0,8990	0,9073	0,9908	IRS
Praha 10	MS Praha	0,9013	0,9031	0,9981	DRS
Vsetín	KS Ostrava	0,8967	0,9018	0,9943	IRS
Hradec Králové	KS Hradec Králové	0,8979	0,8983	0,9995	IRS

Soud	Nadřízený soud	CRS_TE	VRS_TE	Scale	RTS
Kroměříž	KS Brno	0,8961	0,8973	0,9986	IRS
Trutnov	KS Hradec Králové	0,8925	0,8936	0,9988	IRS
Zlín	KS Brno	0,8913	0,8926	0,9985	IRS
Mělník	KS Praha	0,8909	0,8910	0,9999	IRS
Praha 4	MS Praha	0,8675	0,8899	0,9748	DRS
České Budějovice	KS České Budějovice	0,8721	0,8854	0,9850	DRS
Frýdek-Místek	KS Ostrava	0,8832	0,8832	1,0000	IRS
Znojmo	KS Brno	0,8794	0,8796	0,9998	DRS
Jičín	KS Hradec Králové	0,8634	0,8766	0,9849	IRS
Česká Lípa	KS Ústí nad Labem	0,8741	0,8744	0,9997	IRS
Uherské Hradiště	KS Brno	0,8387	0,8715	0,9624	IRS
Pardubice	KS Hradec Králové	0,8701	0,8708	0,9992	IRS
Praha 2	MS Praha	0,8476	0,8638	0,9813	DRS
Cheb	KS Plzeň	0,8556	0,8628	0,9916	IRS
Brno-venkov	KS Brno	0,8449	0,8618	0,9804	IRS
Jihlava	KS Brno	0,8502	0,8607	0,9879	IRS
Praha 5	MS Praha	0,8553	0,8565	0,9986	IRS
Karviná	KS Ostrava	0,8426	0,8473	0,9945	DRS
Třebíč	KS Brno	0,8388	0,8470	0,9903	IRS
Šumperk	KS Ostrava	0,8466	0,8468	0,9998	IRS
Semily	KS Hradec Králové	0,7967	0,8462	0,9416	IRS
Rychnov nad Kněžnou	KS Hradec Králové	0,8083	0,8431	0,9587	IRS
Tachov	KS Plzeň	0,8256	0,8382	0,9850	IRS
Praha 6	MS Praha	0,8299	0,8369	0,9916	DRS
Teplice	KS Ústí nad Labem	0,8296	0,8344	0,9943	DRS
Vyškov	KS Brno	0,7881	0,8310	0,9484	IRS
Bruntál	KS Ostrava	0,8223	0,8225	0,9998	IRS
Český Krumlov	KS České Budějovice	0,8157	0,8159	0,9997	IRS
Praha 3	MS Praha	0,8145	0,8156	0,9987	IRS
Přerov	KS Ostrava	0,8128	0,8132	0,9996	DRS
Louny	KS Ústí nad Labem	0,7833	0,8127	0,9638	IRS
Praha 9	MS Praha	0,8089	0,8123	0,9958	DRS
Plzeň-město	KS Plzeň	0,8079	0,8088	0,9989	IRS
Hodonín	KS Brno	0,7927	0,8051	0,9846	IRS
Jablonec nad Nisou	KS Ústí nad Labem	0,7934	0,8051	0,9855	IRS
Břeclav	KS Brno	0,7898	0,7961	0,9920	IRS
Liberec	KS Ústí nad Labem	0,7883	0,7927	0,9945	DRS
Děčín	KS Ústí nad Labem	0,7906	0,7917	0,9987	IRS
Prostějov	KS Brno	0,7898	0,7900	0,9998	IRS
Chomutov	KS Ústí nad Labem	0,7712	0,7755	0,9945	IRS
Jeseník	KS Ostrava	0,7216	0,7681	0,9394	IRS
Celkem ČR	-	0,891	0,905	0,985	-

Pro srovnání uvádíme několik zemí, u nichž byla podobná studie provedena, a jejíž výsledky jsou dostupné. Vždy byla použita mírně jiná metodologie, ale srovnávat výsledky je možné. Vypočítané efektivnosti jsou následující:

- Brazílie: celková efektivnost 47 %,
- Itálie: celková efektivnost přibližně 82,2 %, čistá technická efektivnost 91 %, efektivnost dle velikosti 90,82 %,
- Španělsko: celková efektivnost 77,39 %,
- Norsko: používají více metod, skóre se pohybuje mezi 89 a 98 %.

Je třeba mít na paměti, co již bylo uvedeno dříve – jedná se o porovnání efektivity soudů s nejefektivnějšími soudy v rámci soudní soustavy dané země (relativní efektivnost). Není proto možné země porovnávat navzájem (absolutní efektivnost). 47% efektivnost Brazílie znamená velké rozdíly mezi brazilskými soudy, 98% efektivnost Norska znamená, že mezi norskými soudy jsou jen minimální rozdíly. Není ale možno učinit závěr, že brazilské soudy jsou o polovinu méně efektivní.

3 Krajské soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data, která se týkají všech krajských soudů (KS) v ČR, tedy sedmi krajských soudů a Městského soudu v Praze.

Struktura je velmi podobná struktuře části 2. V první podkapitole jsou uvedeny statistiky, které se týkají počtu soudců a počtu zaměstnanců ve výkonu. Další kapitoly se věnují jednotlivým soudním agendám. Krajské soudy jsou soudy prvoinstančními a odvolacími. Vyřizují tři hlavní typy agend – civilní včetně obchodní, trestní a správní. V této zprávě jsou civilní (občanskoprávní) a obchodní agenda vykázané dohromady, zvláště jsou ale z obchodní agendy vykázané insolvence. Civilní a trestní agendy se dále dělí na prvostupňové a odvolací. Tato část má tedy celkem sedm částí věnovaných personálu, civilní a obchodní prvostupňové agendě, civilní odvolací agendě, trestní prvostupňové agendě, trestní odvolací agendě, správní agendě a insolvencím.

Ve struktuře agendy krajských soudů došlo v nedávné době k výrazným změnám. Na jednu stranu došlo od roku 2014 k přesunu většiny prvostupňových obchodněprávních sporů na okresní soudy, na druhou stranu od roku 2008 postupně narůstala agenda insolvencí fyzických osob – nepodnikatelů (tzv. spotřebitelské insolvence), která do té doby prakticky neexistovala.

Pro většinu agend (tedy ve většině podkapitol) jsou uvedeny délky řízení v kalendářních dnech (průměr, medián a percentil 90). Dále jsou pak uvedena data týkající se vyřizování věci – nápad + obživlé věci, vyřízené věci a nevyřízené věci. Nakonec uvádíme další zajímavé statistiky, jako je např. míra odvolání. Údaje jsou většinou graficky zobrazeny v časových řadách pro celou ČR a dále pak v tabulkách pro jednotlivé soudy v roce 2016. Pro krajské soudy většinou není využit přepočítaný počet na soudce. V datech totiž není možné odlišit soudce vyřizující prvostupňovou a odvolací agendu.

3.1 Personál

Struktura kapitoly je stejná jako u okresních soudů – jedna část se věnuje soudcům a druhá se pak zaměřuje na ostatní personál ve výkonu.

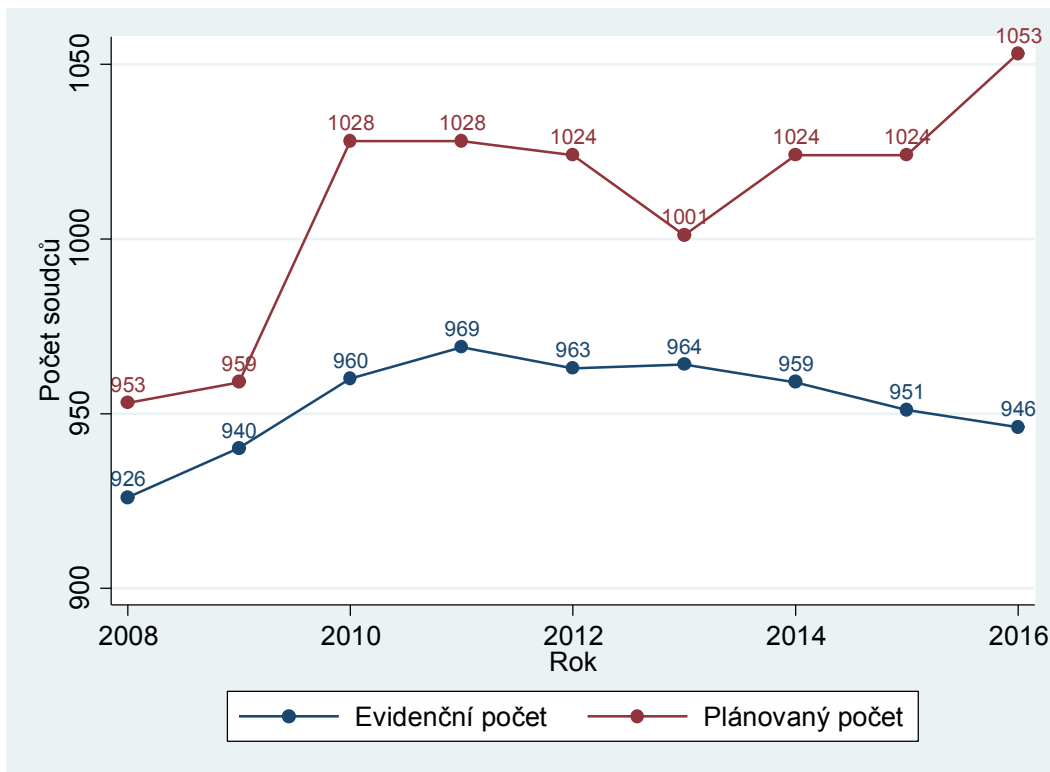
3.1.1 Soudci

Z grafu 37 je patrný vývoj v evidenčním a plánovaném počtu soudců. Stejně jako u okresních soudů je plánovaný počet soudců krajských soudů značně stabilní. Důvody byly uvedeny již v kapitole 2.1.1 – celkový plánovaný počet soudců je od roku 2010 prakticky neměnný (3 062 nebo 3 063) a soudci jsou tedy pouze přerozdělováni mezi jednotlivé články soudní soustavy. Stejně jako u OS registrujeme i zde nižší plánovaný počet soudců KS v letech 2008 a 2009. V tomto období byl celkový plánovaný počet soudců nižší (2 878 a 2 925). V roce 2016 vidíme mírný nárůst v plánovaném počtu soudců KS, u OS naopak došlo k mírnému poklesu tohoto počtu (graf č. 1). Tato změna je důsledkem toho, že poměr nápad KS: nápad OS mírně vzrostl, když nápad u krajských soudů klesl méně než nápad u soudů okresních.

Evidenční počet soudců KS je také poměrně stabilní a v posledních letech velice pomalu klesá. Především je ale dlouhodobě nižší než plánovaný počet soudců. U OS je tomu naopak. Zdá se tedy, že předsedové krajských soudů „dotují“ okresní soudy na úkor svých soudů. Počet soudkyň

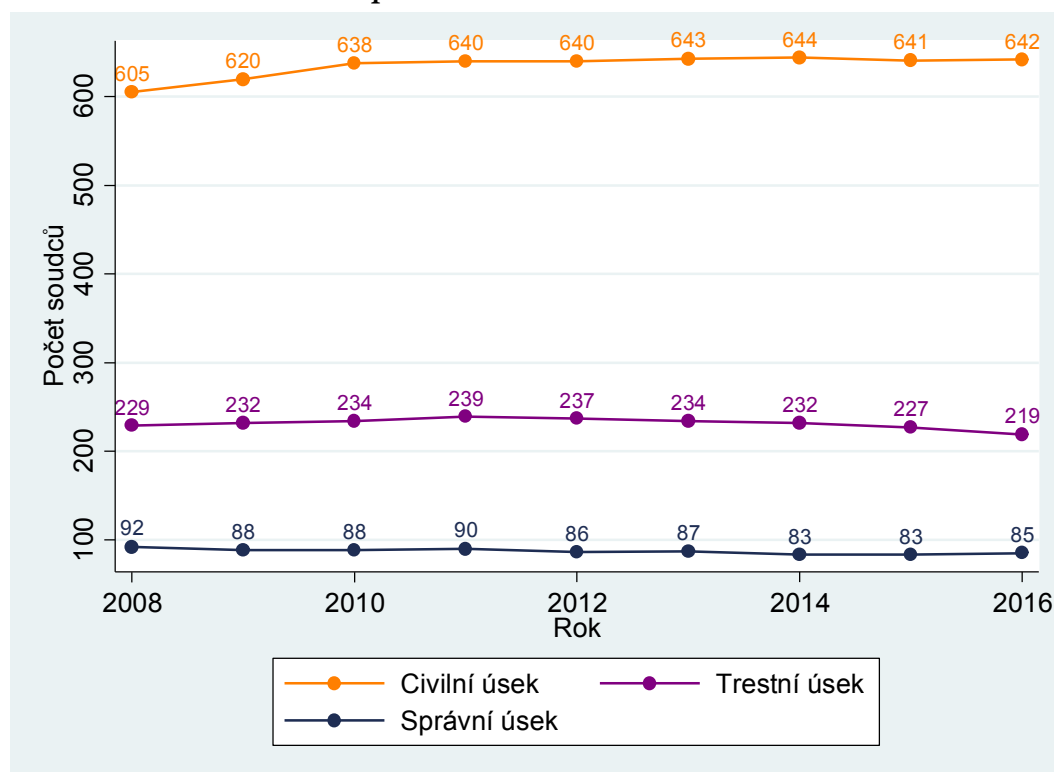
a soudců na MD/RD zde neuvádíme. U KS obvykle působí starší soudkyně a soudci než u soudů okresních a počet soudkyň a soudců na MD/RD je tedy velmi nízký.

Graf 37: Počet soudců u KS v letech 2008–2016

Graf 38 zachycuje evidenční počet soudců KS dle jednotlivých úseků. Podobně jako u okresních soudů je v roce 2016 civilní a obchodní úsek asi třikrát větší než trestní úsek. Správní úsek je navíc přibližně dvaapůlkrát menší než úsek trestní. Poměr velikostí úseků je také velmi stabilní.

Graf 38: KS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2016

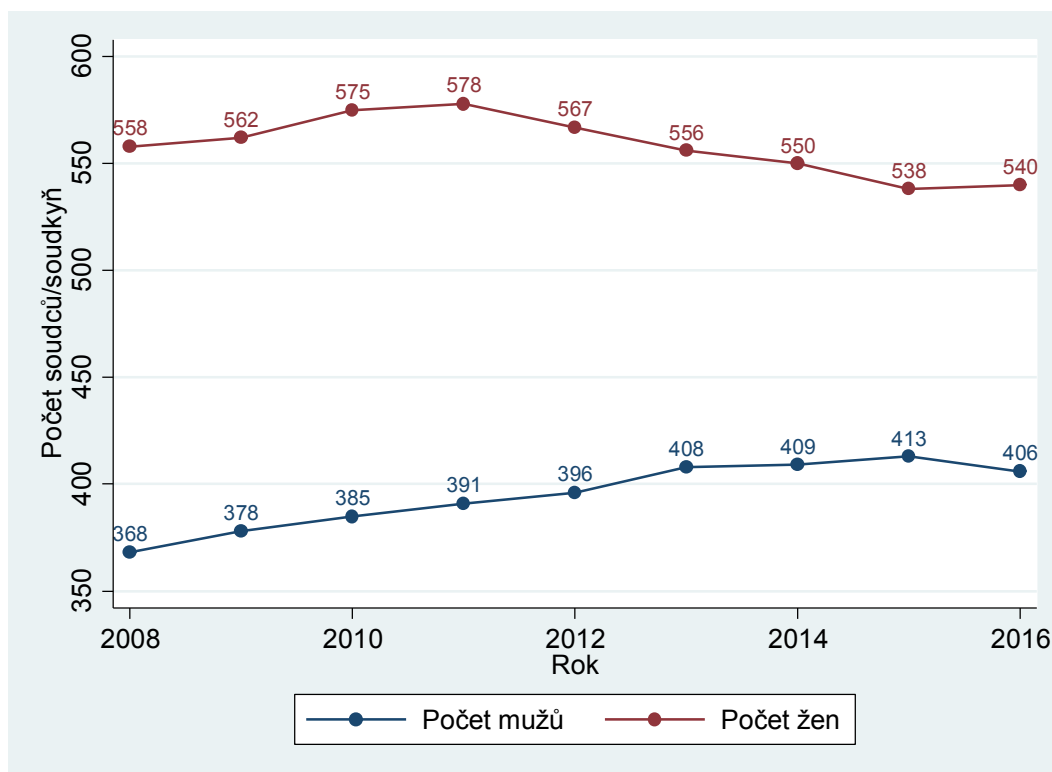
Tabulka 21: KS – počet soudců dle soudů

Soud	Plánovaný počet soudců	Evidenční počet soudců			
		Civ. + obch. úsek	Trestní úsek	Správní úsek	Celkem
MS Praha	254	156	43	26	225
KS Praha	114	64	24	6	94
KS Č. Budějovice	57	39	14	3	56
KS Plzeň	83	49	20	7	76
KS Ústí n. Labem	120	77	27	6	110
KS Hr. Králové	92	54	18	11	83
KS Brno	175	111	32	16	159
KS Ostrava	158	92	41	10	143
Celkem ČR	1 053	642	219	85	946

Poměry mezi velikostmi úseků jsou u všech krajských soudů podobné. Existují zde ale určité odchylky, například MS v Praze má relativně menší trestní úsek. Jak je z tabulky patrné, největší je MS Praha a nejmenší je KS České Budějovice. MS Praha je asi čtyřikrát větší než KS České Budějovice. Velikost soudů (počet soudců) je stejně jako u OS určena dle systemizace, zohledňuje tedy počet napadlých věcí. Ten pak vyplývá z ukazatelů, jako je počet obyvatel, nezaměstnanost apod.

Graf 39 a tabulka 22 zobrazují podíl žen v soudnictví v časových řadách a podle soudů.

Graf 39: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2016

Tabulka 22: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví a soudů

Soud	Evidenční počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	146	79	64,89
KS Praha	68	26	72,34
KS Č. Budějovice	27	29	48,21
KS Plzeň	45	31	59,21
KS Ústí n. Labem	62	48	56,36
KS Hr. Králové	36	47	43,37
KS Brno	76	83	47,80
KS Ostrava	80	63	55,94
Celkem ČR	540	406	57,08

Z dat můžeme vyvodit několik zajímavých závěrů:

- Stejně jako u OS působí i u krajských soudů více soudkyň než soudců. Podíl žen je ale nižší než u okresních soudů. Jak uvidíme níže, tento jev se dále prohlubuje s každým dalším stupněm soudní soustavy, což ukazuje, že soudnictví v současné době zřejmě stále nenabízí stejné příležitosti mužům a ženám.
- Rozdíly mezi soudy jsou výrazně větší než u okresních soudů. Nejvyšší podíl žen mezi soudci má KS Praha (72 %) a nejnižší KS Hradec Králové (43 %), což je téměř o 30 procentních bodů méně.

- Podíl žen v krajském soudnictví velmi zvolna klesá. V roce 2008 byl podíl žen kolem 60 %, nyní je o tři procentní body menší. Analýza příčin této skutečnosti jde za rámec této zprávy.

3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Pracovní pozice zaměstnanců ve výkonu a jejich pracovní náplň se od okresních soudů mírně liší. Pro účely této zprávy ale postačuje uvést stejné kategorie zaměstnanců ve výkonu jako u soudů okresních. Popis pracovní náplně a význam použitých zkratk je uveden v podkapitole 2.1.2. Znovu jsou tedy uvedeny nejfrekventovanější pracovní pozice.

Tabulka 23: KS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů

Soud	Počet osob							Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	RV	
MS Praha	67	12	61	98	26	65	12	341
KS Praha	13	7	18	28	12	46	5	129
KS Č. Budějovice	14	9	14	17	11	29	1	94
KS Plzeň	19	2	19	28	10	22	3	102
KS Ústí n. Labem	38	25	33	26	20	55	11	208
KS Hr. Králové	24	8	9	24	13	63	0	141
KS Brno	43	26	46	22	16	74	25	253
KS Ostrava	44	11	28	47	22	107	6	264
Celkem ČR	261	99	228	290	130	461	63	1 531

Opět platí, že počet zaměstnanců ve výkonu se odvíjí od systemizace zaměstnanců ve výkonu, personální politiky soudů a situace na trhu práce. U krajských soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u okresních soudů. To je důsledkem rozdílnosti zpracovávaných agend (méně jednodušší práce, kterou lze delegovat na nesoudcovský personál).

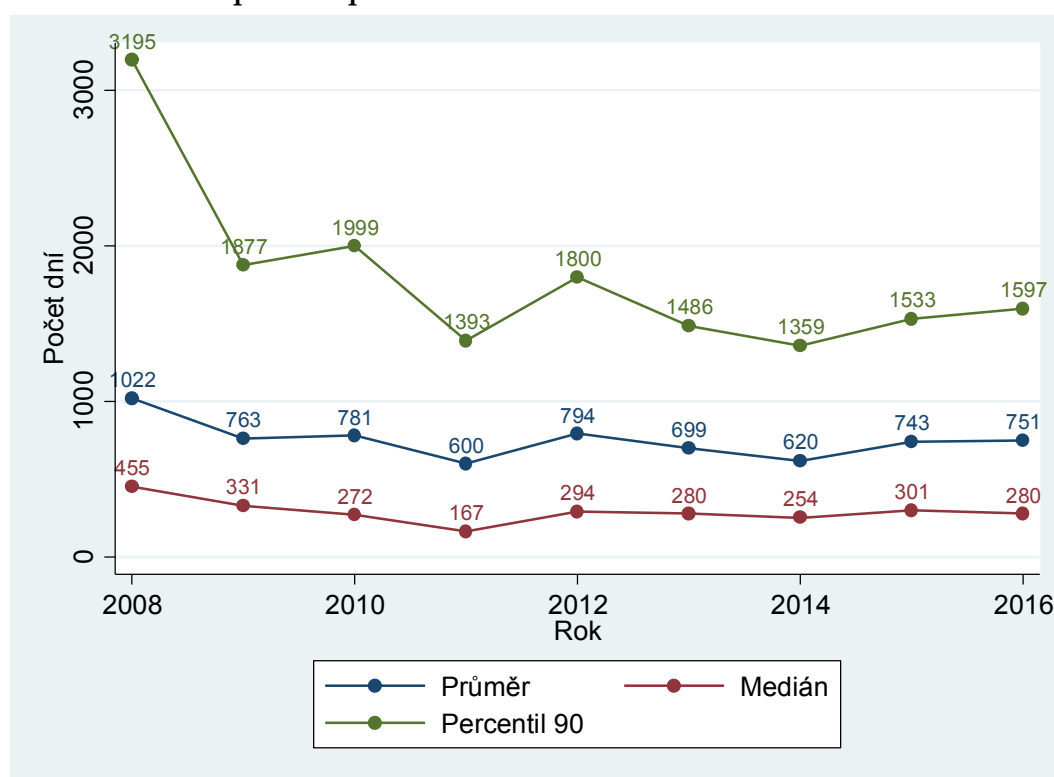
3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda

Krajské soudy vyřizují podobně jako okresní soudy větší množství prvostupňové netrestní agendy. Na rozdíl od okresních soudů vyřizují krajské soudy s výjimkou KS Praha věci veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. Tato podkapitola se věnuje prvostupňové civilní (občanskoprávní) a obchodní agendě. V rámci této zprávy se jedná o rejstříky označené jako C, EC, Cm a Ecm. Ve vedení statistik došlo k podobným změnám jako u OS, což se do určité míry projeví i v časových řadách, a to i přes snahu data o tyto změny očistit. Data, která se týkají délek řízení a dalších statistik, byla opět v největší možné míře očištěna o rozkazní řízení.

3.2.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u okresních soudů. Uváděny jsou tedy délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů.

Graf 40: Délka prvostupňového civilního řízení u KS v letech 2008–2016

V časové řadě na grafu 40 jsou zajímavé především dva extrémy – vysoká délka řízení v roce 2008 a nízká délka řízení v roce 2011. Do jisté míry to může vyplývat ze změn ve vedení statistik. Data totiž není možné úplně očistit a zbavit se tak výkyvů, které jsou způsobeny změnami ve vedení statistik. Mezi roky 2008 a 2009 se ale zjevně jedná o reálný pokles v délce řízení. V té době (nebo spíše ještě dříve, protože v délce řízení se změny projevují se zpožděním) zřejmě došlo k výraznému urychlení civilního soudního řízení. V datech není vidět žádný výrazný dlouhodobý trend a délky řízení víceméně stagnují. V letech 2015 a 2016 trvalo soudní řízení o něco déle než v předchozích letech. Krajské soudy vyřizují v průměru výrazně složitější agendu než OS, proto jsou délky řízení logicky delší.

Tabulka 24: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů

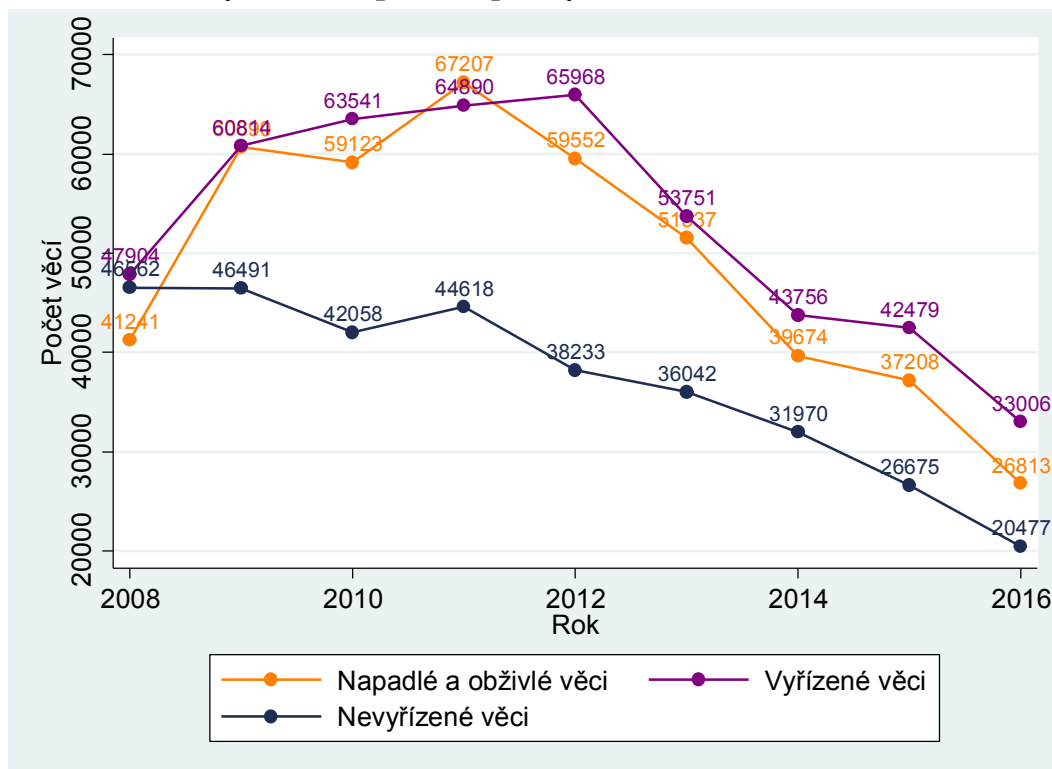
Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	618	236	1 408
KS Praha	491	227	1 252
KS Č. Budějovice	355	206	650
KS Plzeň	1 005	458	2 203
KS Ústí n. Labem	1 761	811	7 637
KS Hr. Králové	657	262	1 252
KS Brno	720	341	1 554
KS Ostrava	636	228	1 238
Celkem ČR	751	280	1 597

Z tabulky 24 vyplývá, že stejně jako v případě OS má největší problémy Severočeský kraj (KS Ústí nad Labem), nejlépe si naopak opět vedou KS Praha a KS České Budějovice. Rozdíly mezi soudy jsou zde ještě větší než u okresních soudů. Extrémní hodnota percentilu 90 u KS v Ústí nad Labem – 7 637 dnů, tedy téměř 21 let – vypovídá o výrazných historických problémech soudu, zároveň z něj ale vyplývá, že soud v současné době funguje dobře, staré věci konečně vyřizuje a délky řízení by se do budoucna měly zlepšovat. Opět připomínáme, že délky řízení jsou počítány z pravomocně skončených věcí. V roce 2016 bylo skončeno velké množství extrémně starých věcí (pro srovnání v roce 2015 byl devadesátý percentil 2 068). Nakonec je třeba konstatovat, že zde je tento ukazatel náchylný k výkyvům.

3.2.2 Vyřizování věcí

Do časových řad se opět promítá zavedení elektronického platebního rozkazu, ale i změny ve vedení statistik a převod části agendy z krajských soudů na okresní. I přes tyto vlivy ale lze bezpečně dojít k závěru, že počet napadlých civilních a obchodních věcí vykazuje v posledních letech zjevný klesající trend. Hlubší analýza důvodů tohoto trendu nicméně přesahuje rozsah této zprávy. Důležitým poznatkem je také to, že počet vyřízených věcí výrazně převyšuje počet věcí příchozích. Soudům se tedy postupně daří snižovat svou případovou zátěž. Tento rozdíl je obzvláště patrný u KS v Ústí nad Labem a KS v Brně, tedy u soudů, které vykazují velmi vysokou délku řízení. Jak již bylo konstatováno výše, vykázané vysoké délky řízení jsou tedy pravděpodobně způsobeny tím, že soud „dovyřizuje“ velmi staré věci, a v příštích letech lze očekávat snížení vykazované délky řízení.

Graf 41: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2008–2016

Tabulka 25: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů

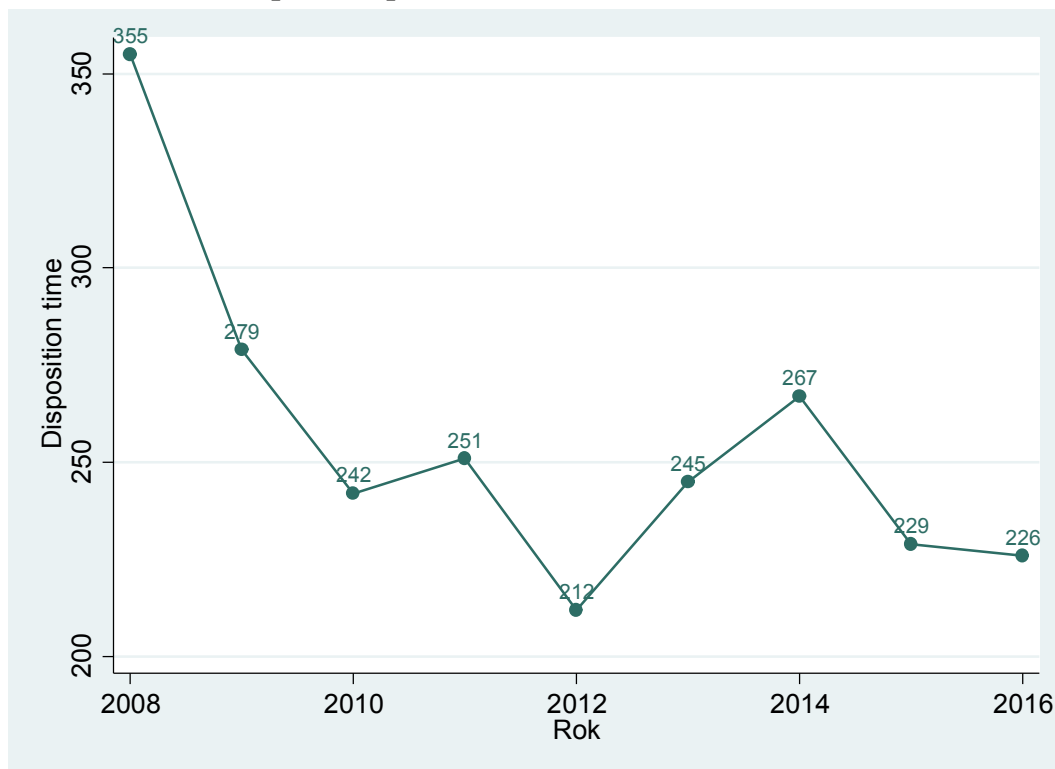
Soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	11 524	12 889	6 445
KS Praha	1 746	1 840	937
KS Č. Budějovice	1 129	1 428	703
KS Plzeň	1 094	1 480	1 303
KS Ústí n. Labem	1 827	3 060	2 769
KS Hr. Králové	1 514	1 812	1 214
KS Brno	3 997	5 868	4 568
KS Ostrava	3 982	4 629	2 538
Celkem ČR	26 813	33 006	20 477

3.2.3 Disposition time

Krátký popis způsobu výpočtu a účelu DT je obsažen v podkapitole 2.2.4. U většiny agend krajských soudů se jedná o jediný způsob, jak zohlednit velikost soudu. Počet nevyřízených věcí na soudce totiž nelze použít, neboť tyto údaje nejsou k dispozici.

Od roku 2010 není v DT vidět žádný patrný trend. Počet vyřízených a počet nevyřízených věcí klesá přibližně stejnou rychlostí. Mírné výkyvy pak vyplývají z přesné velikosti poklesu proměnných.

Graf 42: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2016

Tabulka 26: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů

Soud	Disposition time
MS Praha	183
KS Praha	186
KS Č. Budějovice	180
KS Plzeň	321
KS Ústí n. Labem	330
KS Hr. Králové	245
KS Brno	284
KS Ostrava	200
Celkem ČR	226

Rozdíly mezi soudy jsou v případě DT výrazně menší než v případě délek řízení. Je to dáno tím, že přetížené soudy (tj. soudy s velkými délkami řízení a velkým množstvím nedodělků) dokázaly v roce 2016 vyřídit velmi vysoký počet věcí. Díky tomu se jejich DT poměrně výrazně přiblížil k DT méně zatížených soudů. Krátce tedy můžeme shrnout, že mezi soudy existují velmi výrazné rozdíly, ale nejzatíženějším soudům (KS Brno, KS Ústí nad Labem) se daří přibližovat k ostatním soudům. To se již projevuje v DT a časem (až soudy „dovyřídí“ většinu dlouho se táhnoucích sporů) by se to mělo promítnout i ve vykazovaných délkách řízení.

3.2.4 Další statistiky

Stejně jako u okresních soudů byly jako další statistiky zvoleny míra odvolání a výše přisouzených nároků. Tabulka 27 zachycuje míru odvolání pro jednotlivé krajské soudy.

Tabulka 27: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení

Soud	Míra odvolání (v %)
MS Praha	13,77
KS Praha	15,96
KS Č. Budějovice	7,60
KS Plzeň	12,57
KS Ústí n. Labem	6,55
KS Hr. Králové	12,73
KS Brno	8,14
KS Ostrava	6,91
Celkem ČR	10,77

Opět vidíme značné rozdíly mezi jednotlivými soudy. Stejně jako u okresních soudů mají nejvyšší míru odvolání soudy ve Středočeském kraji, Východočeském kraji a v Praze, relativně nízkou pak soudy v Severočeském a Severomoravském kraji. Míra odvolání je přibližně dvakrát vyšší než u okresních soudů. Tento fakt souvisí s náročností a závažností vyřizované agendy.

Tabulka 28 zobrazuje data týkající se výše přiznaných nároků, které byly rozděleny do intervalů. Podíly jednotlivých intervalů jsou uvedeny v procentech. Výše přiznaného nároku představuje částku, kterou soud přiznal žalobci vůči žalovanému.

Tabulka 28: KS – výše přiznaných nároků

Soud	Výše přiznaného nároku v Kč			
	1–20 000	20 001–50 000	50 001–100 000	100 000 a více
MS Praha	26,26	15,30	13,15	45,28
KS Praha	22,88	25,66	19,18	32,28
KS Č. Budějovice	14,68	24,03	35,32	25,97
KS Plzeň	29,15	24,59	15,80	30,46
KS Ústí n. Labem	28,76	29,88	18,06	23,30
KS Hr. Králové	31,13	20,39	17,89	30,59
KS Brno	18,73	26,79	20,43	34,05
KS Ostrava	40,19	18,45	12,46	28,89
Celkem ČR	26,05	21,94	17,59	34,42

Krajské soudy logicky přiznávají vyšší nároky než soudy okresní. Počet věcí, kde byl přiznán nárok ve výši do 20 000 Kč, je pouze 26 %. U okresních soudů to je 69 %. Věcí s přiznaným nárokem 100 000 Kč a více je přibližně 34 %, u okresních soudů to je asi 8 %. Opět také vidíme poměrně značné rozdíly mezi jednotlivými soudy. Nejvyšší nárok v průměru přiznává MS Praha, což opět plyne z obsahu vyřizované agendy. Mediánový přiznaný nárok je 80 000 Kč. Nejmenší nároky jsou přiznávány u KS v Ostravě, kde mediánový přiznaný nárok v roce 2016 činil 33 190 Kč. Většinu sporů s výší přiznaného nároku do 20 000 Kč tvoří spory z autorského zákona (42,86 %) a spory ze směnec, šeků a jiných cenných papírů (41,36 %).

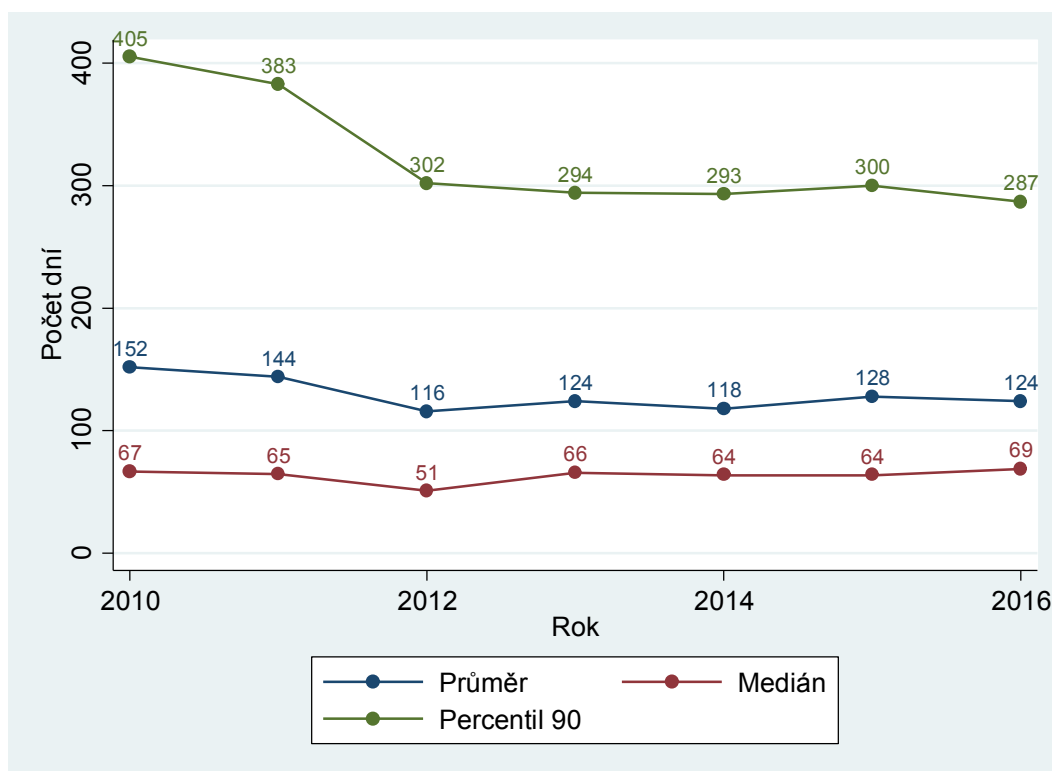
3.3 Civilní odvolací agenda

Odvolací civilní agenda je ve výkazech vedena pod označením Co a zahrnuje širokou škálu věcí. Jedná se o všechny druhy civilního řízení, v nichž bylo podáno odvolání proti rozhodnutí soudů prvního stupně. Do agendy Co tedy spadají i odvolání ve věcech, které v kapitolách 2.2 a 2.4 nejsou zahrnuty. Podkapitoly, které se zabývají vyřizováním věcí a DT, zkoumají celý rejstřík Co. U délky řízení to není možné, protože do statistických listů jsou zaneseny pouze pravomocně skončené věci v hlavních agendách. Uvedené délky řízení se tedy týkají pouze věcí agendy C u okresních soudů, v nichž bylo podáno odvolání. Data byla očištěna stejným způsobem jako u civilní agendy u okresních soudů. Data ze statistických listů se týkají pouze odvolání, která byla podána v meritu věci.

3.3.1 Délka řízení

Jedná se o délku řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Délky řízení jsou výrazně nižší než délky řízení prvostupňové agendy u OS. To je dáno tím, že pro odvolací soud je většinou jednodušší rozhodnout, než je to pro soud prvostupňový. Soud přezkoumává rozhodnutí OS pouze v mezích podaného odvolání a nezjišťuje až na výjimky skutkový stav.

Graf 43: Délka odvolacího civilního řízení u KS v letech 2010–2016

Od roku 2013 jsou délky řízení velmi stabilní a poměrně nízké. Odvolání proti věcem z rejstříků C okresních soudů lze tedy z hlediska délek řízení označit za stabilní a celkem bezproblémovou agendu. V tabulce 29 pak vidíme, že určité problémy v roce 2016 opět vykazují Severočeský a především Jihomoravský kraj.

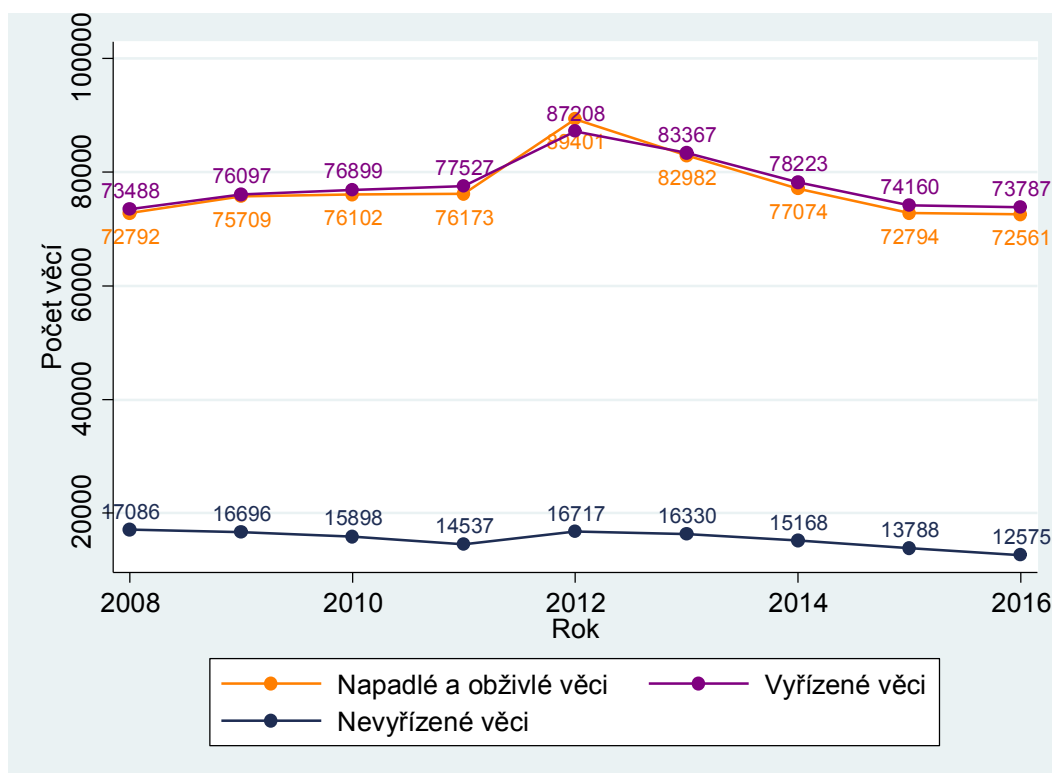
Tabulka 29: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	82	60	156
KS Praha	72	48	128
KS Č. Budějovice	53	41	101
KS Plzeň	77	43	161
KS Ústí n. Labem	158	114	352
KS Hr. Králové	105	64	176
KS Brno	281	220	565
KS Ostrava	85	56	181
Celkem ČR	174	69	287

3.3.2 Vyřizování věcí

Jak již bylo uvedeno dříve, data o vyřizování věcí zahrnují více agend než údaje o délce řízení.

Graf 44: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2016

V časové řadě registrujeme nárůst v počtu napadlých a vyřizovaných věcí v roce 2012. Následoval postupný pokles na hodnoty před rokem 2012. Logicky se nabízí hypotéza, že vývoj nápadu v agendě Co by měl za předpokladu konstantní míry odvolání do značné míry kopírovat vývoj prvostupňových vyřizovaných civilních věcí u okresních soudů. Tento předpoklad ale pro data v této zprávě příliš neplatí. Lze to vysvětlit již dříve popsanou skutečností, že do rejstříku Co nespádají jen odvolání v rejstříku C (který je zkoumán v kapitole 2.2), ale i odvolání ve všech ostatních věcech, které jsou vyřizovány na civilním úseku okresních soudů. Důležitým zjištěním

je to, že počet vyřízených věcí je v posledních letech vyšší než počet příchozích. Počet nevyřízených věcí tedy pomalu, ale jistě klesá.

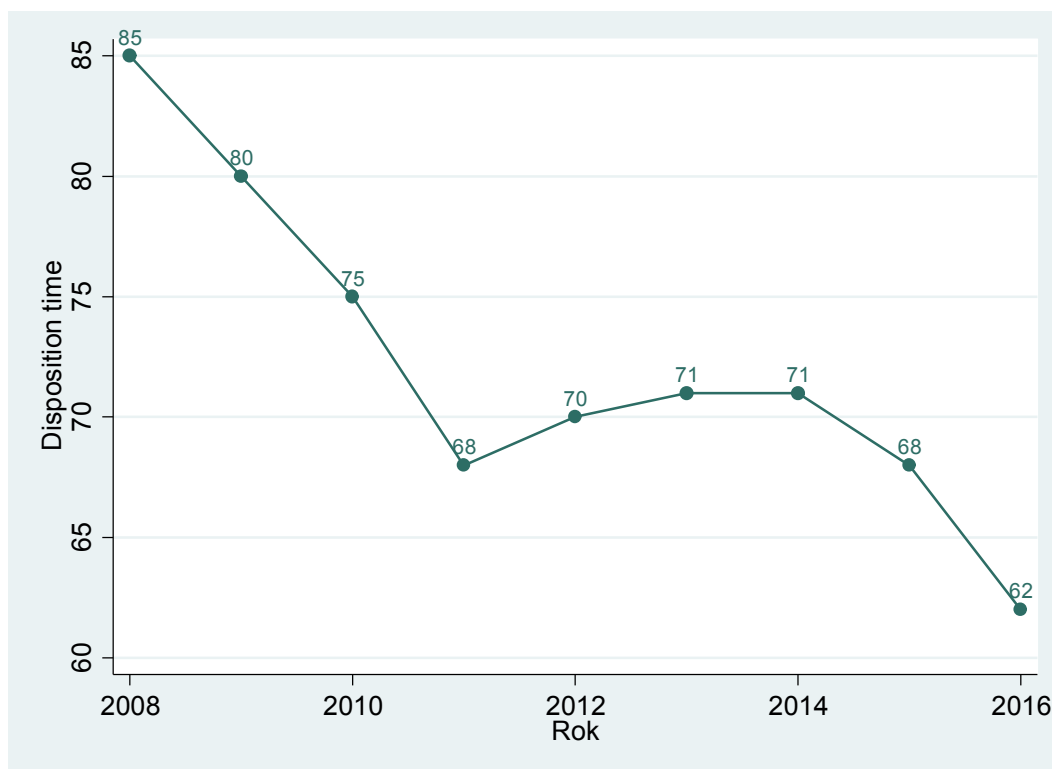
Tabulka 30: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	15 716	16 068	2 101
KS Praha	9 831	9 830	582
KS Č. Budějovice	3 246	3 211	299
KS Plzeň	6 371	6 088	841
KS Ústí n. Labem	12 246	12 366	2 399
KS Hr. Králové	5 350	5 489	574
KS Brno	10 218	10 967	4 519
KS Ostrava	9 583	9 768	1 260
Celkem ČR	72 561	73 787	12 575

3.3.3 Disposition time

Z poklesu v počtu nevyřízených věcí plyne i pokles DT v letech 2015 a 2016. Počet nevyřízených věcí tedy klesl rychleji než počet věcí vyřízených.

Graf 45: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2008–2016

Tabulka 31: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů

Soud	Disposition time
MS Praha	48
KS Praha	22
KS Č. Budějovice	34
KS Plzeň	50
KS Ústí n. Labem	71
KS Hr. Králové	38
KS Brno	150
KS Ostrava	47
Celkem ČR	62

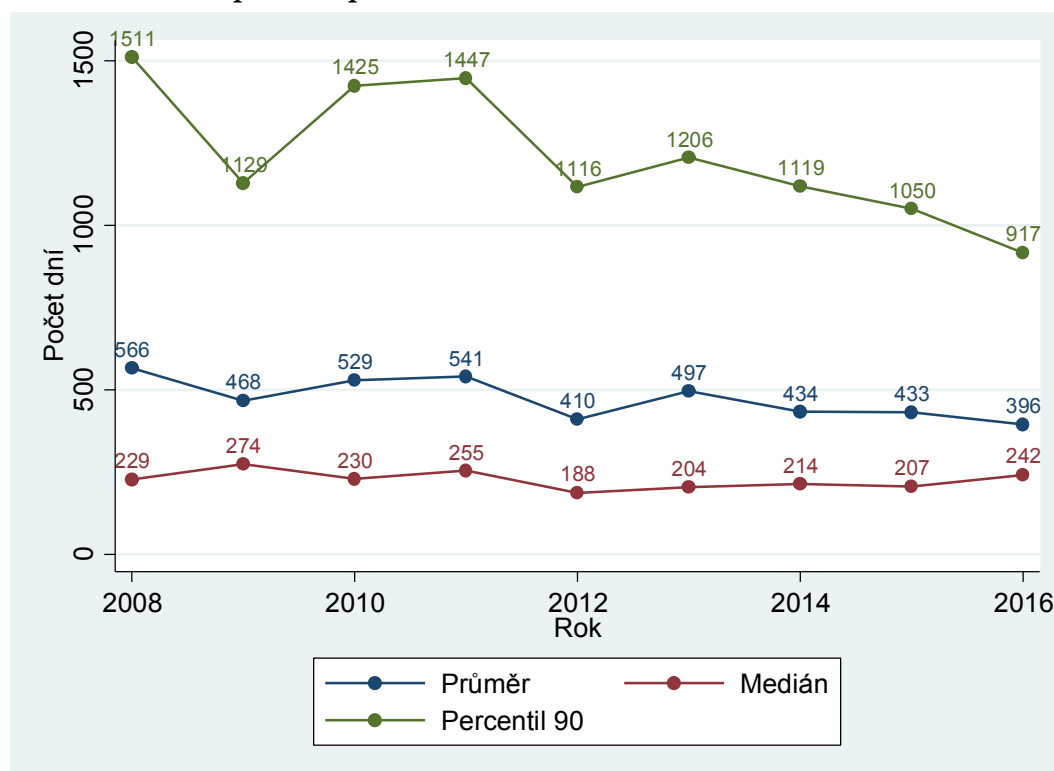
Stejně jako u délek řízení mají největší problémy s vyřizováním této agendy KS Brno a KS Ústí nad Labem. Můžeme tak dojít k závěru, že stejně jako v ostatních agendách existují v odvolací civilní agendě u krajských soudů velké rozdíly mezi soudy. Délky řízení i DT jsou v průměru nízké a agenda je z tohoto hlediska poměrně bezproblémová.

3.4 Prvostupňová trestní agenda

Situace v prvostupňové trestní agendě je z hlediska statistického sledování jednoduchá. Je zkoumána hlavní trestní agenda – rejstříky T a Tm. K žádným významným změnám ve vedení statistik v trestní agendě nedošlo a nemusíme se tedy obávat zkreslení v časových řadách. Na rozdíl od OS také není nutné očišťovat data o věci vyřízené trestním příkazem. KS totiž vyřizují výrazně složitější agendu, a věci proto trestním příkazem téměř nerozhodují. Podle trestního řádu koná krajský soud v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud za ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest, a dále o vymezených trestných činech.

3.4.1 Délka řízení

Graf 46: Délka prvostupňového trestního řízení u KS v letech 2008–2016

Z grafu je patrné, že délky řízení jsou poměrně stabilní. Od roku 2013 pomalu klesá průměrná délka řízení, mediánová délka stagnuje (až na rok 2016, kdy vzrostla), devadesátý percentil poměrně rychle klesá.

Délky řízení jsou u krajských soudů výrazně vyšší než u soudů okresních. Vzhledem ke složitosti vyřizované agendy je to zcela logický výsledek. Nejdélší délky řízení vykazuje KS České Budějovice, následuje KS Ústí nad Labem. Tento údaj je poměrně překvapivý, protože soudy v Jihočeském kraji obecně patří k nejrychlejším v ČR. Nejmenší mediánovou délku řízení má KS Praha, nejmenší průměrnou délku řízení vykazuje KS v Brně.

Tabulka 32: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	394	282	904
KS Praha	360	101	1 391
KS Č. Budějovice	588	420	1 481
KS Plzeň	366	227	893
KS Ústí n. Labem	546	288	922
KS Hr. Králové	370	177	1 190
KS Brno	270	212	574
KS Ostrava	382	202	903
Celkem ČR	396	242	917

Zajímavé je také srovnání mediánů, průměrů a devadesátých percentilů u jednotlivých soudů. Například KS Praha má nejmenší mediánovou délku řízení, průměr už je ale asi třiapůlkrát větší než medián a soud má druhý nejhorší percentil 90 mezi krajskými soudy. Zde je na místě zdůraznit, že krajské soudy vyřizují velmi složitou prvostupňovou trestní agendu. Z podstaty složitosti a rozsahu trestních věcí projednávaných v prvním stupni u krajských soudů vyplývá, že jsou mnohdy časově náročnější (jak na samotné studium spisu soudcem, či následný větší počet hlavních líčení). Výjimkou nejsou ani sofistikované obstrukční procesní postupy obhájců.

Krajské soudy se nejčastěji zabývají následujícími trestnými činy: nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283 trestního zákoníku, především odstavce 3), podvod (§ 209 odstavce 5), zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 240 odstavce 3) a vražda (§ 140). V následující tabulce je u těchto trestných činů porovnávána délka řízení.

Tabulka 33: KS – délky řízení u vybraných trestných činů

Trestný čin	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	299	177	603
Podvod	715	386	1 764
Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby	667	459	1 371
Vražda	147	70	261

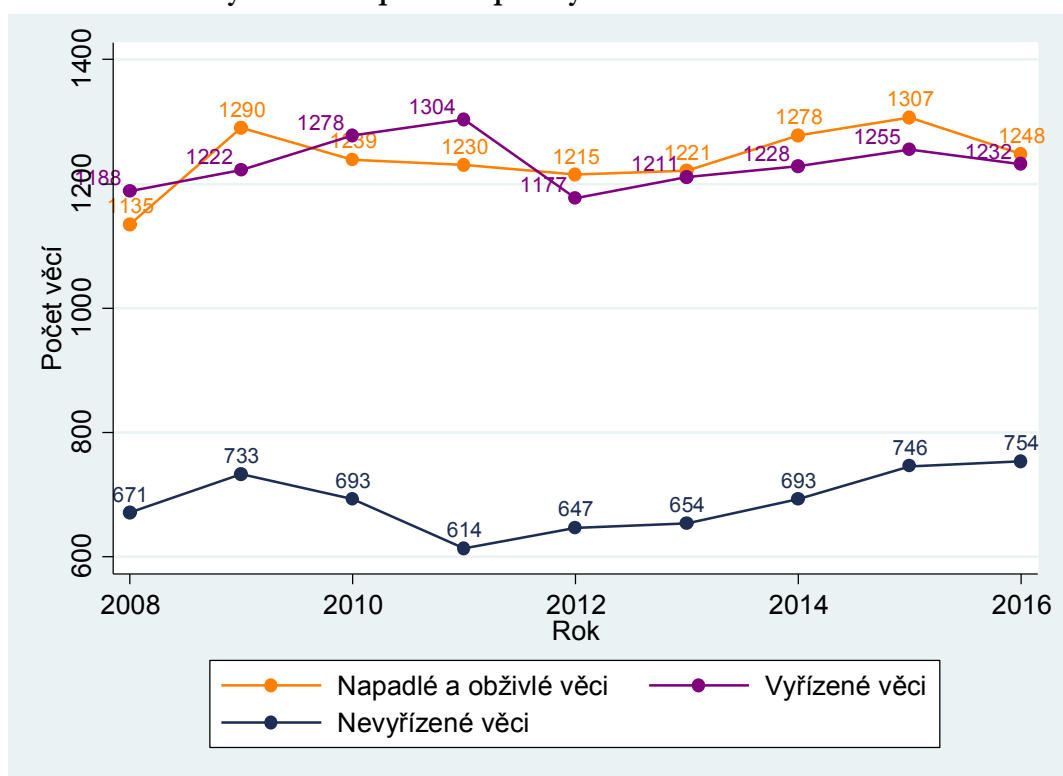
Vidíme, že délky řízení se mezi jednotlivými trestnými činy silně liší. Závažné podvody a zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby ve velkém rozsahu jsou velmi sofistikované zločiny a často se jedná o organizovanou kriminalitu. Na druhou stranu, vraždy (které jsou z pohledu chráněného zájmu nejzávažnější) soudy projednávají rychleji, což často plyne ze skutkové podstaty tohoto trestného činu.

3.4.2 Vyřizování věcí

Na následujícím grafu vidíme vývoj v počtu napadlých + obžिवých, vyřizovaných a nevyřizovaných věcí. Zatímco u okresních soudů je zřejmý jednoznačný klesající trend, u závažnějších trestných činů vyřizovaných krajskými soudy tomu tak není. Počet napadlých a vyřizovaných věcí se většinou pohybuje mezi 1 200 a 1 300 věcmi. Počet napadlých prvostupňových věcí u KS byl tedy v roce 2016 asi 65krát menší než nápad u OS. U nejmenších krajských soudů (KS České Budějovice a KS Praha) napadne ročně méně než 100 prvostupňových trestných věcí.

Od roku 2011 je počet příchozích věcí vyšší než počet vyřizovaných věcí. Počet nevyřizovaných věcí se tedy velmi pomalu zvyšuje. Z tabulky vyčteme, že některé soudy měly více příchozích věcí (nápad + obživa) než věcí vyřizovaných, u jiných byla situace opačná. Rozdíly však byly vždy velmi malé. Počet příchozích, vyřizovaných a nevyřizovaných věcí samozřejmě úzce souvisí s velikostí soudu. Pro lepší porovnání soudů je tedy v příští podkapitole opět využít disposition time.

Graf 47: KS – vyřizování prvostupňových trestných věcí v letech 2008–2016

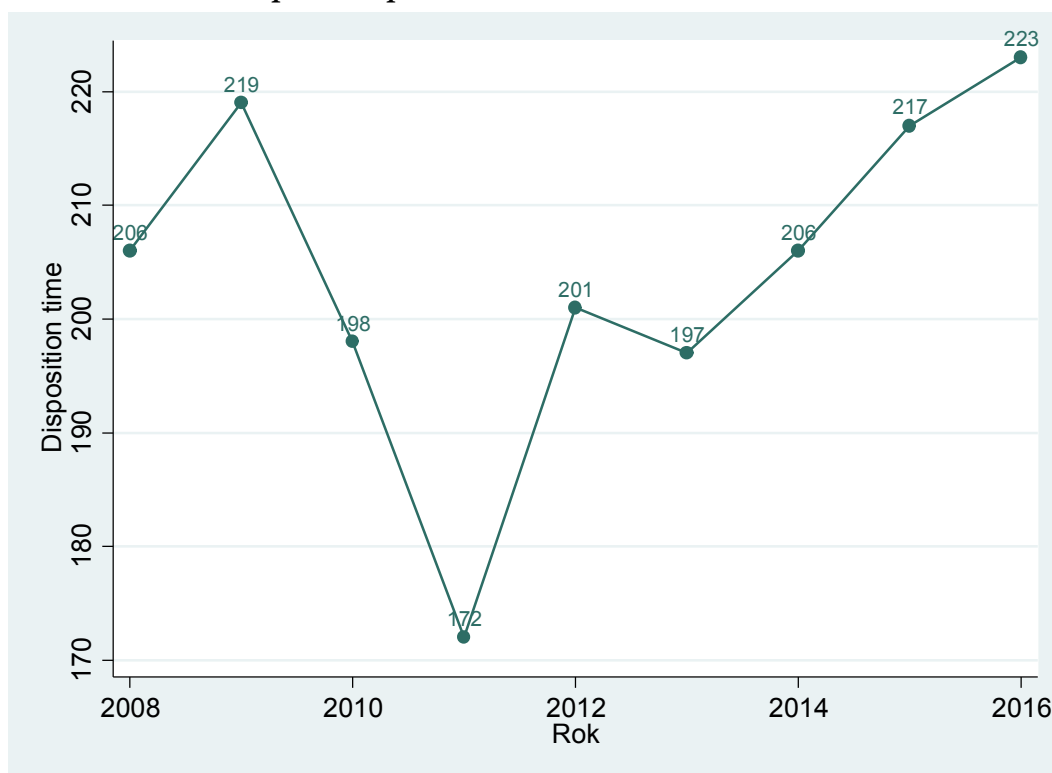

Tabulka 34: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	292	318	165
KS Praha	87	92	24
KS Č. Budějovice	69	75	45
KS Plzeň	106	100	56
KS Ústí n. Labem	150	142	139
KS Hr. Králové	134	116	54
KS Brno	243	228	126
KS Ostrava	167	161	145
Celkem ČR	1 248	1 232	754

3.4.3 Disposition time

Krátký popis způsobu výpočtu a účelu je uveden v seznamu pojmů (příloha). Výsledky výpočtu DT korespondují s výsledky z předchozích kapitol. Vidíme tak, že DT od roku 2011 vykazuje rostoucí trend, což vyplývá z postupného růstu počtu nevyřízených věcí. Růst DT není velký, ale v posledních letech je neměnný. Zatímco u OS se situace v trestní agendě pomalu zlepšuje, u KS totéž neplatí. Zda je pomalý nárůst mediánové délky řízení, počtu nevyřízených věcí a DT opravdu příznakem toho, že krajské soudy nestíhají vyřizovat prvostupňovou trestní agendu, nicméně nelze na základě pouze těchto dat s určitostí stanovit.

Graf 48: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2016

Tabulka 35: KS – DT prvostupňového trestního řízení dle soudů

Soud	Disposition time
MS Praha	189
KS Praha	95
KS Č. Budějovice	219
KS Plzeň	204
KS Ústí n. Labem	357
KS Hr. Králové	170
KS Brno	202
KS Ostrava	329
Celkem ČR	223

Závěry ze srovnání krajských soudů na základě délek řízení a DT se v tomto případě mírně liší, což vyplývá (jak už bylo zmíněno) z jiné metodiky a jiného zdroje dat. Horší výsledky má KS Ostrava. Stále ale platí, že KS Ústí nad Labem a KS České Budějovice vykazují určité problémy s vyřizováním agendy. KS Praha si stále vede velmi dobře.

U této agendy nemůžeme jednoznačně říct, zda se rychlost vyřizování zlepšuje, nebo zhoršuje. Průměrná délka řízení a její devadesátý percentil se zlepšují, ostatní ukazatele se postupně zhoršují.

3.4.4 Další statistiky

Stejně jako u většiny předchozích agend je i tentokrát jako další statistický ukazatel zvolena míra odvolání ve věcech pravomocně ukončených v roce 2016. Vypočtena je opět na základě statistických listů.

Tabulka 36: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení

Soud	Míra odvolání (v %)
MS Praha	69,70
KS Praha	82,61
KS Č. Budějovice	74,26
KS Plzeň	79,63
KS Ústí n. Labem	65,12
KS Hr. Králové	53,00
KS Brno	76,87
KS Ostrava	75,56
Celkem ČR	71,98

Míra odvolání je v této agendě opravdu vysoká – 72 %. To znamená, že v 7 z 10 vyřízených věcí je podáno odvolání proti konečnému rozhodnutí krajského soudu. To není překvapivé vzhledem k tomu, že vzhledem k typu projednávaných věcí jsou pravidlem uloženy delší nepodmíněné tresty odnětí svobody, což je spolu se zákazem *reformatio in peius* více než dostatečná motivace k odvolání bez ohledu na výsledek. Zajímavá je tak jen výrazně menší míra odvolání u KS v Hradci Králové.

Jako další zajímavý údaj uvádíme statistiky týkající se počtu hlavních líčení s dokazováním.⁴

Tabulka 37: KS – počet hlavních líčení s dokazováním

Soud	Počet hlavních líčení s dokazováním		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	3,82	3	8
KS Praha	2,38	2	4
KS Č. Budějovice	3,71	3	6
KS Plzeň	7,11	4	14
KS Ústí n. Labem	3,36	3	7
KS Hr. Králové	3,29	2	7
KS Brno	4,07	3	7
KS Ostrava	3,77	3	7
Celkem ČR	3,86	3	7

V každém řízení proběhla v průměru téměř čtyři hlavní líčení s dokazováním. V deseti procentech řízení proběhlo dokonce sedm nebo více hlavních líčení s dokazováním. Tyto údaje podporují dříve uvedené tvrzení, že prvostupňová trestní agenda krajských soudů je značně složitá. Bližší pohled na data ukazuje, že mezi počtem hlavních líčení a délkou řízení existuje velmi silná závislost.

V tabulce na první pohled zaujmou extrémy – nízký počet hlavních líčení s dokazováním u KS Praha a velmi vysoký počet u KS Plzeň. Další pohled na KS Plzeň ukázal, že tento soud v roce 2016 pouze ve dvou případech pravomocně ukončil řízení, v nichž proběhlo jen jedno hlavní líčení s dokazováním. U ostatních věcí proběhla nejméně dvě hlavní líčení s dokazováním.

⁴ Nejedná se o počet dnů hlavního líčení; jedno hlavní líčení může trvat s přestávkami i několik dnů za sebou.

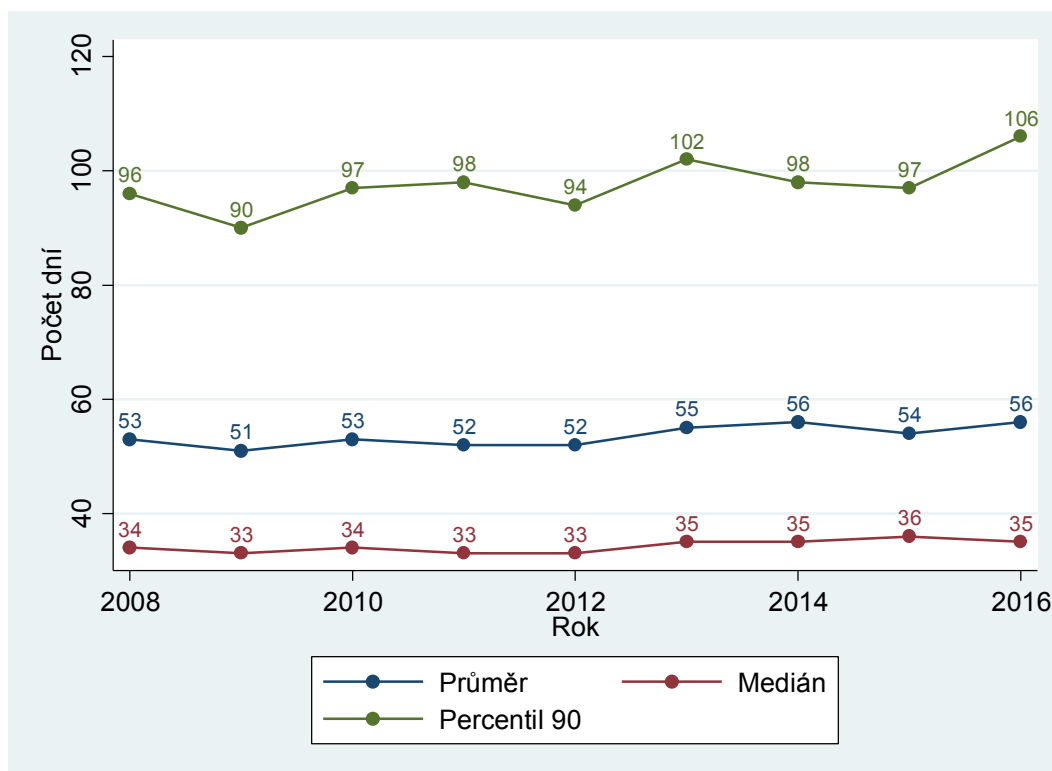
3.5 Trestní odvolací agenda

Trestní odvolací agenda zahrnuje rejstříky To a Tmo. Ke změnám ve vedení statistik nedošlo a data dále není třeba nijak očišťovat.

3.5.1 Délka řízení

U této agendy je uvedena délka řízení ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne jeho vyřízení, který je i dnem pravomocného skončení věci.

Graf 49: Délka odvolacího trestního řízení u KS v letech 2008–2016

Stejně jako u civilního řízení platí, že vyřídit věc v odvolací agendě je pro soud jednodušší, než ji vyřídit v prvostupňové agendě. Z grafu 49 vyplývá, že délky řízení jsou velmi nízké (nejnižší ze všech agend) a měnily se jen velmi málo. Rozdíly mezi soudy také nejsou většinou nijak vysoké. Vyčnívá zde pouze KS Ústí nad Labem. Celkově se tedy z hlediska rychlosti vyřizování jedná o relativně bezproblémovou agendu.

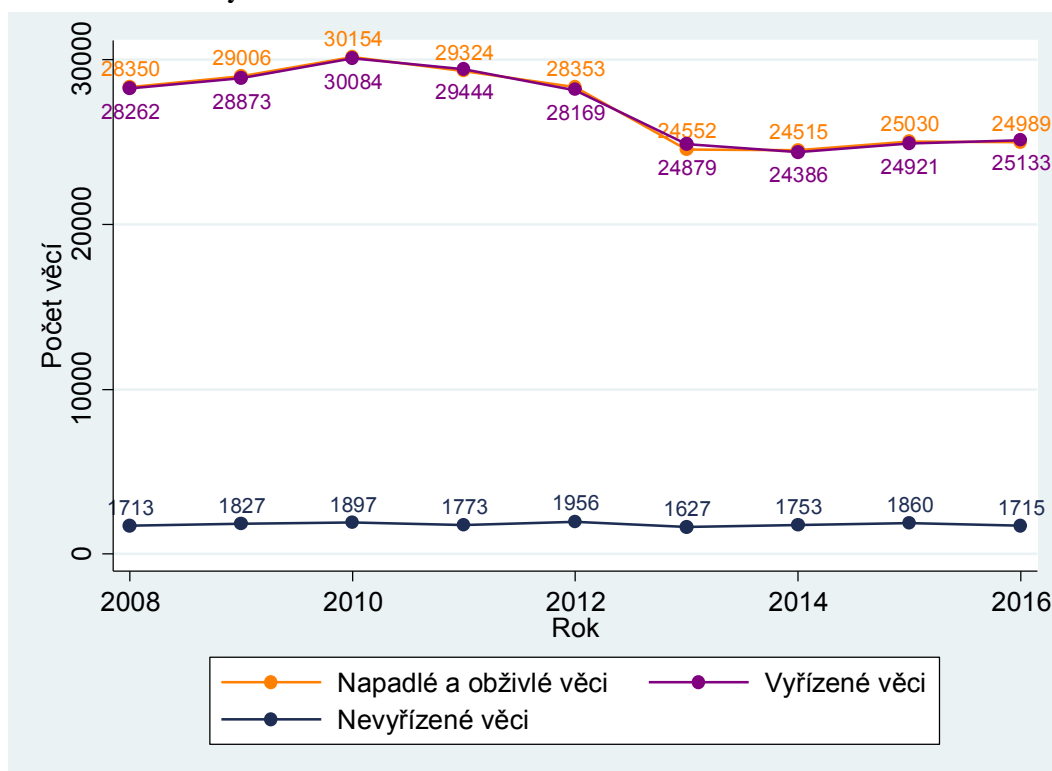
Tabulka 38: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	42	28	66
KS Praha	32	27	49
KS Č. Budějovice	66	45	124
KS Plzeň	56	41	109
KS Ústí n. Labem	101	56	286
KS Hr. Králové	54	42	90
KS Brno	46	31	76
KS Ostrava	59	42	120
Celkem ČR	56	36	106

Krajské soudy vyřizují v odvolací agendě nejčastěji odvolání v následujících trestných činech: krádež (§ 205 trestního zákoníku), maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (§ 337) a podvod (§ 209). Těmito trestnými činy se velmi často zabývají okresní soudy v prvním stupni. Logicky je u nich pak v absolutních číslech podáváno nejvíce odvolání.

3.5.2 Vyřizování věcí

Graf 50: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2016

Zajímavé je, že počet vyřizovaných trestních věcí u okresních soudů klesá, ale nápad v druhostupňové trestní agendě u krajských soudů je od roku 2013 stabilní. Dalo by se předpokládat, že nápad u krajských soudů bude s určitým zpožděním klesat také, což se ale

neděje. U okresních státních zastupitelství se totiž snižuje počet věcí ve zkráceném přípravném řízení a tím dochází ke snížení nápadu u okresních soudů. Jedná se ale o jednodušší trestní věci, které většinou končí u okresních soudů pravomocným trestním příkazem, proti němuž odvolání není možné. Proto se pokles vyřízení prvostupňové agendy u okresních soudů neprojeví v odvolací agendě krajských soudů.

Dále v grafu vidíme, že počet nevyřízených věcí je stabilní a vzhledem k ročnímu nápadu a vyřízeným věcem velmi nízký. Z toho plyne, že DT je také velmi nízký.

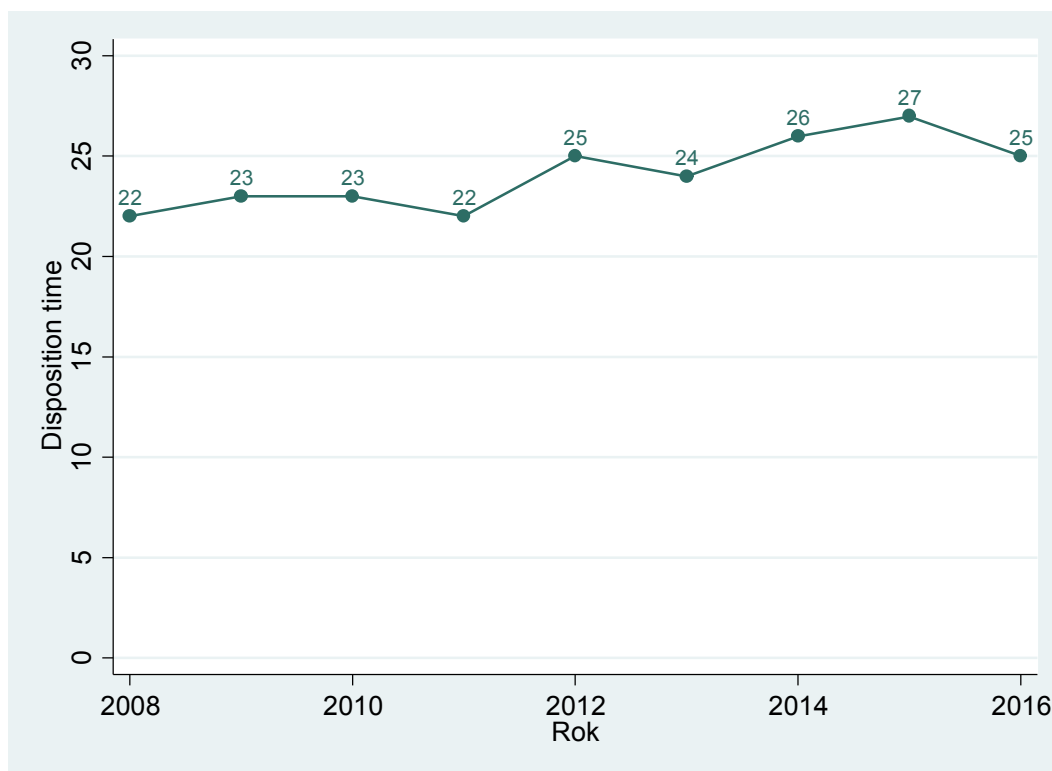
Tabulka 39: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	3 954	4 083	170
KS Praha	3 225	3 333	29
KS Č. Budějovice	1 204	1 254	88
KS Plzeň	2 525	2 564	221
KS Ústí n. Labem	3 560	3 666	507
KS Hr. Králové	2 247	2 344	106
KS Brno	3 601	3 609	240
KS Ostrava	4 092	4 280	354
Celkem ČR	24 989	25 133	1 715

Z tabulky 39 vyplývá, že ani soud s nejdělsí délkou řízení (KS Ústí nad Labem) nevykazuje příliš velký počet nevyřízených věcí.

3.5.3 Disposition time

Graf 51: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2008–2016

Výsledky v této podkapitole samozřejmě korespondují s výsledky z podkapitol 3.5.1 a 3.5.2. Z grafu 51 je patrné, že DT je opravdu nízký a neměnný, což vyplývá z poměru vyřízených a nevyřízených věcí a toho, že jsou tyto ukazatele také poměrně neměnné. V tabulce 40 tedy opět vykazuje největší DT KS Ústí nad Labem. KS Praha má opravdu velmi nízký počet nevyřízených věcí a DT tedy vyšel téměř nulový (pro představu to znamená méně než 1 nevyřízenou věc na 100 vyřízených).

Tabulka 40: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Disposition time
MS Praha	15
KS Praha	3
KS Č. Budějovice	26
KS Plzeň	31
KS Ústí n. Labem	50
KS Hr. Králové	17
KS Brno	24
KS Ostrava	30
Celkem ČR	25

3.6 Správní agenda

Správní agenda krajských soudů zahrnuje rejstříky A (všeobecná správní agenda), Af (agenda ve věcech finanční správy), Ad (sociální a důchodová agenda) a Az (azylová agenda). V roce 2010 došlo ke změně ve vykazování. Do roku 2009 totiž správní agenda zahrnovala rejstříky Az, Ca a Cad. K žádným dalším změnám ve vedení statistik nedošlo. V roce 2012 došlo ke změně v příslušnosti správních soudů, která do určité míry ulevila Městskému soudu v Praze.

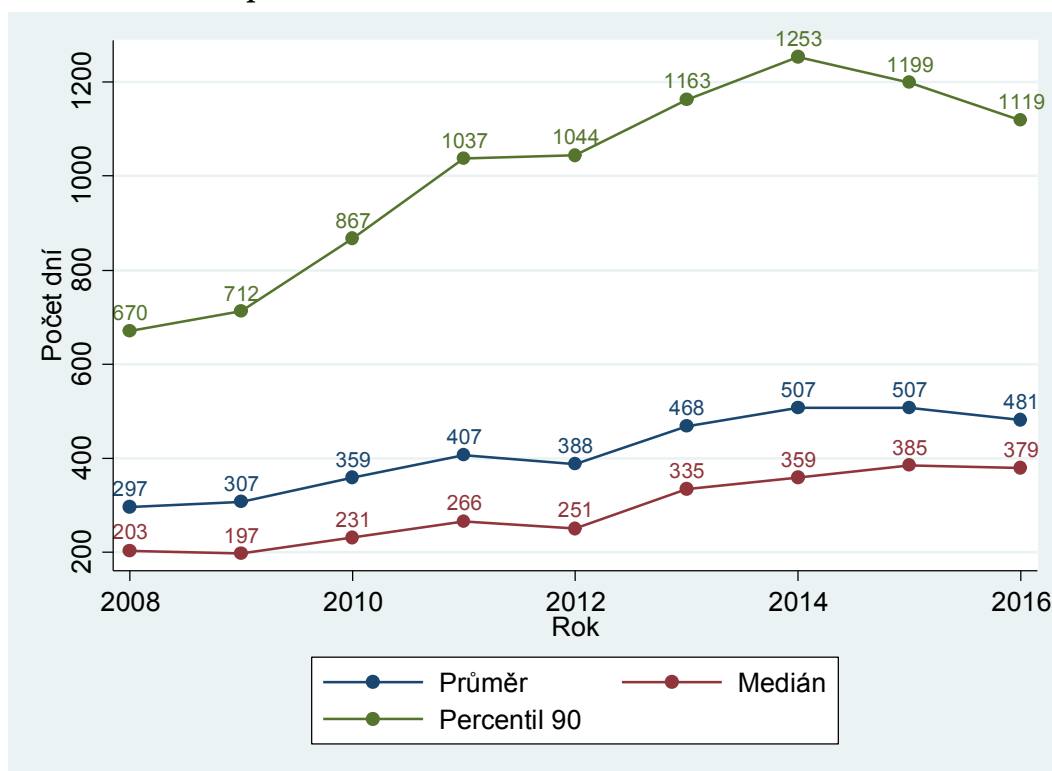
3.6.1 Délka řízení

Stejně jako u prvostupňového civilního řízení je uvedena délka řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně.

Z grafu 52 vyplývá, že délka řízení vykazovala až do roku 2014 (respektive 2015) jasný stoupající trend. Ten byl způsoben především tím, že správní úseky soudů byly značně zatížené a soudy, především pak MS Praha, stihaly vyřizovat správní věci jen s velkými obtížemi.

Teprve v posledních letech se podařilo rostoucí trend v délce řízení zastavit. Z tabulky 41 vyčteme, že MS Praha opravdu vykazuje zdaleka největší délky řízení, což potvrzuje výše uvedené tvrzení o zatíženosti soudů. Rozdíl mezi MS Praha a ostatními soudy byl nicméně v roce 2016 výrazně menší než dříve, což lze považovat za příznivé znamení. Největší rozdíl registrujeme v roce 2014, kdy byla mediánová délka řízení v Praze 763 dnů a 310 dnů ve zbytku ČR.

Graf 52: Délka správního řízení u KS v letech 2008–2016

Poměrně zajímavý je fakt, že mediánová délka řízení je u některých krajských soudů vyšší než průměrná délka řízení. To je v oblasti soudnictví značně nezvyklé, neboť průměrné délky řízení jsou obvykle „taženy“ extrémně vysokými hodnotami. Ani u ostatních soudů nejsou rozdíly mezi mediánem a průměrem příliš velké. To by se zdálo odpovídat faktu, že jde o přezkum věcí již dvakrát rozhodnutých správními úřady, tedy že by se zde prakticky neměla vyskytovat extrémně

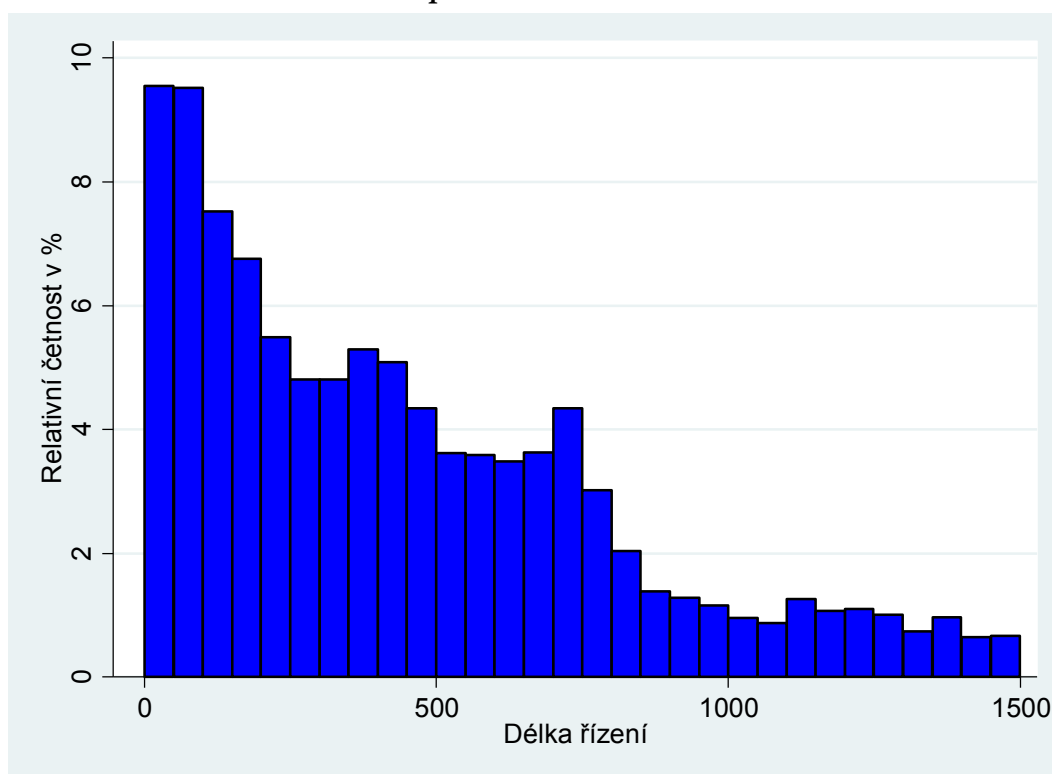
jednoduchá, mechanická agenda, jež v jiných specializacích umožňuje zlepšovat statistické výsledky; velký rozdíl mezi mediánem a devadesátým percentilem ovšem tuto hypotézu příliš nepotvrzuje.

Tabulka 41: KS – délky správního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	685	628	1 484
KS Praha	485	509	827
KS Č. Budějovice	237	204	508
KS Plzeň	293	307	480
KS Ústí n. Labem	316	206	838
KS Hr. Králové	301	301	508
KS Brno	487	548	773
KS Ostrava	363	260	760
Celkem ČR	481	379	1 119

Výše zmíněnou hypotézu lze ověřit. V níže uvedeném histogramu je možno vidět distribuci délek řízení. Na ose y je relativní četnost, na ose x je délka řízení ve dnech. Jeden sloupec představuje 50 dnů. Pro přehlednost byly vynechány věci s délkou řízení vyšší než 1 500 dnů (asi 3 % věcí).

Graf 533: Distribuce délek správního řízení u KS

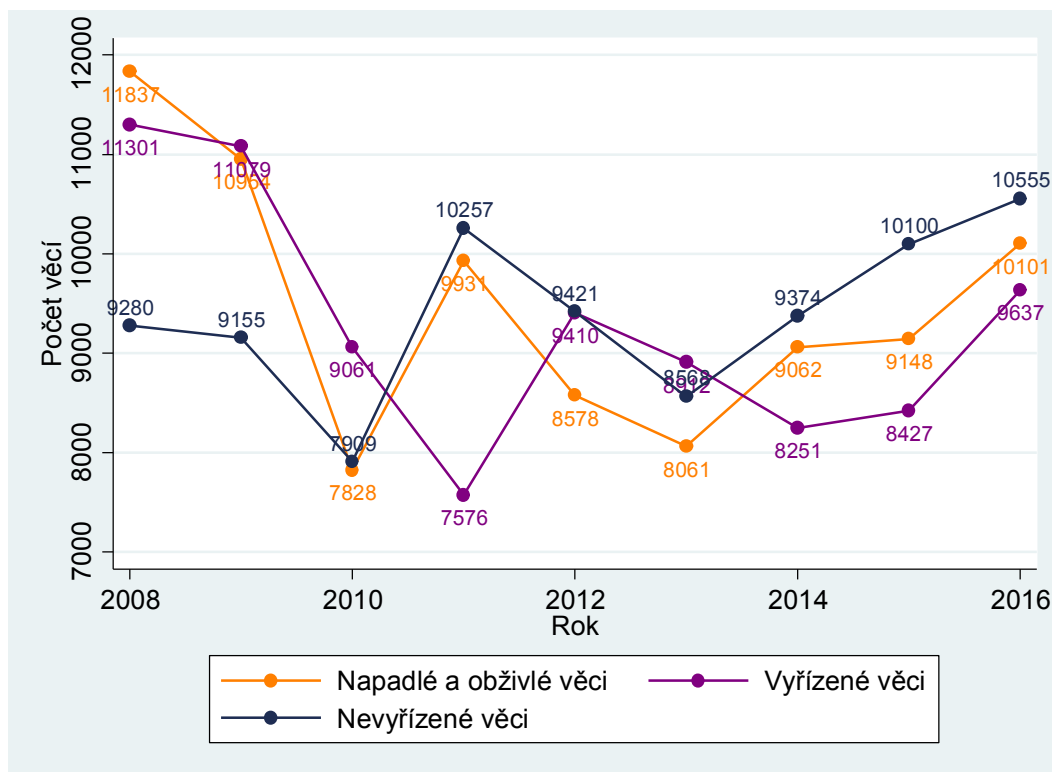

Histogram výše uvedenou hypotézu popírá.

3.6.2 Vyřizování věcí

Z grafu 53 je patrné, že nápad se v průběhu let poměrně rychle mění. To může plynout z legislativních změn, ze změn v jednotlivých agendách (např. v azylové agendě) nebo jednorázových šoků. Počet vyřízených věcí samozřejmě s určitým zpožděním kopíruje počet věcí napadlých. Po roce 2013 vidíme dva znepokojivé jevy. Počet příchozích věcí poměrně rychle stoupá a zároveň převyšuje počet věcí vyřízených, což vede k trvalému růstu v počtu nevyřízených věcí. Přidáme-li k tomu fakt, že průměrná délka řízení klesá, vyvolává to obavu, že se na soudech začínají hromadit složitější věci.

Graf 54: KS – vyřizování správních věcí v letech 2008–2016

V tabulce 42 vidíme, že u některých soudů počet příchozích věcí (nápad + obživa) převyšuje počet vyřízených věcí, zatímco u jiných platí opak. Celkově je ale bohužel počet příchozích věcí vyšší. Data v této podkapitole nejsou nijak normalizována, takže nelze činit závěry o zatížení jednotlivých soudů. K tomu slouží ostatní podkapitoly.

Tabulka 42: KS – vyřizování správních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	3 132	3 107	4 719
KS Praha	750	822	624
KS Č. Budějovice	386	384	216
KS Plzeň	798	831	554
KS Ústí n. Labem	944	901	882
KS Hr. Králové	858	696	650
KS Brno	2 070	1 849	2 000
KS Ostrava	1 163	1 047	911
Celkem ČR	10 101	9 637	10 556

U správní agendy se ještě můžeme podívat, jaké je složení nápadu u jednotlivých soudů. V následující tabulce uvádíme procentní podíl nápadu jednotlivých druhů agendy správního soudnictví. Agendy jsou následující: všeobecná správní agenda (rejstřík A), agenda ve věcech finanční správy (rejstřík Af), sociální a důchodová agenda (rejstřík Ad) a azylová agenda (rejstřík Az).

Tabulka 43: Podíl nápadu druhů agendy správního soudnictví v procentech

Soud	Agenda			
	A	Af	Ad	Az
MS Praha	63,25	18,87	10,82	7,06
KS Praha	62,13	15,47	12,27	10,13
KS Č. Budějovice	54,92	24,35	20,47	0,26
KS Plzeň	63,03	14,41	16,92	5,64
KS Ústí n. Labem	52,44	17,16	12,61	17,80
KS Hr. Králové	47,55	18,65	13,87	19,93
KS Brno	64,11	25,75	7,05	3,09
KS Ostrava	45,92	21,93	25,54	6,62
Celkem ČR	58,67	20,06	13,13	8,15

Za nejtěžší bývá v průměru považována agenda Af, toto tvrzení je ovšem nutno brát s rezervou (zejména vzhledem k vysoké variabilitě skladby „zbytkové“ všeobecné agendy A). V tabulce vidíme, že největší podíl na nápadu tvoří tato agenda v Brně a v Českých Budějovicích. To plyne také z toho, že u těchto soudů je téměř nulový nápad v azylové agendě. V roce 2016 napadla KS v Českých Budějovicích pouze jedna věc azylové agendy. Naopak, téměř pětinu nápadu tvoří azylová agenda u Krajských soudů v Ústí nad Labem a v Hradci Králové.

3.6.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Na rozdíl od ostatních agend lze počet soudců, kteří vyřizují správní agendu, jednoduše dohledat, což umožňuje přepočítat vyřizování věcí na soudce stejně jako u okresních soudů.

Zobrazit zde vývoj v čase nemá smysl, protože počet soudců je velmi stabilní a časové řady by měly takřka stejný průběh jako časové řady v předchozí podkapitole. V tabulce 44 jsou tedy uvedeny údaje za rok 2016.

Tabulka 44: KS – vyřizování správních věcí na soudce dle soudů

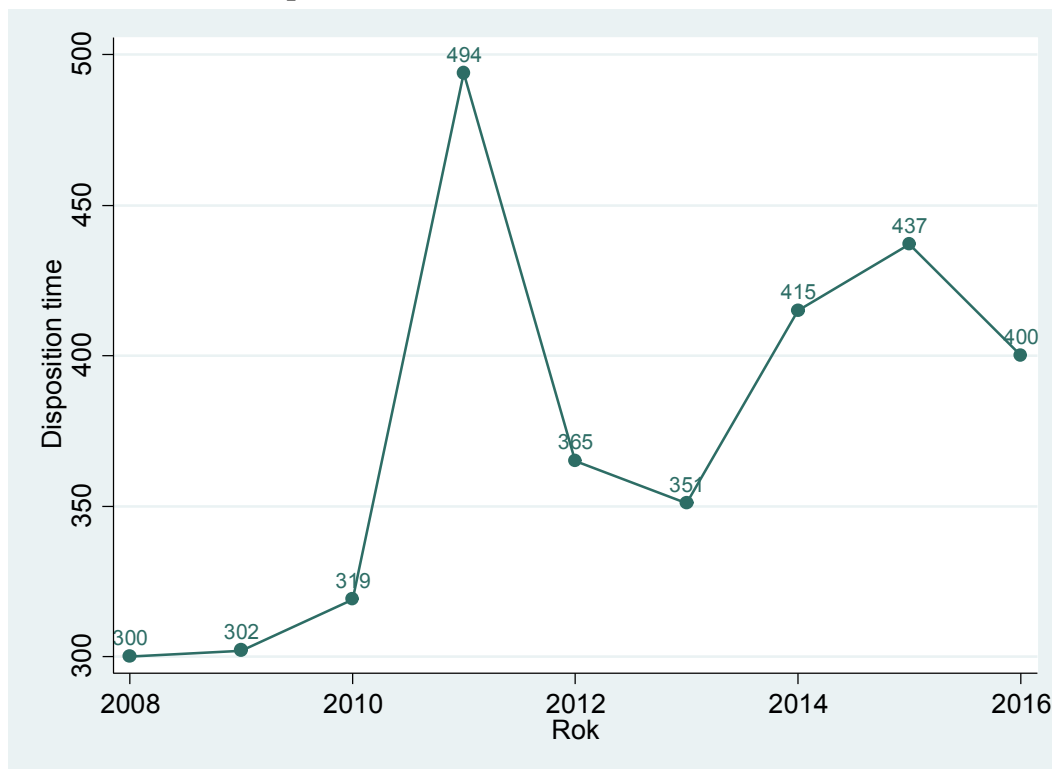
Soud	Počet věcí na soudce		
	Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	120,46	119,50	181,50
KS Praha	125,00	137,00	104,00
KS Č. Budějovice	128,67	128,00	72,00
KS Plzeň	114,00	118,71	79,14
KS Ústí n. Labem	157,33	150,17	147,00
KS Hr. Králové	78,00	63,27	59,09
KS Brno	129,38	115,56	125,00
KS Ostrava	116,30	104,70	91,10
Celkem ČR	118,84	113,38	124,19

V tabulce na první pohled upoutá KS Hradec Králové, který má, v porovnání s ostatními krajskými soudy, zjevně silnější zastoupení soudců na správním úseku. Také se liší KS Ústí nad Labem. Počet napadlých a vyřízených věcí je u ostatních soudů poměrně vyrovnaný. V počtu nevyřízených věcí si dle očekávání nejhůře vede MS Praha. Vysoké počty nevyřízených věcí mají také KS Ústí nad Labem a KS Brno. Podobně jako tyto dva soudy by na tom byl také KS Hradec Králové, pokud by měl odpovídající počet soudců na správním úseku. Nakonec je třeba zdůraznit, že určité rozdíly ve vyřizování věcí i délkách řízení plynou ze složení agendy a její složitosti.

3.6.4 Disposition time

DT potvrzuje závěry z předchozích podkapitol. Celkově je značně vysoký, což plyne z poměru nevyřízených věcí k vyřízeným. Jedná se o jedinou krajskou agendu, kde celkový počet nevyřízených věcí k 31. 12. 2016 převyšoval počet věcí vyřízených za rok 2016. Z toho pak logicky plyne DT vyšší než 365. Velký nárůst v DT v roce 2011 vyplývá z toho, že v roce 2010 došlo k velkému dočasnému poklesu v nápadu, který se samozřejmě odrazil i v poklesu počtu vyřízených věcí. Vzhledem k vysokým délkám řízení došlo k tomuto poklesu až o rok později. Stejně jako u ostatních ukazatelů DT jasně ukazuje, že největší problémy s vyřizováním správní agendy má MS Praha.

Celkově jsou délky řízení ve správním soudnictví značně vysoké a značná je i zatíženost správních úseků soudů. Ministerstvo spravedlnosti si je tohoto problému vědomo a zahájilo cílené posilování správních úseků některých soudů.

Graf 55: KS – DT správního řízení v letech 2008–2016**Tabulka 45: KS – DT správního řízení dle soudů**

Soud	Disposition time
MS Praha	554
KS Praha	277
KS Č. Budějovice	205
KS Plzeň	243
KS Ústí n. Labem	357
KS Hr. Králové	341
KS Brno	395
KS Ostrava	318
Celkem ČR	400

3.6.5 Další statistiky

U správního řízení je k dispozici méně dalších zajímavých statistik než u ostatních druhů agend. Výjimku tvoří například složení agendy, které má samozřejmě vliv na vykazovanou délku řízení jednotlivých krajských soudů. V následující tabulce je uvedeno pět nejčastějších druhů sporů, které byly pravomocně vyřizovány na správních úsecích krajských soudů v roce 2016, a jejich procentuální podíl na celkovém počtu pravomocně skončených věcí správní agendy.

Těchto pět druhů sporů tvoří dohromady téměř 50 % agendy správních soudů. Je ale třeba poznamenat, že v absolutních číslech se jedná o malé počty – stovky pravomocně skončených věcí u každého předmětu sporu.

Tabulka 46: Nejčastější spory ve správním soudnictví

Předmět sporu	Podíl v %
Správní žaloby ve věcech pobytu a evidence cizinců (zák. č. 326/1999 Sb.)	13,48
Správní žaloby ve věcech daní (zák. č. 280/2009 Sb. a daňové zákony)	11,22
Správní žaloby ve věcech přezkoumávání rozhodnutí podle azylového zákona	10,17
Správní žaloby ve věcech správy dopravy	7,92
Žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu	5,77

3.7 Insolvenční agenda

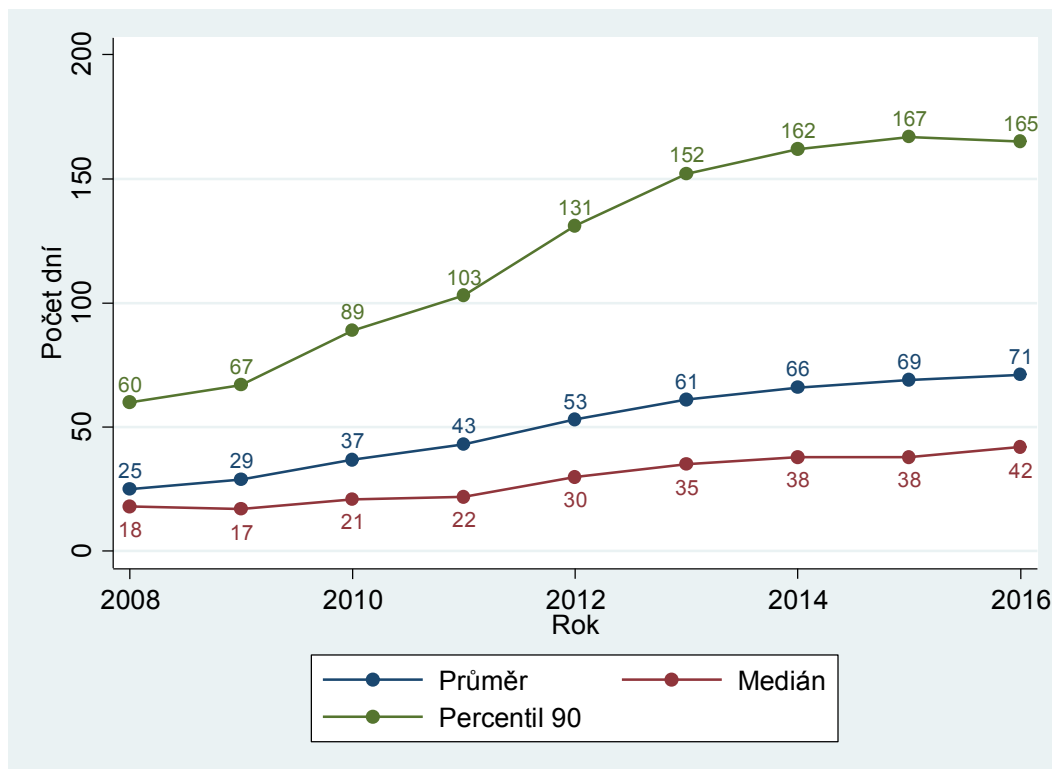
Insolvenční agenda je vedena v prvostupňovém rejstříku INS. Ve vedení statistik nedošlo v průběhu sledovaných let k žádným změnám. Přesto lze očekávat, že se většina ukazatelů během let výrazně měnila. Jedná se totiž o poměrně novou agendu z roku 2008 (do té doby byly insolvenční věci upraveny jiným systémem a byly vedeny v jiných rejstřících) a obvykle trvá několik let, než se ukazatele ustálí. Je ještě třeba připomenout, že součástí insolvenční agendy je projednávání a rozhodování incidenčních sporů, které jsou vedeny v rejstříku ICm. Tento rejstřík však není v této zprávě zahrnut.

Dále je třeba zdůraznit, že se ve skutečnosti jedná o dvě zcela odlišné agendy – insolvence nepodnikajících fyzických osob (spotřebitelské insolvence) a insolvence podnikatelů (zejména tedy osob právnických). Spotřebitelské insolvence jsou typicky skutkově i právně jednoduché a v naprosté většině případů je způsobem jejich řešení tzv. oddlužení. Podnikatelské insolvence jsou naopak často velmi složité a jsou řešeny konkurzem nebo reorganizací. Vzhledem k tomu, že cca 90% insolvenčních věcí jsou spotřebitelské insolvence, je zřejmé, že společná data za celou agendu ve skutečnosti vypovídají právě o spotřebitelských insolvencích, ty podnikatelské jsou v nich skryty. Bohužel, ministerstvo v současné době až na výjimky nedisponuje daty, která by umožnila obě agendy rozlišit.

3.7.1 Délka řízení

Sledování délky řízení je u této agendy složitější, protože se jedná o vícefázové řízení upravené zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Jednoduše řečeno, v první fázi je rozhodnuto o insolvenčním návrhu, případně i o způsobu řešení úpadku. Pokud insolvenční soud nerozhodne o úpadku a vyřídí tedy insolvenční návrh jiným způsobem, řízení končí. V opačném případě nastává další fáze řízení, jejíž délka se odvíjí především od způsobu řešení úpadku (oddlužení, konkurz, reorganizace). Například oddlužení běžně trvá pět let. Soud má reálný vliv na délku řízení pouze v první fázi, ve fázi řešení úpadku má u oddlužení (a tedy spotřebitelských insolvencí) pouze nepřímý vliv na délku řízení. Zkoumaná délka řízení se tedy bude týkat právě této první fáze insolvenčního řízení. Uváděna je tak délka řízení ode dne zahájení řízení do dne rozhodnutí o insolvenčním návrhu, tedy do dne, kdy bylo rozhodnuto o úpadku nebo bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak.

Graf 56: Délka insolvenčního řízení u KS v letech 2008–2016

Na grafu sledujeme zjevný rostoucí trend, který ale postupně zpomaluje. Nárůst v prvních letech lze jednoduše vysvětlit. Jednalo se o zcela novou soudní agendu, počet napadlých a vyřízených věcí byl velmi malý a soudy neměly žádné nedodělky z minula. Postupem času se musela vykazovaná délka řízení nezbytně zvýšit. Od roku 2014 je již nicméně poměrně stabilní. V absolutních číslech jsou vykazované délky řízení v porovnání s ostatními agendami relativně malé. V tabulce 47 vidíme, že rozdíly v délce řízení jsou mezi soudy malé. To naznačuje, že v ČR není soud, který by měl výraznější problémy s vyřizováním insolvenčních návrhů.

Tabulka 47: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů

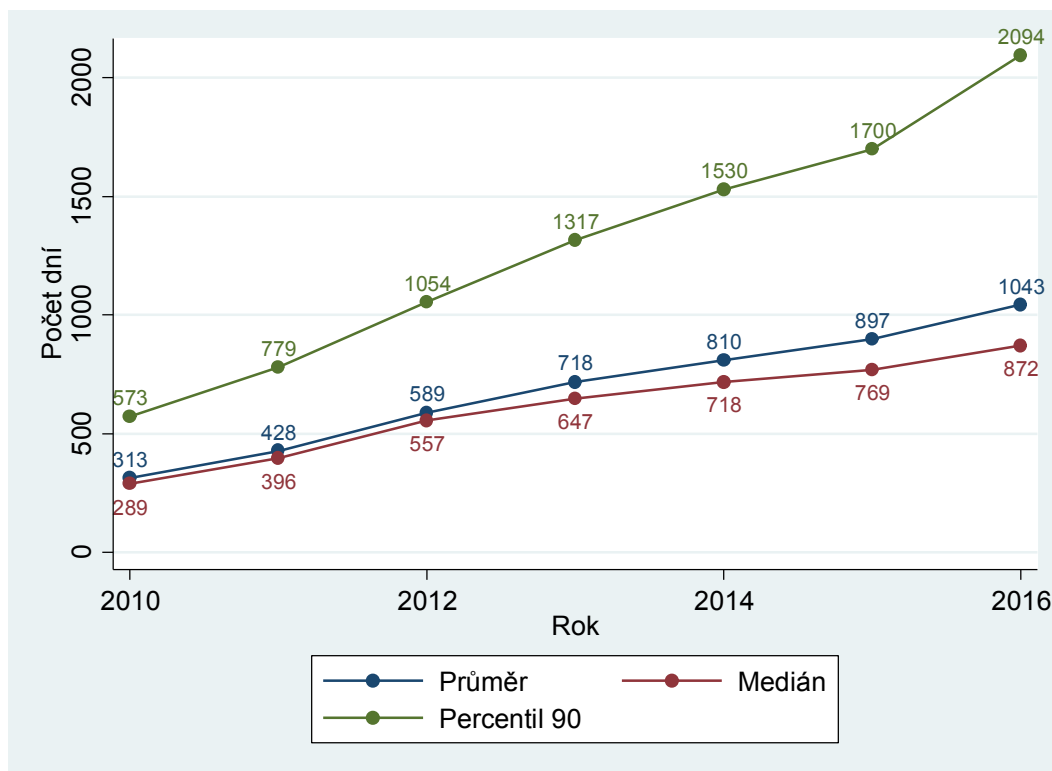
Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	82	50	189
KS Praha	73	45	168
KS Č. Budějovice	79	51	166
KS Plzeň	79	49	169
KS Ústí n. Labem	57	31	126
KS Hr. Králové	72	46	155
KS Brno	81	51	196
KS Ostrava	61	31	152
Celkem ČR	71	42	165

Pouze právnické osoby

Tvrzení, že soud nemá vliv na délku řízení ve fázi řešení úpadku, platí u spotřebitelských insolvenčních řízení. Tedy u věcí, jejichž úpadek se zpravidla řeší oddlužením. U právnických osob je tomu jinak, délka řízení přímo závisí na rychlosti zpeněžení majetku insolvenčním správcem (a tedy i intenzitě a kvalitě dohledové činnosti soudce) a rychlosti vyřizování incidenčních sporů. Z tohoto důvodu zde uvádíme délku řízení ode dne rozhodnutí o úpadku do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně u věcí, kde je dlužníkem právnická osoba.

V grafu níže je vidět silný rostoucí trend. Ten vyplývá z faktu, že se postupně ukončují řízení, která byla zahajována od roku 2008 a pomalu se nakumulovala. V dřívějších letech věci skončily především z jiného důvodu než zrušením konkurzu po obdržení zprávy insolvenčního správce o splnění rozvrhového usnesení nebo u řešení úpadku reorganizací splněním reorganizačního plánu. Jednoduše řečeno, větší podíl věcí skončil předčasně. Z logiky věci plyne, že v příštích letech se musí délky řízení stabilizovat, pokud se výrazně nezmění jiné faktory.

Graf 57: Délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO v letech 2010–2016

Tabulka 48: Délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO dle soudů

Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	889	752	1 795
KS Praha	952	848	1 899
KS Č. Budějovice	926	651	1 882
KS Plzeň	1 309	1 263	2 105
KS Ústí n. Labem	1 282	1 160	2 354
KS Hr. Králové	1 179	1 328	2 286
KS Brno	1 046	872	2 170
KS Ostrava	1 090	952	2 258
Celkem ČR	1 043	872	2 094

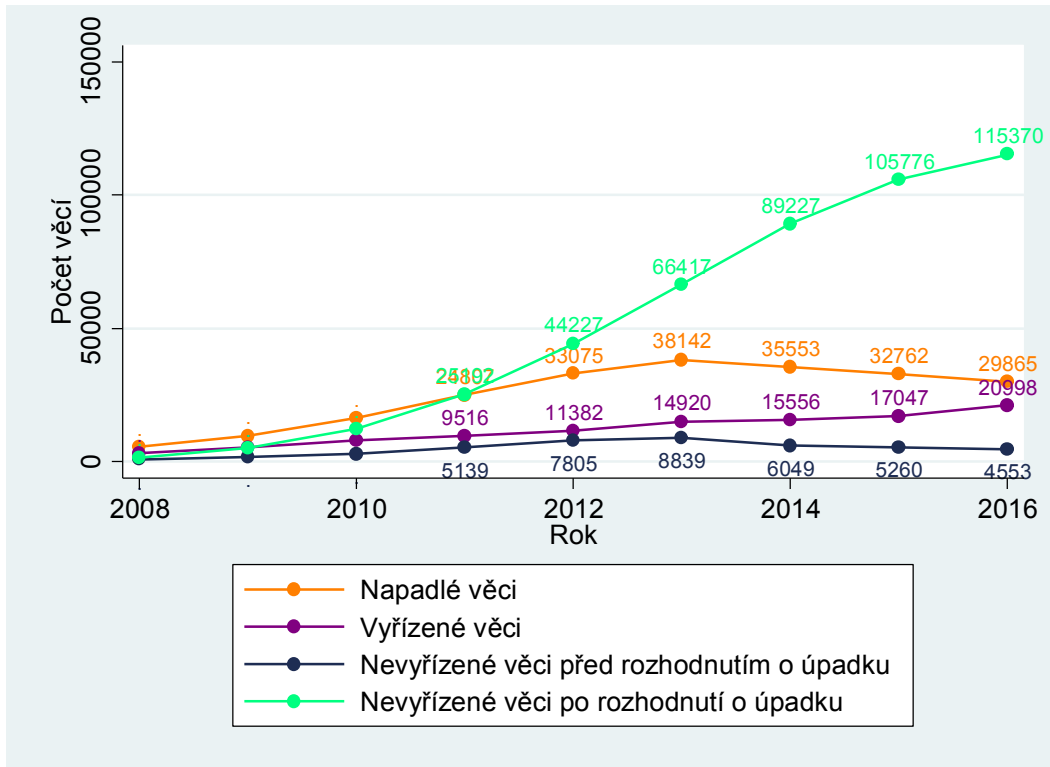
V tabulce vidíme, že devadesátý percentil je vzhledem k jeho absolutní výši poměrně vyrovnaný. Co se týče mediánu, rozdíly mezi soudy jsou v něm významnější.

Nejlépe si vedou KS České Budějovice, KS Praha a MS Praha. Naopak nejpomaleji vyřizují věci KS Ústí nad Labem KS Hradec Králové a KS Ostrava.

3.7.2 Vyřizování věcí – celkem

Sledovat vyřizování věcí je složitější, než je tomu u ostatních agend. Nápad je u této agendy principiálně stejný. Jedná se o jeden podaný insolvenční návrh nebo návrh na moratorium před zahájením insolvenčního řízení (viz ust. § 115 a násl. insolvenčního zákona). „Vyřízené věci“ v této podkapitole se nicméně vztahují k již zcela vyřízeným věcem. Jedná se tedy o věci, kde již skončilo celé insolvenční řízení, včetně případů, kde bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak než rozhodnutím o úpadku. Nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku jsou věci, kde již bylo rozhodnuto o úpadku, případně o způsobu jeho řešení a úpadek dlužníka je realizován určeným způsobem. Z pohledu zatíženosti soudů je nejdůležitější počet nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku. V dalších fázích řízení představují nevyřízené věci nižší zátěž.

Graf 58: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2008–2016

Počet napadlých věcí v prvních letech logicky stoupal, protože se jednalo o novou agendu. Změnu trendu v roce 2013 lze připsat jednak změnám v ekonomické situaci v ČR, zejména ale tomu, že zásoba osob, které se před rokem 2008 dostaly do úpadkové situace a mohou ji řešit oddlužením, se vyčerpala a nově tedy již jde jen o navrhovatele, kteří skutečně dospěli do úpadku v daném roce. Časová řada počtu nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku má podobný průběh, což je vzhledem k rychlosti vyřizování insolvenčních návrhů logické. Počet vyřízených věcí roste, protože celé insolvenční řízení trvá několik let. V současnosti se tedy ve vyřízených věcech odráží rostoucí nápad z let 2010 až 2013. Počet nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku roste z podobných důvodů. Druhá fáze insolvenčního řízení totiž trvá relativně velmi dlouho a nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku se tak postupně kumulují, což je efekt, který by měl trvat pět let; příští rok by se tedy měl počet nevyřízených věcí po úpadku stabilizovat.

Tabulka 49: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí			
	Nápad + obživa	Vyřizeno	Nevyřízeno před rozh. o úpadku	Nevyřízeno po rozh. o úpadku
MS Praha	2 593	1 769	622	6 972
KS Praha	3 296	2 055	542	12 677
KS Č. Budějovice	2 036	1 027	87	8 339
KS Plzeň	2 964	2 265	544	12 622
KS Ústí n. Labem	4 827	3 351	748	20 500
KS Hr. Králové	3 187	2 181	353	16 184
KS Brno	5 273	3 784	857	16 249
KS Ostrava	5 688	4 566	800	21 827
Celkem ČR	29 864	20 998	4 553	115 370

V tabulce vidíme, že počty nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku jsou nízké, obzvláště u KS České Budějovice a KS Hradec Králové. Počet nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku vyplývá ze socioekonomické situace v krajích. Nejvíce jich je tedy v Severočeském a Severomoravském kraji, což plyne z větší počtu insolvenčních řízení řešených oddlužením.

Vyřizování věcí v přepočtu na soudce a DT nejsou u této agendy uvedeny. Počet soudců, kteří se zabývají insolvenční agendou, totiž není k dispozici a počítat DT u této agendy se jeví jako nevhodné, neboť se jedná o vícefázové řízení.

3.7.3 Další statistiky – celkem

Nejzajímavějším a také velmi důležitým statistickým údajem je složení agendy z hlediska způsobu řešení úpadku. V následující tabulce uvádíme podíl počtu věcí dosud v řízení podle jednotlivých způsobů řešení úpadku a podle krajských soudů ke konci roku 2016.

Tabulka 50: Podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku

Soud	Způsob řešení úpadku (v %)		
	Konkurzem	Reorganizací	Oddlužením
MS Praha	25,82	0,14	74,04
KS Praha	11,19	0,02	88,79
KS Č. Budějovice	8,98	0,04	90,98
KS Plzeň	9,57	0,02	90,41
KS Ústí n. Labem	7,49	0,00	92,51
KS Hr. Králové	9,66	0,03	90,31
KS Brno	13,11	0,07	86,82
KS Ostrava	7,15	0,07	92,78
Celkem ČR	10,37	0,04	89,59

Naprosté minimum věcí je řešeno reorganizací, pouze asi 10 % věcí je řešeno konkurzem. Velmi zajímavé jsou rozdíly mezi jednotlivými soudy. Největší podíl úpadků řešených konkurzem má suverénně Praha (asi dvaapůlkrát více než je celorepublikový průměr), nejmenší naopak KS Ústí nad Labem a KS Ostrava. To je dáno zejména tím, že v Praze sídlí velké množství společností a koncentrují se zde tedy podnikatelské úpadky a zároveň je zde naopak relativně menší množství spotřebitelů ohrožených insolvencí oproti ekonomicky slabým regionům.

4 Vrchní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data týkající se vrchních soudů (VS) v Praze a Olomouci. Pod VS v Praze spadají soudní kraje Praha, Západočeský, Středočeský, Východočeský, Severočeský a Jihočeský. Pod Vrchní soud v Olomouci spadají Severomoravský kraj a Jihomoravský kraj.

Vrchní soudy slouží jako odvolací soudy pro soudy krajské. Jejich hlavními agendami jsou tedy odvolací civilní (občanskoprávní) a obchodní agenda a odvolací trestní agenda. Za poměrně důležitou agendu je považována také druhostupňová insolvenční agenda, která je součástí obchodní agendy. Stejně jako u krajských soudů dochází i u vrchních soudů k protisměrnému pohybu v podobě zásadního poklesu odvolací obchodní agendy a naopak nárůstu odvolací agendy insolvenční (který je ovšem menší; celkově tedy dochází k poklesu zátěže vrchních soudů).

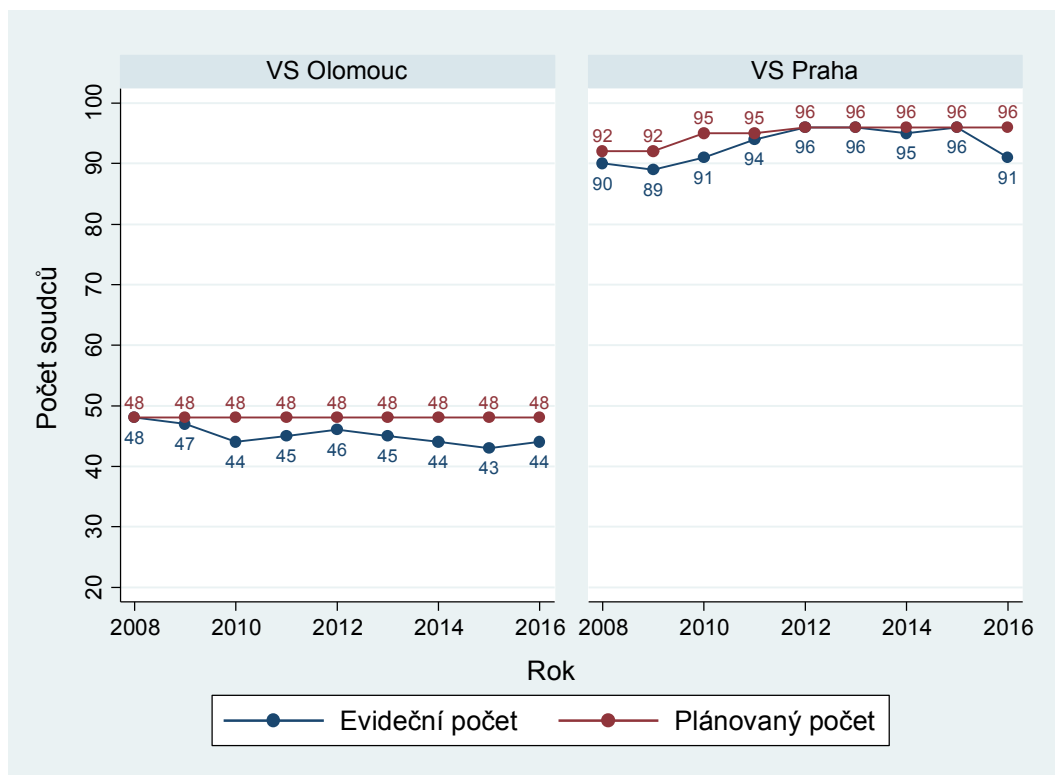
Vrchní soudy také řeší několik zvláštních agend, jako jsou návrhy na přikázání věci jinému soudu nebo návrhy na vyloučení soudců, kterými se však tato zpráva nezabývá. Struktura, obsah a zkoumané ukazatele jsou se dvěma výjimkami podobné jako v předchozích částech. Jednak chybí podkapitoly s dalšími statistickými ukazateli. Ty totiž vychází ze statistických listů a váží se především k prvoinstančnímu řízení. Druhým rozdílem je skutečnost, že sledované soudy jsou pouze dva. Data jsou proto prezentována graficky v časových řadách pro oba soudy.

4.1 Personál

Na začátek musíme zdůraznit, že plánovaný počet soudců a zaměstnanců ve výkonu je u VS, NS a NSS určen jinak než u soudů okresních a krajských. U těchto soudů není plánovaný počet vypočten, ale určen na základě jednání mezi soudem a Ministerstvem spravedlnosti s přihlédnutím k nápadu, celkovému plánovanému počtu soudců v ČR a dalším faktorům.

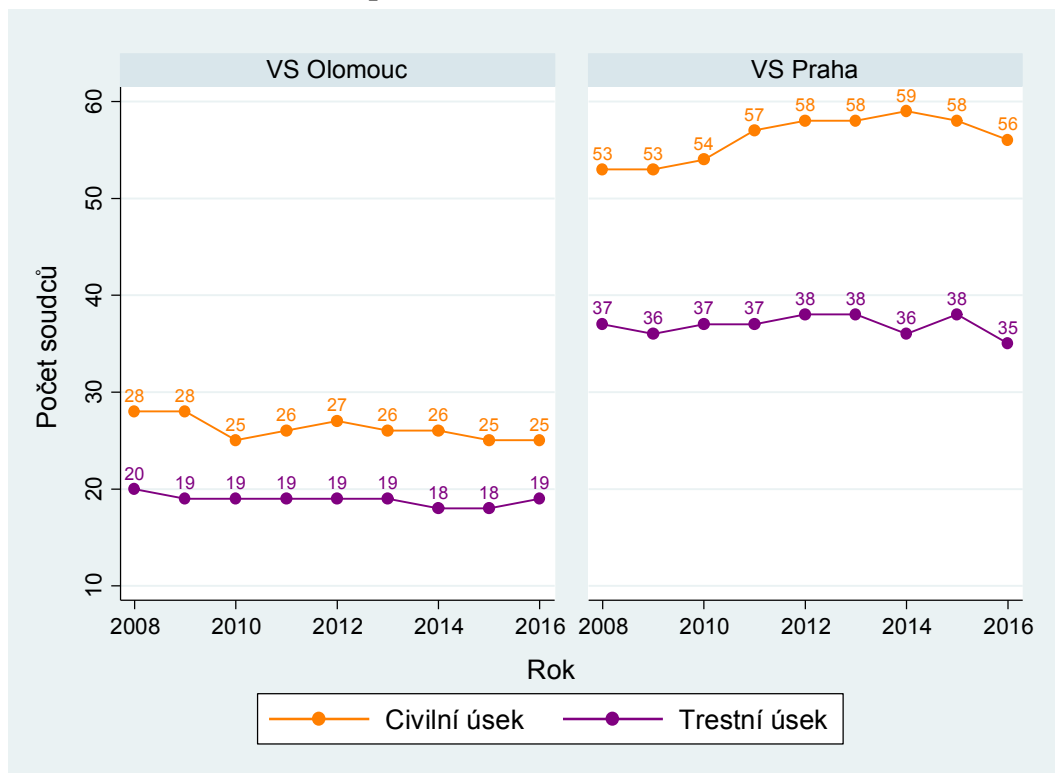
4.1.1 Soudci

Graf 59: Počet soudců u VS v letech 2008–2016

I u vrchních soudů je počet soudců celkem stabilní, a to jak v Praze, tak v Olomouci. V časové řadě může zaujmout pouze pokles o pět soudců (soudkyň) u VS Praha mezi 1. 1. 2015 a 1. 1. 2016. Jde o náhodný výkyv způsobený tím, že v roce 2015 dosáhlo pět soudců věku 70 let a z tohoto důvodu skončili ve funkci. U VS, NS nebo NSS jsou takovéto výkyvy pravděpodobnější, protože soudci jsou v průměru starší než soudci krajských a okresních soudů. Dále vidíme, že VS v Praze je asi dvakrát větší než soud v Olomouci. Tento fakt opět vyplývá z nápadu, který je ovlivněn počtem a velikostí krajských soudů, které spadají pod daný vrchní soud.

Graf 60: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2016

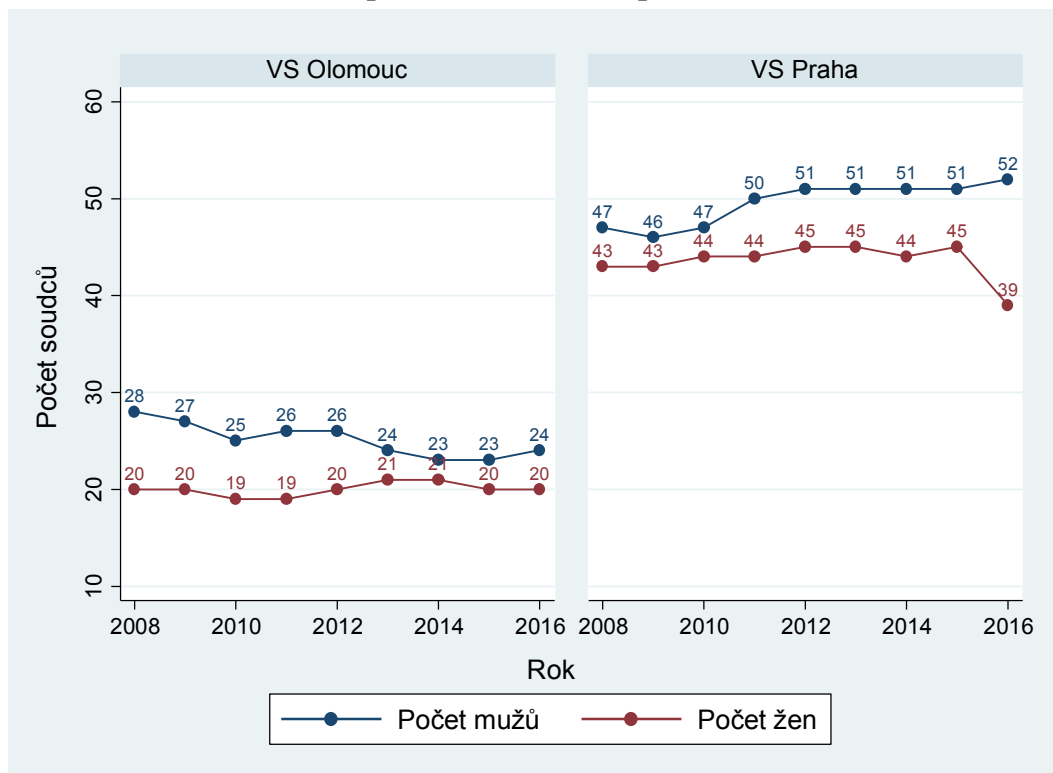

Na grafu 60 vidíme, že civilní a obchodní úsek je větší než úsek trestní, stejně jako tomu je u okresních a krajských soudů. Rozdíl je však tentokrát výrazně menší. Poměr velikostí úseků je stabilní.

Graf č. 61 zobrazuje složení soudců dle pohlaví a naznačuje, že výše zmíněný pokles počtu soudců u VS v Praze mezi roky 2015 a 2016 byl způsoben tím, že věku 70 let dovršily soudkyně. Pokles počtu soudkyň je tak velmi zřetelný.

V roce 2015 (tedy před odchodem soudkyň popsáním výše) byl podíl žen u VS v Praze asi 43 %. U VS v Olomouci byl velmi podobný – přibližně 45 %. Na rozdíl od nižších článků soudní soustavy je tedy u vrchních soudů již více soudců než soudkyň.

Graf 61: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2016

4.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Popis pracovní náplně a význam použitých zkratk je součástí podkapitoly 2.1.2.

Tabulka 51: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů

Soud	Počet osob						Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	
VS Praha	2	4	19	21	7	28	81
VS Olomouc	5	0	7	7	4	9	32
Celkem ČR	7	4	26	28	11	37	113

U vrchních soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u krajských soudů, a tedy i nižší než u soudů okresních. To souvisí se složitostí vyřizované agendy a s tím, že vrchní soudy rozhodují pouze v tříčlenných senátech.

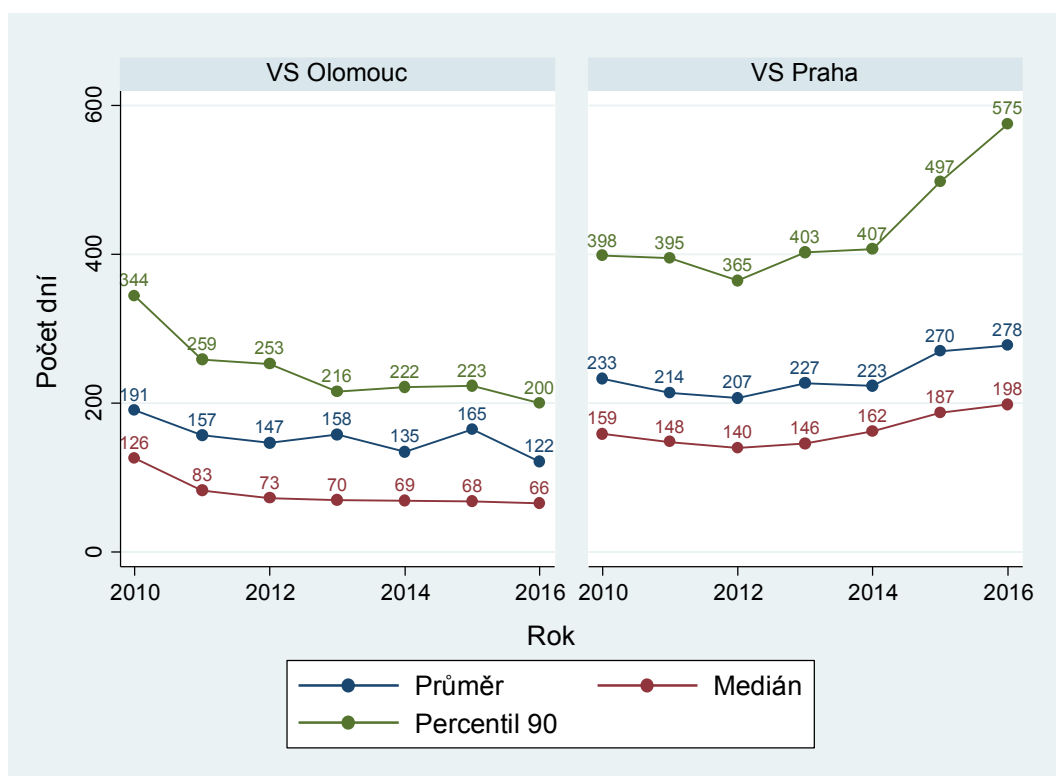
4.2 Civilní a obchodní odvolací agenda

Jak již bylo řečeno, vrchní soudy nevyřizují prvostupňovou civilní a obchodní agendu. Zabývají se agendou odvolací, což jsou rejstříky Co a Cmo. Ve způsobu vedení statistik nedošlo k žádným výrazným změnám.

4.2.1 Délka řízení

Délka řízení je uvedena v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Data použitá pro výpočet délky řízení jsou očištěna stejným způsobem jako u prvostupňového řízení u krajských soudů.

Graf 62: Délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2016

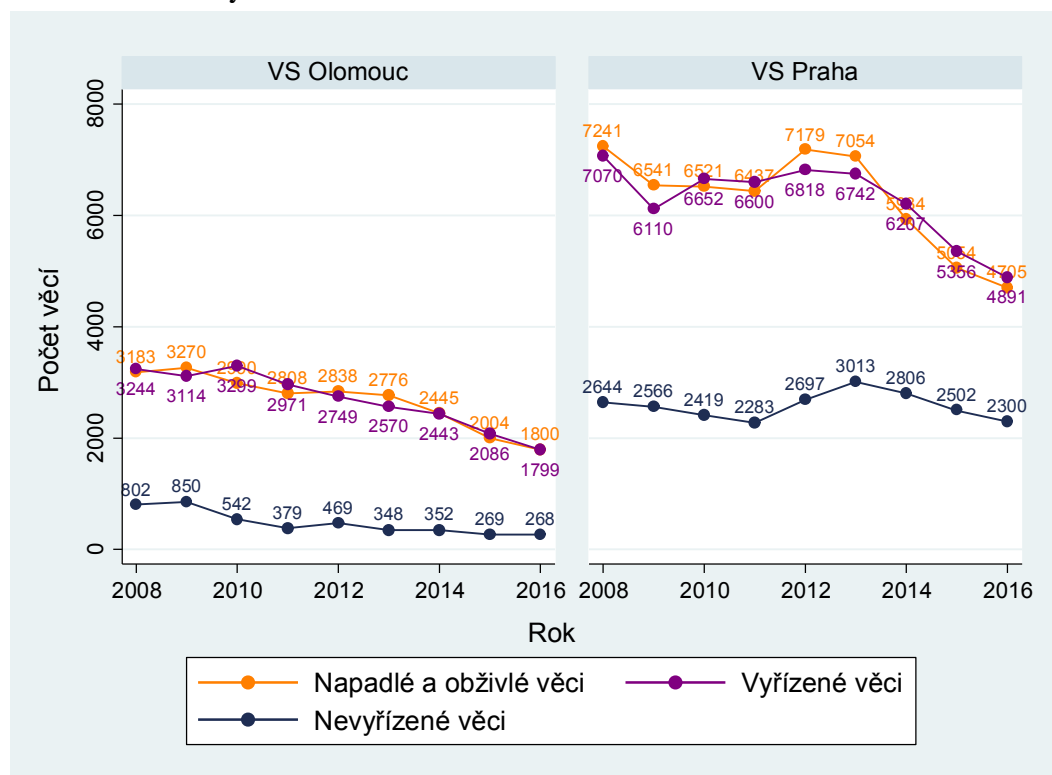
Z grafu jasně vyplývá, že VS Olomouc vyřizuje věci mnohem rychleji než VS Praha. Devadesátý percentil délky řízení u VS v Olomouci má přibližně stejnou hodnotu jako průměr u VS v Praze. Stejně tak hovoří ve prospěch VS v Olomouci trendy v délce řízení. Trend u VS v Olomouci lze označit za klesající, zatímco u VS v Praze je zjevně rostoucí. Rozdíl můžeme zčásti připsat odlišnostem ve vyřizované agendě, nicméně lze předpokládat, že přítomny budou i další faktory. Nejpravděpodobnější je, že se VS Praha v souvislosti s odpadáváním odvolací obchodní agendy konečně dostává k vyřízení i velmi starých věcí, což má paradoxní efekt v růstu vykazované délky řízení.

4.2.2 Vyřizování věcí

Graf 62 potvrzuje výsledky zkoumání počtu soudců, totiž skutečnost, že VS v Praze je výrazně větší než VS v Olomouci. Na první pohled upoutá jasný pokles nápadu u obou soudů v posledních letech, který je výraznější u VS v Praze a který je nepochybně způsoben přesunem prvostupňové obchodní agendy z krajských soudů na soudy okresní. Z poklesu v nápadu logicky vyplývá pokles v počtu vyřízených věcí. Díky klesajícímu nápadu se oběma soudům nicméně daří

vyřizovat více věcí, než napadne a obživne, a úspěšně se jim tak daří snižovat počet nedodělků. Tento kladný trend, který je opět nápadnější u VS v Praze, by se mohl v příštích letech odrazit i v délce řízení.

Graf 63: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2016

4.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Tabulka níže naznačuje, že soudci u VS v Praze jsou zatíženější než soudci u VS v Olomouci. Z vyššího nápadu na soudce logicky plyne více vyřizovaných věcí na soudce. Je třeba zdůraznit, že se jedná pouze o velmi přibližné srovnání. Na civilním úseku vrchních soudů se vyřizuje i jiná agenda než pouze rejstříky Co a Cmo. Záleží také na zapojení dalších soudních zaměstnanců ve výkonu i na poměru počtu věcí v rejstříku Co k počtu věcí v rejstříku Cmo. Počet nevyřizovaných věcí na jednoho soudce je ale u VS v Praze zcela bezpochyby vyšší než u soudu v Olomouci, což plyne především z dřívějších let.

Tabulka 52: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na soudce

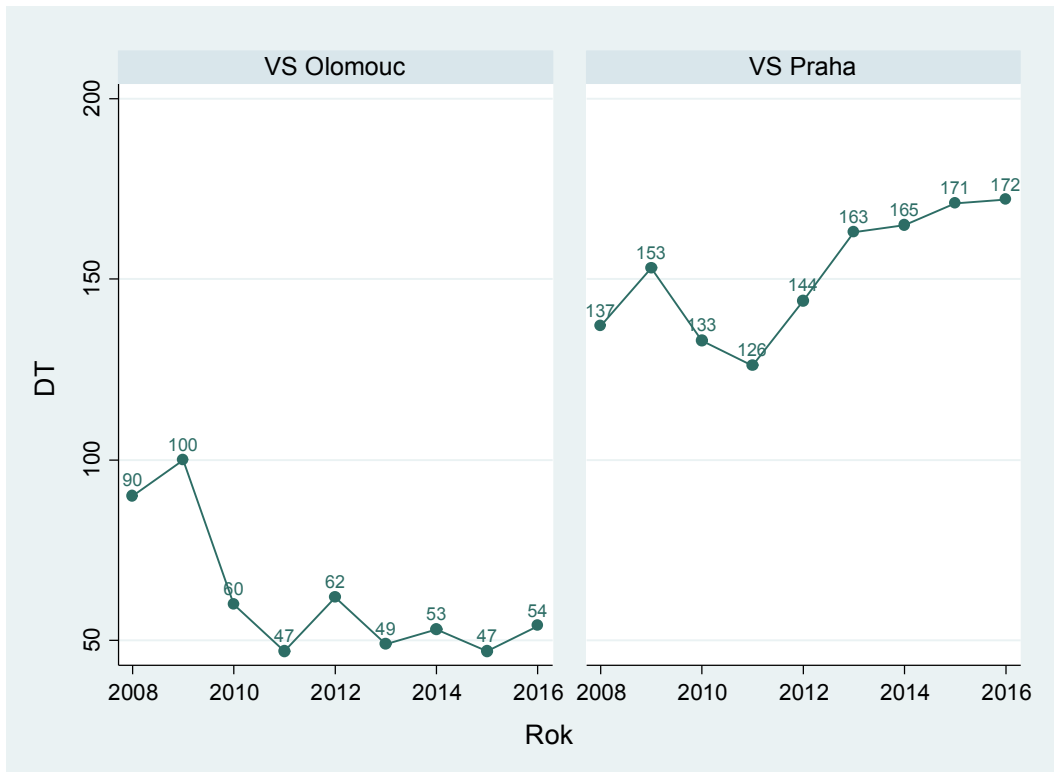
Soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřizeno	Nevyřizeno
VS Praha	84,01	87,33	41,07
VS Olomouc	71,69	72,00	10,72
Celkem ČR	80,31	82,59	31,70

4.2.4 Disposition time

Disposition time a jeho vývoj vyplývá z výše uvedených faktů a ukazatelů. Vrchní soud v Olomouci vykazuje výrazně nižší DT než Vrchní soud v Praze. DT Vrchního soudu

v Olomouci v roce 2009 výrazně klesl díky poklesu v počtu nevyřízených věcí. Naopak DT u VS Praha v letech 2011 až 2013 narostl díky většímu počtu nevyřízených věcí. DT u obou soudů v posledních letech stagnuje, protože klesá počet vyřízených i nevyřízených věcí.

Graf 64: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2008–2016

Na základě výše uvedených ukazatelů lze vyslovit závěr, že Vrchní soud v Olomouci nemá žádné potíže s vyřizováním civilní odvolací agendy. VS v Praze takové problémy historicky má, ale v posledních letech se mu daří vyřizovat více věcí, než napadne, a situace u tohoto soudu se tak pomalu zlepšuje. Zlepšení se nicméně ještě neodrazilo v délce řízení.

4.3 Trestní odvolací agenda

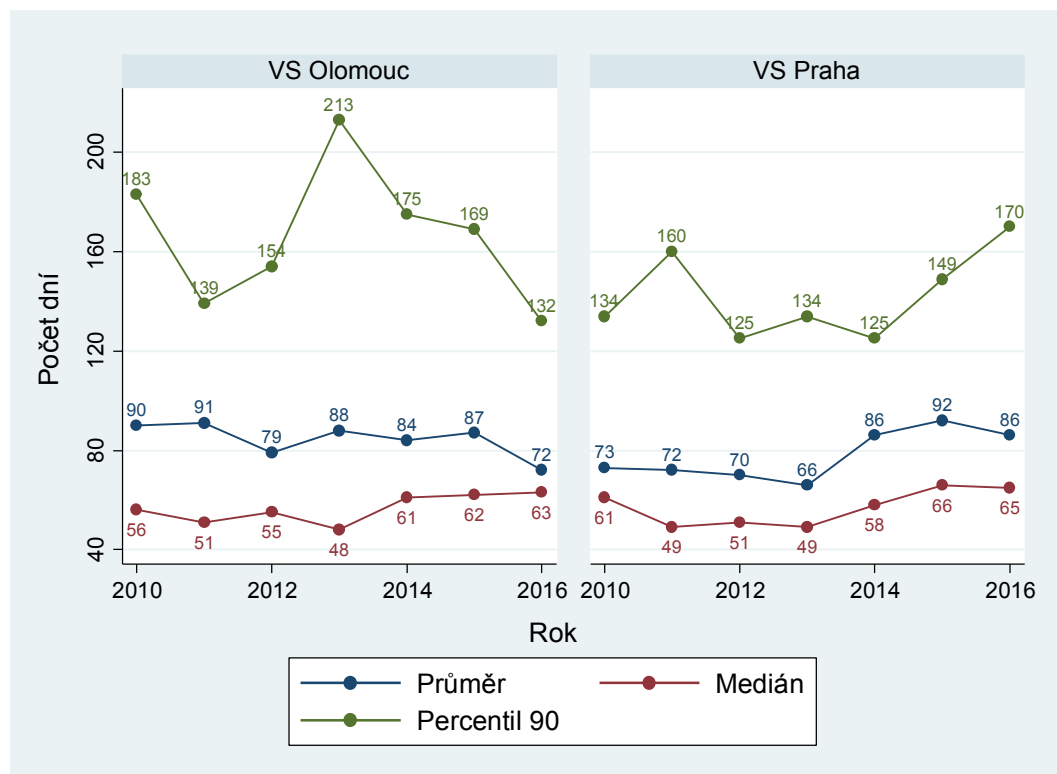
Vrchní soud vyřizuje věci, v nichž bylo podáno odvolání proti rozhodnutí prvostupňového krajského soudu. Jedná se o rejstříky označené jako To a Tmo.

4.3.1 Délka řízení

Uvedená délka řízení je tentokrát ode dne nápadu do dne právní moci, neboť dnem konečného vyřízení odvolacím soudem se věc stane pravomocnou. Na grafu 65 vidíme, že délky řízení v trestní agendě jsou mezi soudy mnohem vyrovnanější než v agendě civilní, ne-li téměř vyrovnané. Do roku 2014 vykazoval VS v Olomouci vyšší průměrnou délku řízení. V roce 2014 narostla délka řízení u VS v Praze, takže se situace obrátila. Medián je u obou soudů stále velmi podobný. Pozornost může upoutat kolísání devadesátého percentilu, především u VS v Olomouci. To je dáno malým počtem pozorování. Poslední fakt, na který je třeba upozornit, je absolutní délka řízení. Stejně jako u nižších článků soudní soustavy je délka trestního řízení výrazně nižší než délka civilního řízení.

Složení agendy u VS je logicky velmi podobné složení prvostupňové agendy u krajských soudů.

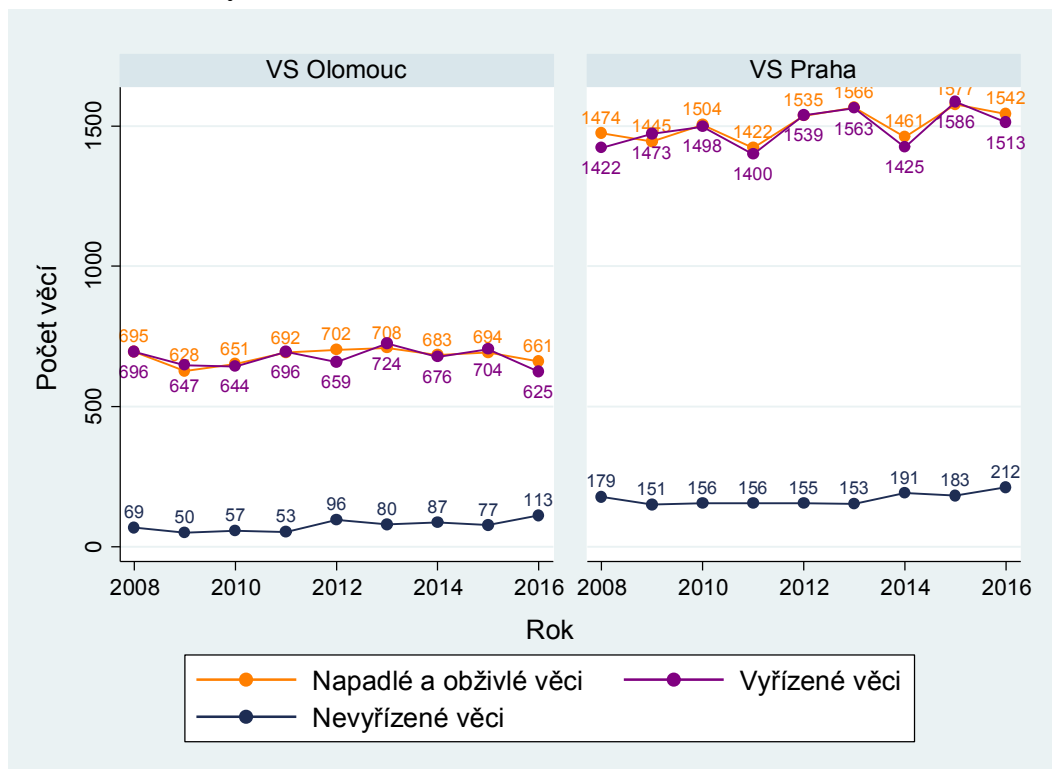
Graf 65: Délka trestního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2016

4.3.2 Vyřizování věcí

Počet věcí opět ilustruje rozdíl ve velikosti soudů. V nápadu je vidět jisté kolísání, ale v zásadě se od roku 2010 nezměnil, což souvisí s tím, že v nápadu prvostupňové agendy u krajských soudů také nedošlo k žádné výraznější změně. V roce 2016 došlo k nárůstu v počtu nevyřízených věcí především u VS v Olomouci. Ačkoliv počet nevyřízených věcí vzrostl asi o 50 %, v absolutních číslech představuje pouze několik desítek věcí a celkový počet nevyřízených věcí je velmi malý.

Graf 66: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2016

4.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Z tabulky 53 vyplývá, že nápad na jednoho soudce je u VS Praha vyšší a logicky je vyšší také počet vyřízených věcí na jednoho soudce. Do určité míry je to dáno tím, že pro přepočet byla použita data z roku 2016, kdy došlo ke snížení v počtu soudců u VS Praha. Pokud bychom pro výpočet využili data například z roku 2015, byl by počet příchozích věcí na soudce u VS Praha asi 41 a u VS Olomouc přibližně 39, což je mnohem vyrovnanější výsledek. Opět je tedy třeba upozornit na to, že tento ukazatel určitě má vypovídající hodnotu, ale je třeba ho brát s rezervou. Počet nevyřízených věcí na soudce je u obou soudů podobný a velmi nízký.

Tabulka 53: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na soudce

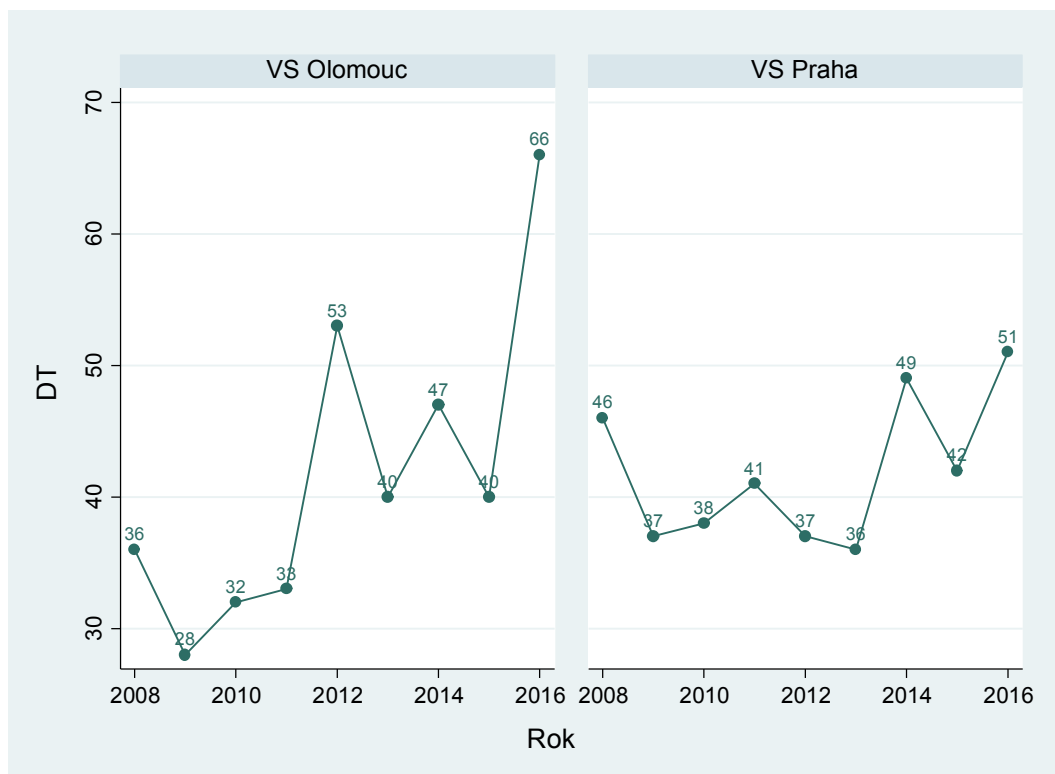
Soud	Počet věcí		
	Nápad + obživa	Vyřizeno	Nevyřizeno
VS Praha	44,06	43,23	6,05
VS Olomouc	34,79	32,89	5,94
Celkem ČR	40,80	39,59	6,02

4.3.4 Disposition time

DT opět potvrzuje to, co ukazují předchozí podkapitoly. Nejdůležitější je, že DT, tedy poměr mezi nevyřízenými a vyřízenými věcmi, je nízký. Především u VS v Olomouci je pak DT značně nestabilní. Zejména nárůst v roce 2016 je velmi výrazný. To ale plyne z dlouhodobě velmi malého počtu nevyřízených věcí. Při takto malých číslech se změna v počtu nevyřízených věcí o několik

desítek silně projeví v DT. V reálném fungování nebo zatíženosti soudu ale k (téměř) žádné změně nedojde.

Graf 67: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2008–2016

Situaci v této agendě lze shrnout asi tak, že ani jeden ze soudů nevykazuje problém s jejím vyřizováním a oba soudy ji vyřizují přibližně stejně rychle. V některých ukazatelích vykazuje lepší výsledky Praha, v jiných Olomouc. VS v Praze se zdá být o něco více zatížen. Data v některých obdobích vykazují určité výkyvy, které jsou způsobeny tím, že počet pozorování (např. počet pravomocně skončených věcí) je malý.

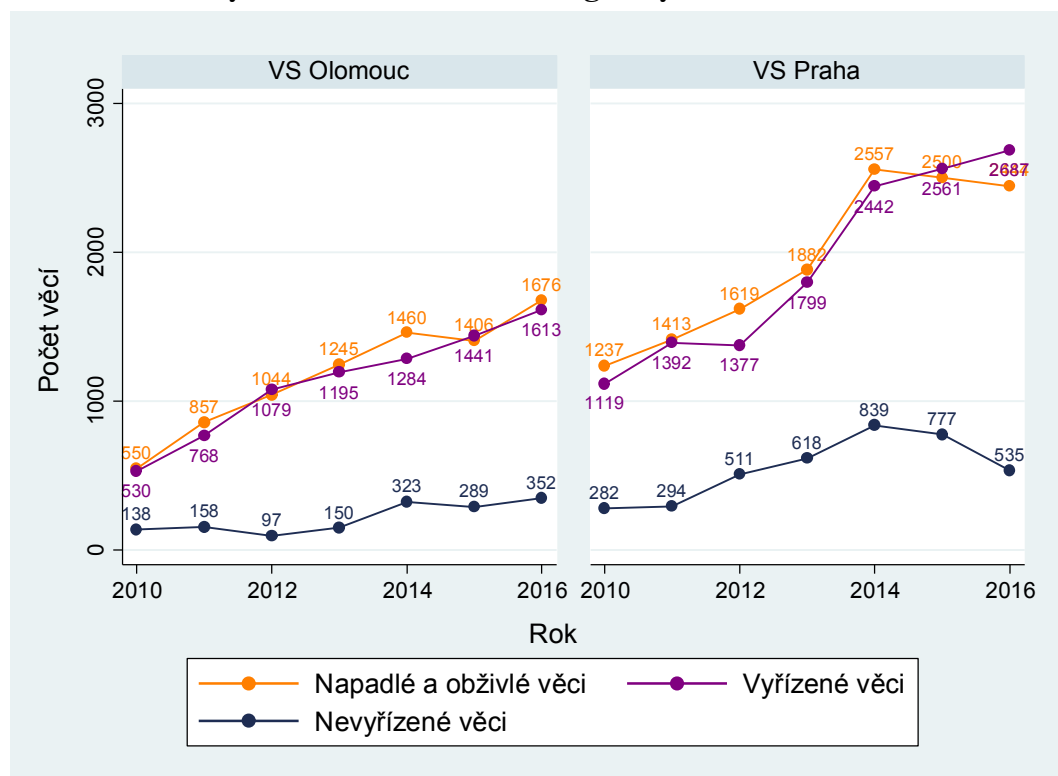
4.4 Insolvenční agenda – II. stupeň

Vrchní soudy vyřizují také insolvenční agendu v druhém stupni, to znamená především odvolání podaná proti rozhodnutí prvostupňových krajských insolvenčních soudů v rejstříku INS. Dále jsou do této agendy zahrnuta řízení o podjatosti, řízení o přikázání věci a řízení o příslušnosti vztahující se k insolvenčnímu řízení. Počet napadlých věcí v těchto agendách je ale v řádech jednotek. V insolvenční agendě nejsou k dispozici délky řízení a nelze ani provést přepočet na jednoho soudce.

4.4.1 Vyřizování věcí

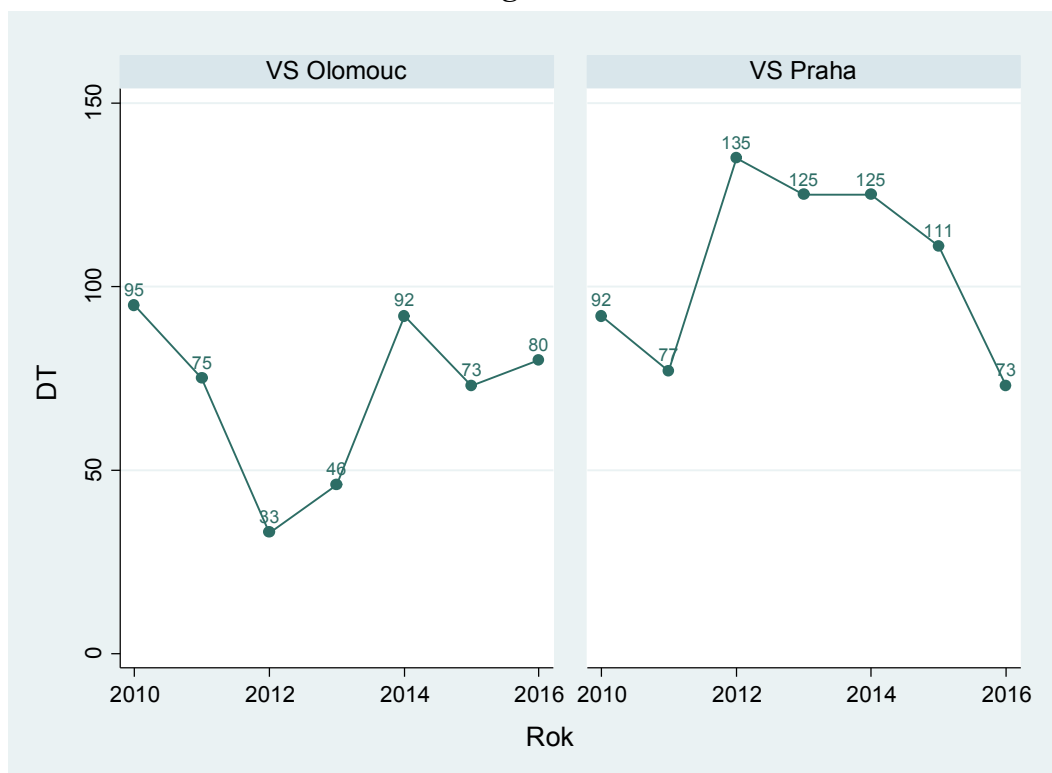
Z grafu je patrný velký nárůst v nápadu i počtu vyřízených věcí do roku 2014. Důvody jsou stejné jako v případě insolvenční agendy u prvostupňových soudů, tedy skutečnost, že rejstřík vznikl v roce 2008 a logicky trvá několik let, než se nápad ustálí. U odvolání dojde ke stabilizaci s určitým zpožděním oproti prvostupňové agendě. Situace v této agendě se zdá být lepší u Vrchního soudu v Praze, což naznačuje trend v počtu nevyřízených věcí, který je v Praze klesající a v Olomouci rostoucí. Tato skutečnost ovšem také vyplývá z toho, že nápad u VS v Olomouci v roce 2016 vzrostl, zatímco v Praze od roku 2014 pomalu klesá.

Graf 68: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2010–2016

4.4.2 Disposition time

Graf 69: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2010–2016

Z dat je patrný zřetelný klesající trend u VS v Praze. Zejména v roce 2016 došlo k obzvláště signifikantnímu poklesu vyplývajícím z výše popsaných změn v počtu nevyřízených věcí. Vzhledem k poměrně velkým změnám v počtu vyřízených a nevyřízených věcí je DT v této agendě proměnlivý.

Ačkoliv pro tuto agendu není k dispozici mnoho dat, můžeme dojít k závěru, že VS Praha si v jejím vyřizování vede v současné době statisticky o něco lépe než VS Olomouc.

5 Nejvyšší soud

Největší část agendy Nejvyššího soudu (NS) ČR, který sídlí v Brně, tvoří věci, v nichž byl podán mimořádný opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacích soudů. Jedná se především o dovolání, a to v občanskoprávním a obchodním řízení (rejstřík Cdo, dříve také rejstřík Odo), trestním řízení (rejstřík Tdo) a insolvenčním řízení (rejstřík NSCR). V této zprávě sledujeme také agendu stížností pro porušení zákona (rejstřík Tz), což je další mimořádný opravný prostředek v trestním řízení. Stejně jako u ostatních soudů nechybí v této kapitole ani data týkající se personální situace. Nejvyšší soud rozhoduje i v dalších případech stanovených předpisy upravujícími působnost soudů a řízení před soudem.⁵

V případě Nejvyššího soudu uvádí zpráva méně ukazatelů než u soudů nižších stupňů. Jsou pro to dva důvody. Za prvé, délka řízení nebo další statistické ukazatele nejsou k dispozici. Za druhé, soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat. Přepočtení na jednoho soudce či výpočet disposition time zde tedy mají mnohem menší smysl než u ostatních soudů.

V této zprávě jsou uvedeny základní statistické informace. Další údaje a informace o činnosti NS s rozsáhlým komentářem jsou dostupné ve Výroční zprávě Nejvyššího soudu.⁶

5.1 Personál

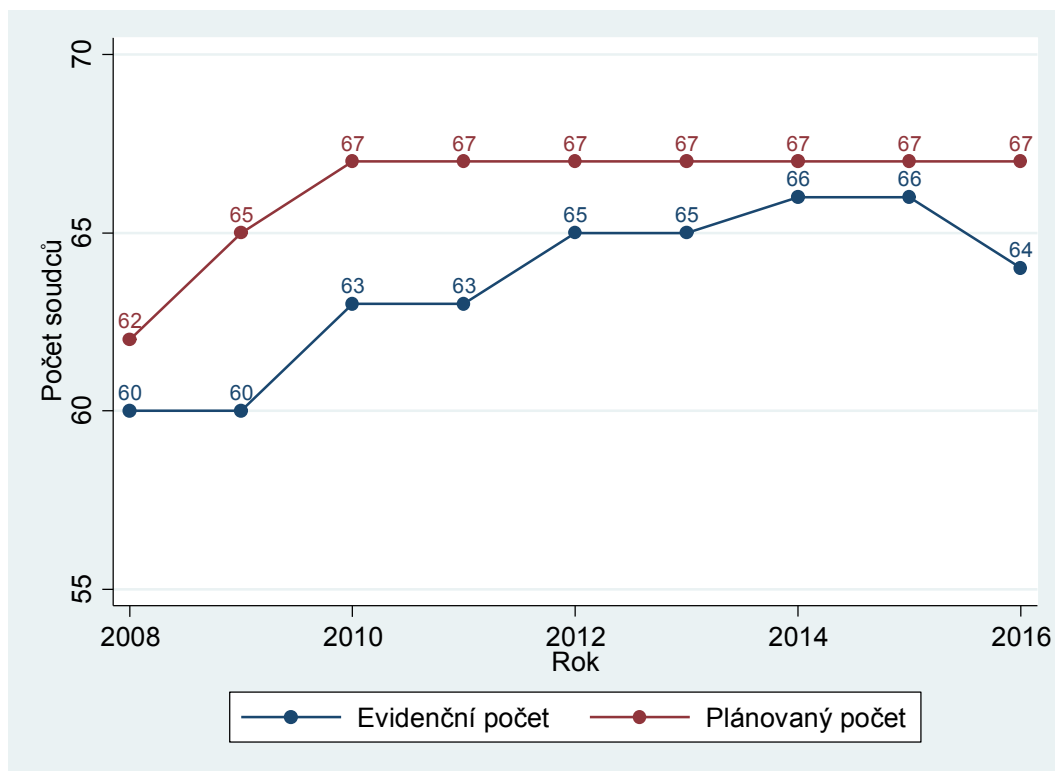
5.1.1 Soudci

Počet soudců se od roku 2009 do roku 2015 pomalu zvyšoval. Celkem se zvýšil o šest soudců, tedy o 10 %. V roce 2016 odešli 2 soudci z důvodu dovršení věku 70 let. K 1. 1. 2017 nicméně došlo doplnění počtu soudců, takže jich k tomuto datu u NS působilo 69. Soud je ovšem dlouhodobě posilován o stážisty z nižších soudů (aktuálně jich zde působí 11).

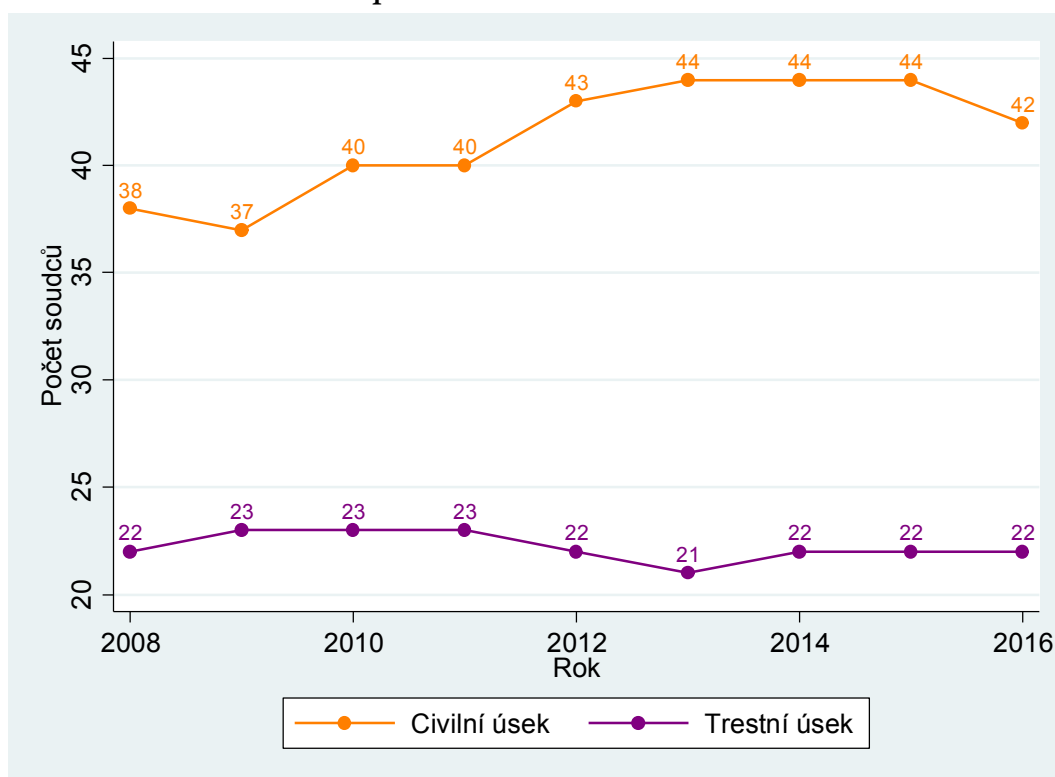
⁵ § 14 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

⁶[http://nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/0/2128F1D73977BFD6C1257FAA0022B296/\\$file/Vyrocní_zprava_NS-nahled.pdf](http://nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/0/2128F1D73977BFD6C1257FAA0022B296/$file/Vyrocní_zprava_NS-nahled.pdf), navštíveno dne 17. 5. 2017.

Graf 70: Počet soudců u NS v letech 2008–2016

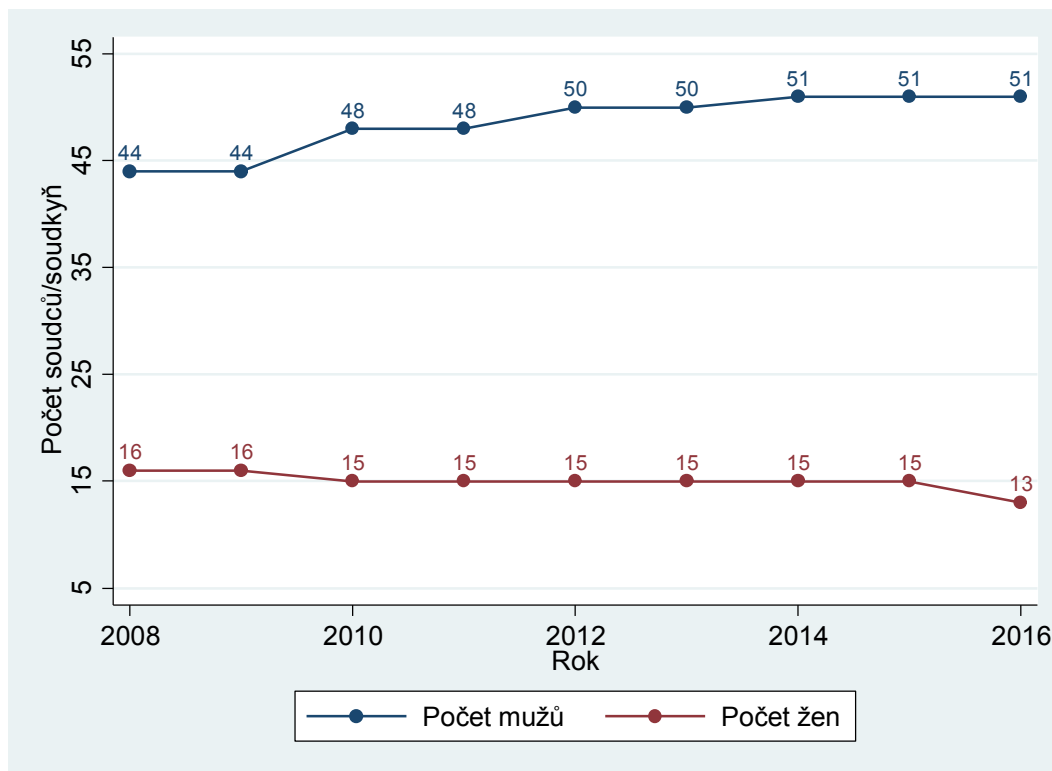
Graf 71: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2016

Z grafu 71 vyčteme, že výše zmíněný mírný nárůst v počtu soudců se odehrál na civilním úseku soudu. V současné době je civilní úsek asi dvakrát větší než úsek trestní. To je větší rozdíl než u vrchních soudů, ale menší rozdíl než u soudů okresních a krajských.

Na dalším grafu je stejně jako u ostatních soudů zobrazen vývoj počtu soudců a soudkyň. Od roku 2009 se zvyšoval počet soudců. U Nejvyššího soudu pokračuje trend, který je patrný i u soudů nižších stupňů, tedy snižování podílu soudkyň s každým dalším článkem soudní soustavy. Podíl žen mezi soudci u Nejvyššího soudu tak činí pouze asi 20 %. Jak již konstatováno výše, nedostatek rovných příležitostí žen a mužů v justici je tváří v tvář těmto údajům neoddiskutovatelný.

Graf 72: NS – evidenční počet soudců podle pohlaví v letech 2008–2016

5.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Diametrálně odlišná povaha rozhodovací činnosti nejvyššího soudu oproti soudům nižších stupňů (téměř vždy se rozhoduje bez jednání, řeší se téměř výhradně složité právní otázky) se nutně odráží i ve zcela odlišné struktuře zaměstnanců ve výkonu. K tomu nutno doplnit, že činnost asistenta na nejvyšším soudu je velmi rozdílná oproti činnosti stejně nazvané profese na soudu prvního stupně.

Tabulka 54: NS – počet zaměstnanců ve výkonu

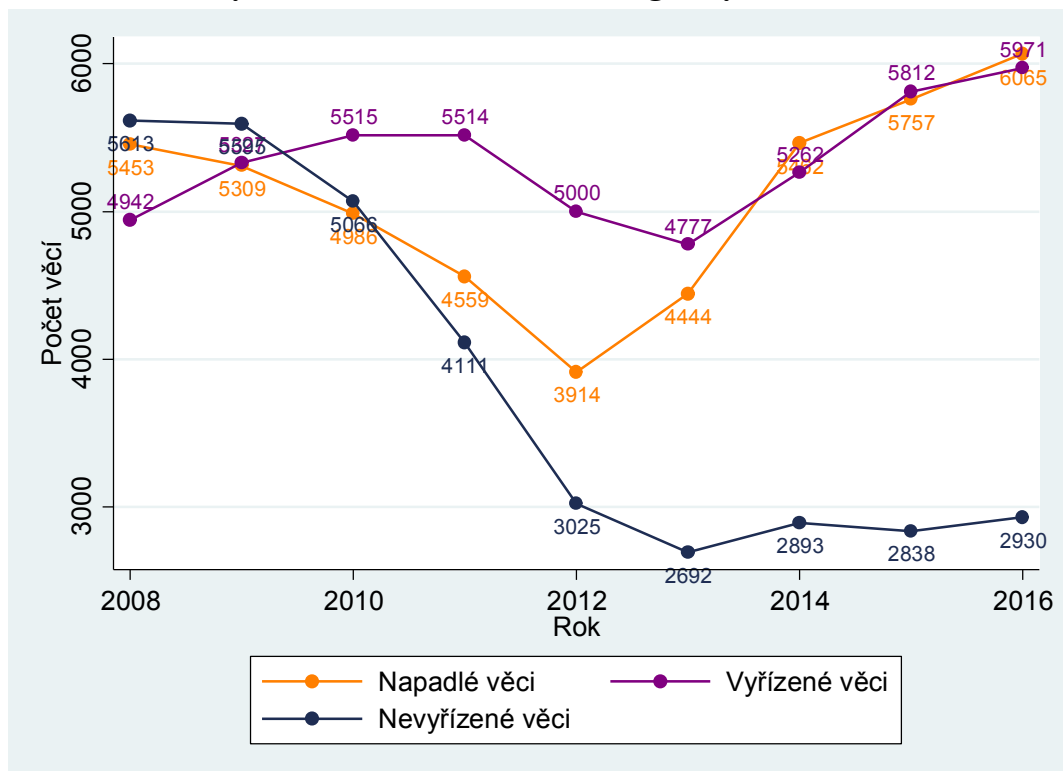
Funkce	Počet osob
Asistent	143
Vedoucí kanceláře	6
Protokolující úředník	7
Zapisovatelka	16
Celkem	172

5.2 Civilní dovolací agenda

Jak již bylo řečeno, jedná se o rejstřík Cdo, dříve též rejstřík Odo.

5.2.1 Vyřizování věcí

Graf 73: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2008–2016

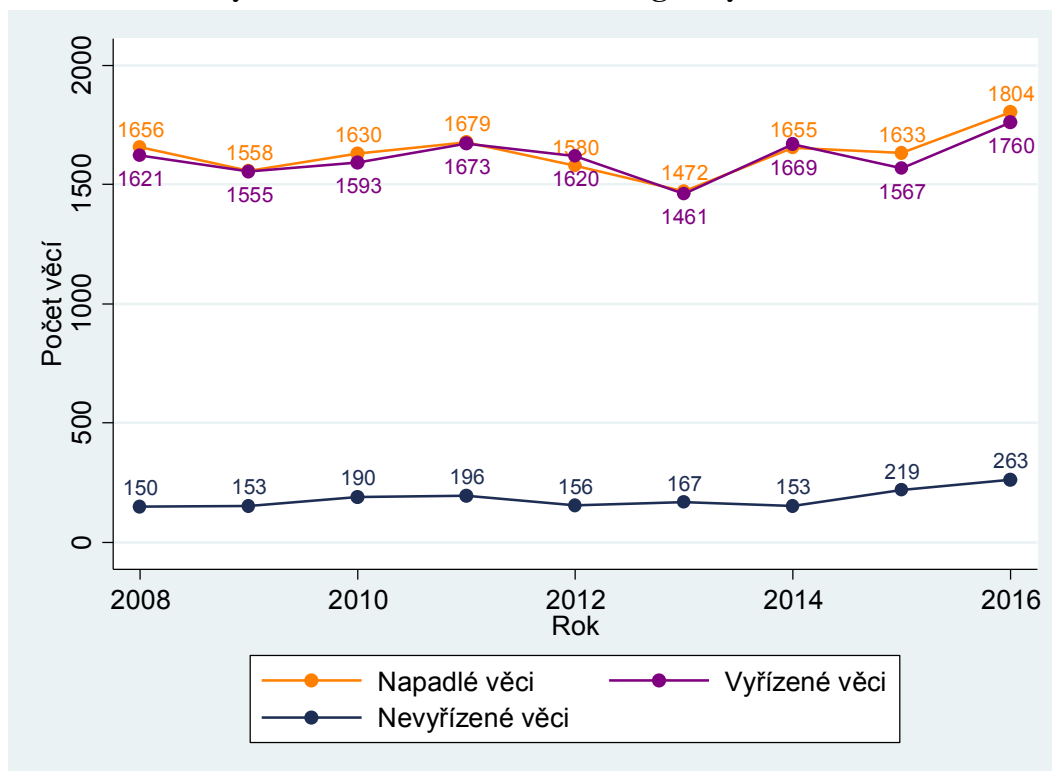
Časové řady mají v tomto případě velmi zajímavý průběh, a to i mimo běžně sledované období 2008–2016. V roce 2001 činil nápad 3 102 věcí a počet nevyřízených věcí byl 1 663. Do roku 2008 víceméně postupně nápad narostl na 5 453 a počet nevyřízených věcí na 5 613. Následoval značný propad nápadu až na 3 914 věcí v roce 2012, což je hodnota na úrovni roku 2003. Pokles v nápadu se logicky příznivě projevil v počtu nevyřízených věcí. Od roku 2013 došlo k dalšímu růstu nápadu (podobnému tomu z let 2002–2008), který trvá dosud. Lze to přisoudit tomu, že dne 1. 1. 2013 nabyla účinnosti novela (zákon č. 404/2012 Sb.), kterou byla rozšířena objektivní přípustnost dovolání v civilních věcech. Soudu se ale tentokrát podařilo úspěšně reagovat a výrazně zvýšil počet vyřízených věcí, čímž se mu podařilo zabránit výraznému růstu v počtu nevyřízených věcí. Přestože dříve po velkém nárůstu v nápadu došlo k jeho značnému poklesu, nelze tuto logiku aplikovat na současnou situaci, protože o nápadu nelze říct, že by se choval cyklicky.

5.3 Trestní dovolací agenda

Jak již bylo řečeno, jedná se o rejstřík Tdo.

5.3.1 Vyřizování věcí

Graf 74: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2008–2016

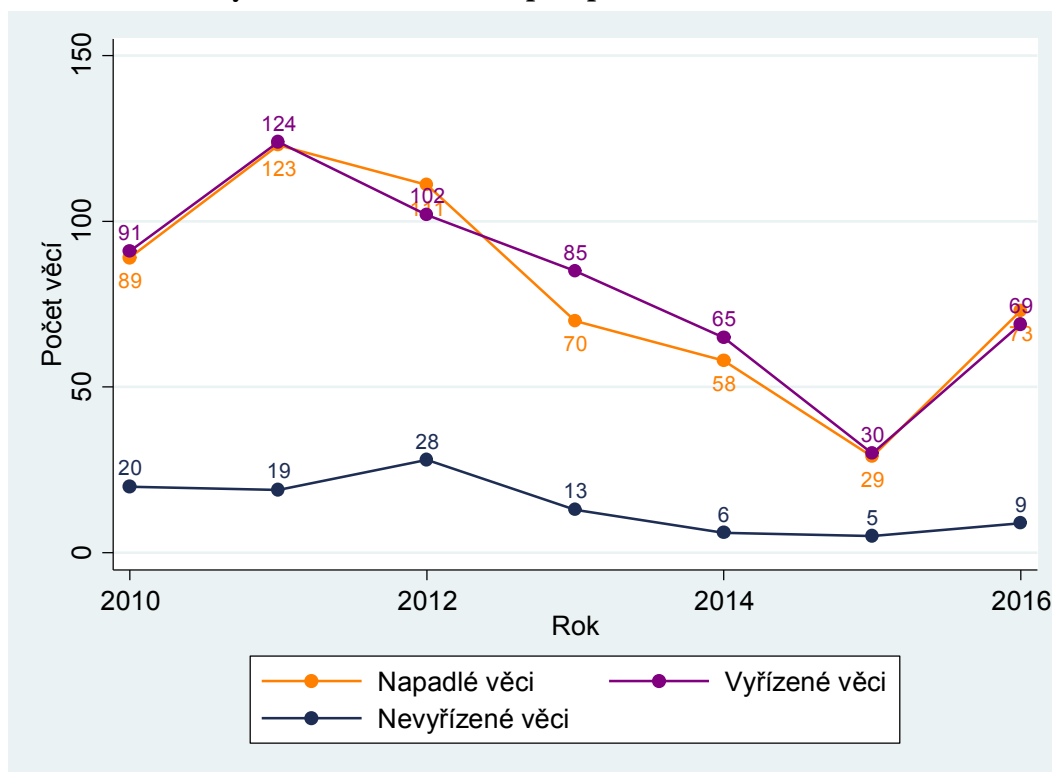
Trestní kolegium čelí mnohem menším změnám v nápadu než kolegium občanskoprávní a obchodní. V agendě Tdo je nicméně v posledních letech patrný mírný rostoucí trend v počtu napadlých věcí, což se zřejmě projevilo i v mírném růstu v počtu nevyřizených věcí. Počet nevyřizených věcí je ale v poměru k nápadu a k vyřizeným věcem stále velmi nízký; přesto je třeba ho nadále sledovat.

5.4 Stížnosti pro porušení zákona

Popis této agendy lze najít v seznamu použitých pojmů (příloha). Jedná se o rejstřík označený jako Tz. Agendu vyřizuje trestní kolegium Nejvyššího soudu.

5.4.1 Vyřizování věcí

Graf 75: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2010–2016

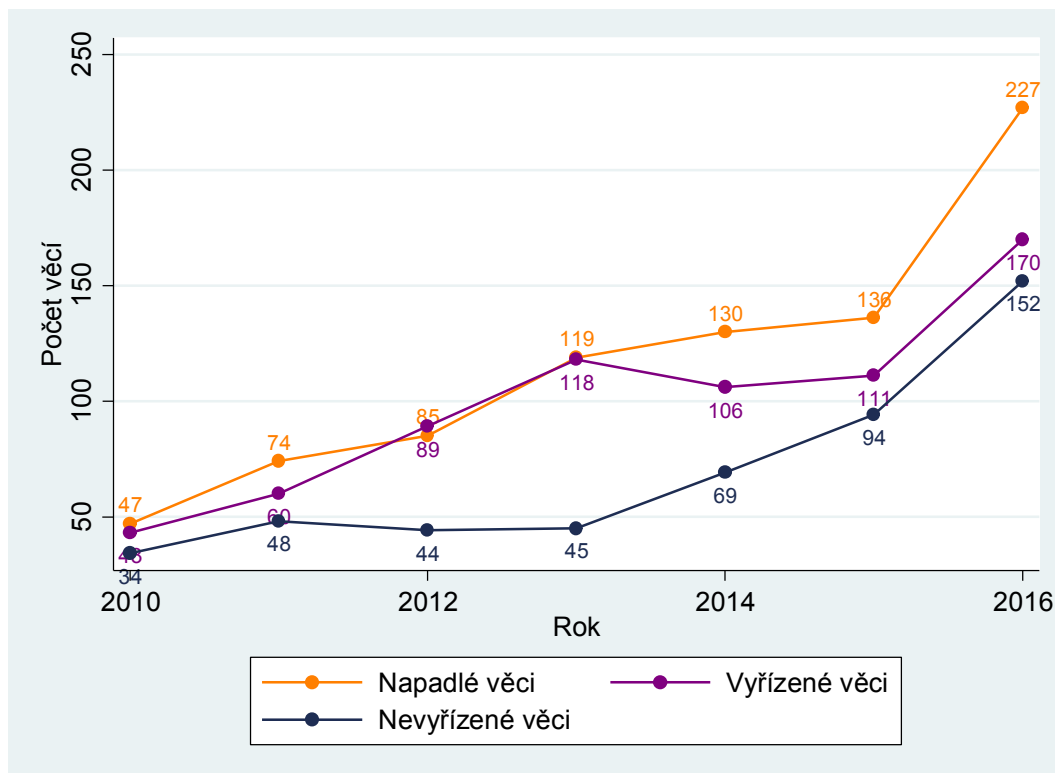
Oproti agendě dovolání, především dovolání v občanskoprávních a obchodních věcech, je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ větší množství pravomocných rozhodnutí, proti kterým ministr spravedlnosti považuje za vhodné podat stížnost pro porušení zákona. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. Určité změny mohou také plynout ze střídání ministrů spravedlnosti, kteří mohou klást tu větší, tu menší důraz na určitou problematiku. Jak je z grafu patrné, jedná se o agendu, kterou soud vyřizuje bez jakýchkoliv problémů.

5.5 Insolvenční agenda

Jedná se o rejstřík NSCR – věci předložené soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení (dovolání, příslušnost soudů a vyloučení soudců v insolvenčním řízení). Rejstřík spadá pod civilní úsek Nejvyššího soudu, tedy občanskoprávní a obchodní kolegium.

5.5.1 Vyřizování věcí

Graf 76: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2010–2016

Agenda je velmi malá, ale postupně roste. Růst plyne především z růstu vyřizování druhoinstanční insolvenční agendy u vrchních soudů (graf 68).

6 Nejvyšší správní soud

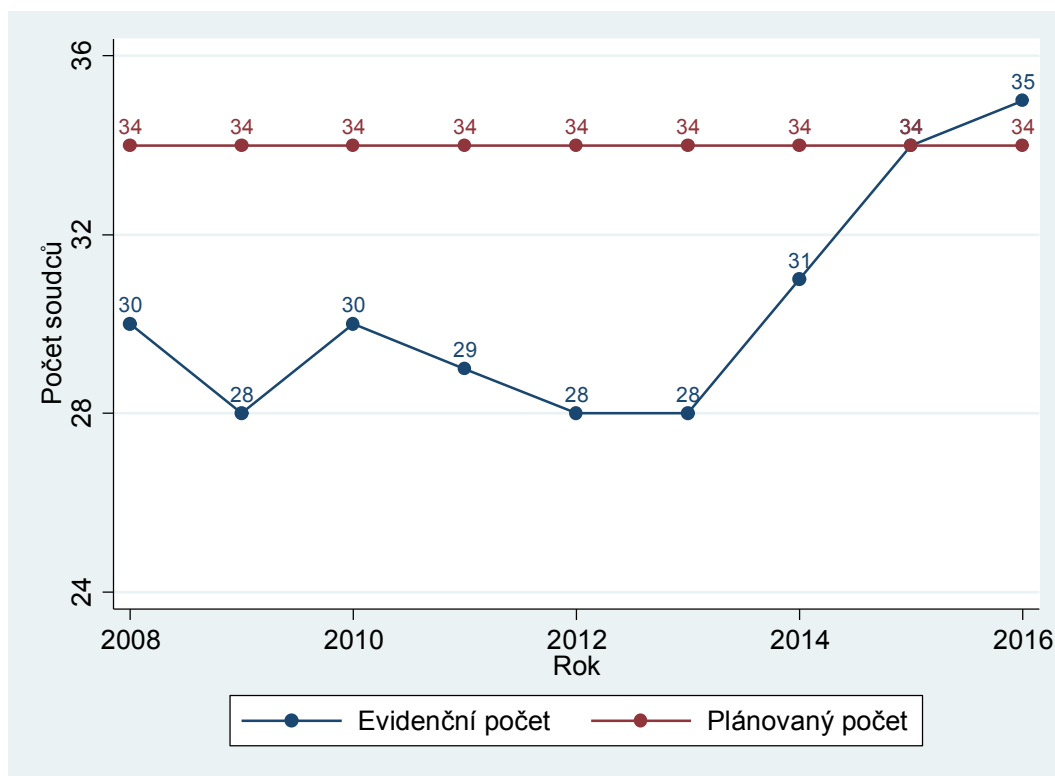
Do pravomoci Nejvyššího správního soudu (NSS) ČR, který sídlí v Brně, spadá několik druhů rozhodování, například rozhodování ve věcech volebních, rozhodování ve věcech politických stran a hnutí (rozpuštění, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti) nebo řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců, státních zástupců a exekutorů. Jeho zdaleka nejrozsáhlejší agendou je ale rozhodování o kasačních stížnostech. Do agendy kasačních stížností spadá velké množství rejstříků: Azs, Ads, Afs, As, Ans, Aps, A, Aos a Ars. Věci spadají do jednotlivých rejstříků v závislosti na prvostupňové agendě, do níž směřuje kasační stížnost (finanční, azylová apod.).

Stejně jako u NS i u NSS tato zpráva zachycuje méně ukazatelů než u ostatních soudů. Důvody jsou stejné: délka řízení nebo další statistické ukazatele nejsou k dispozici a soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat.

6.1 Personál

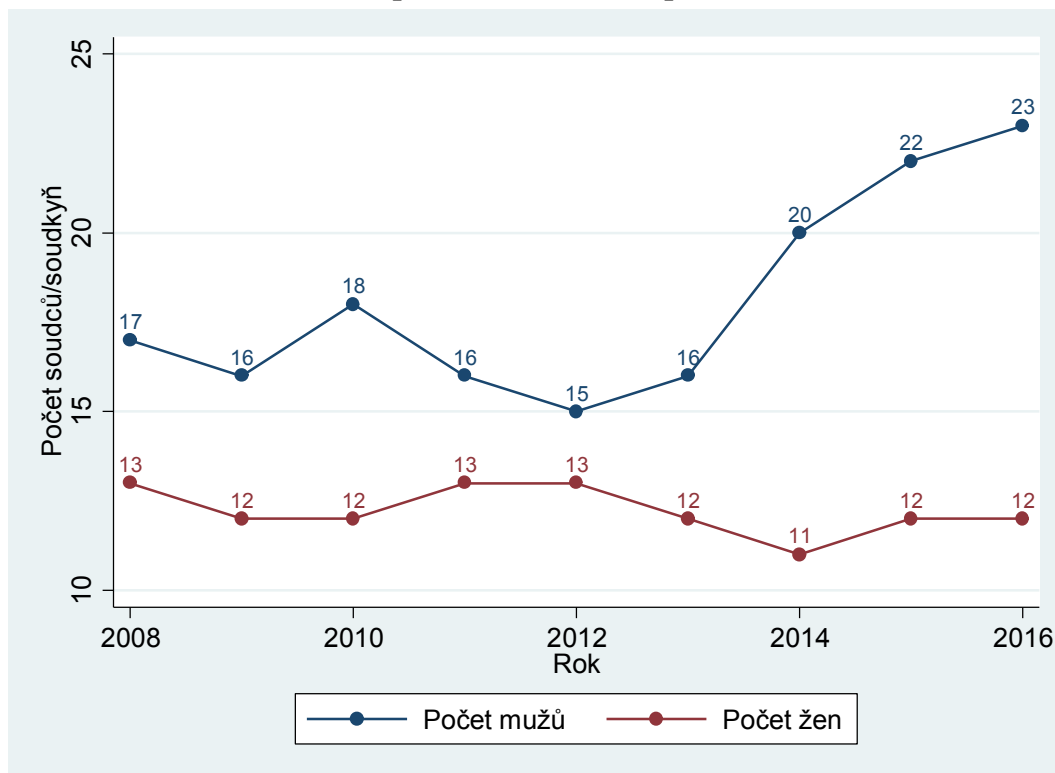
6.1.1 Soudci

Graf 77: Počet soudců u NSS v letech 2008–2016

Plánovaný počet soudců je neměnný, ale v evidenčním počtu došlo k určitým změnám. V dřívějších letech se jednalo jen o malé výkyvy, v letech 2014 až 2016 však došlo k citelnému posílení soudu a evidenční počet soudců je od roku 2016 stejně vysoký jako plánovaný počet soudců nebo vyšší.

Graf 78: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2016

Personální situace je u NSS v několika ohledech podobná personální situaci u Nejvyššího soudu:

- V posledních letech rostl počet mužů, kteří u soudu působí.
- Počet žen zůstává takřka stejný a je výrazně nižší než počet mužů.

U NSS je v současnosti podíl žen mezi soudci asi 34 %, tedy více než u NS, ale méně než u soudů nižších stupňů.

6.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

U NSS je stejně jako u NS s výjimkou asistentů soudců malé množství zaměstnanců ve výkonu. Na jednoho soudce připadají téměř dva asistenti. Personální počty opět plynou z malého počtu věcí a vysoké náročnosti agendy.

Tabulka 55: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu

Funkce	Počet osob
Asistent	63
Vedoucí kanceláře	11
Protokolující úředník	3
Zapisovatelka	20
Celkem ČR	97

6.2 Řízení o kasačních stížnostech

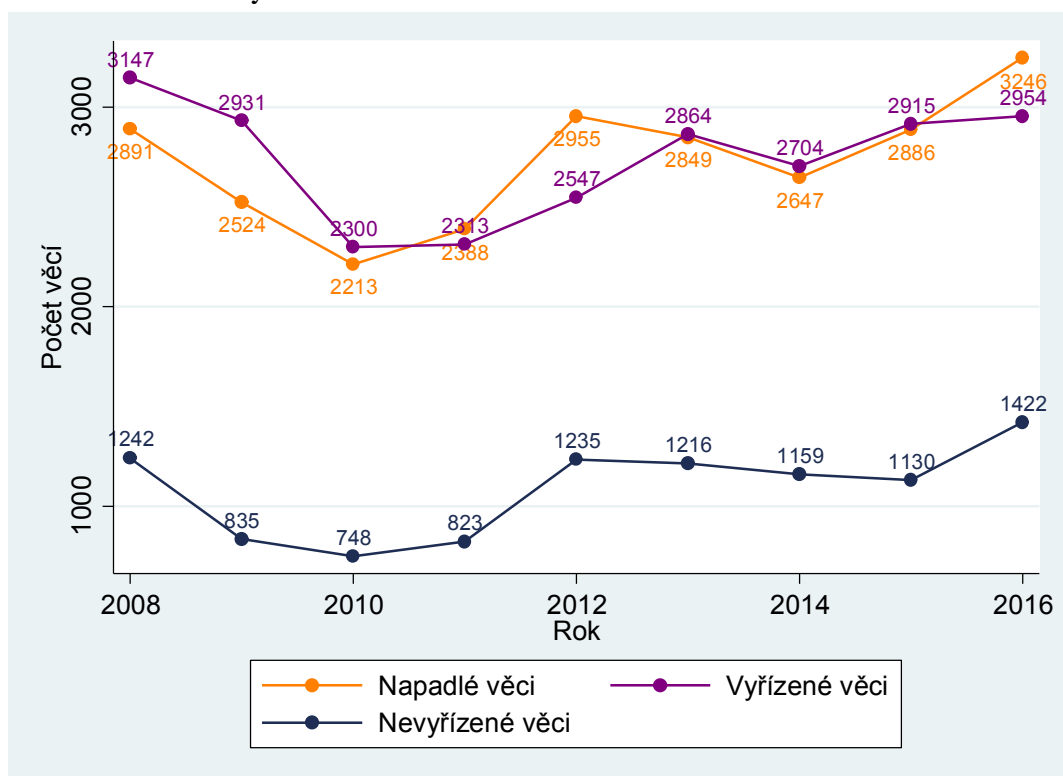
Rejstříky spadající do této agendy jsou popsány v úvodu této části.

6.2.1 Vyřizování věcí

Srovnání nápadu v agendě kasačních stížností a počtu vyřízených věcí u krajských soudů ve správní agendě ukazuje, že průběh obou časových řad vykazuje značnou, i když ne úplnou podobnost. Lze tedy logicky dovodit, že nápad u NSS se odvíjí především od počtu pravomocně vyřízených věcí u krajských soudů.

Z grafu dále vidíme, že soud má v některých letech (2012 a 2016) určité problémy se zvládnutím náhlého růstu nápadu. V období 2013–2015 ale byl soud schopen dobře se se zvýšenou zátěží vypořádat a dokonce pomalu snižoval počet nevyřízených věcí. V roce 2016 převýšil nápad výrazně počet vyřízených věcí. Pouze na základě jednoho roku není nicméně možné činit závěry o tom, zda soud zvládá vyřizovat svou agendu.

Graf 79: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2008–2016

Seznam grafů

Graf 1: Počet soudců u OS v letech 2008–2016.....	9
Graf 2: OS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2016	10
Graf 3: Evidenční počet soudců u jednotlivých OS.....	11
Graf 4: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2016.....	12
Graf 5: Délka civilního řízení u OS v letech 2008–2016.....	15
Graf 6: Mediánové délky civilního řízení u jednotlivých OS	16
Graf 7: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení.....	17
Graf 8: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2008–2016	18
Graf 9: Počet nevyřízených civilních věcí na soudce u jednotlivých OS	20
Graf 10: OS – krabicové grafy, nevyřízené civilní věci na soudce	21
Graf 11: OS – disposition time civilního řízení v letech 2008–2016.....	22
Graf 12: Disposition time civilního řízení u jednotlivých OS	23
Graf 13: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení.....	23
Graf 14: Míra odvolání u jednotlivých OS v civilním řízení.....	25
Graf 15: Míra změny rozsudku u jednotlivých OS v civilním řízení	26
Graf 16: Délka trestního řízení u OS v letech 2008–2016	28
Graf 17: Mediánové délky trestního řízení u jednotlivých OS	29
Graf 18: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení.....	30
Graf 19: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2008–2016.....	30
Graf 20: Počet nevyřízených trestních věcí na soudce u jednotlivých OS.....	32
Graf 21: OS – krabicové grafy, nevyřízené trestní věci na soudce.....	33
Graf 22: OS – disposition time trestního řízení v letech 2008–2016	33
Graf 23: Disposition time trestního řízení u jednotlivých OS.....	34
Graf 24: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení	35
Graf 25: Míra odvolání u jednotlivých OS v trestním řízení	36
Graf 26: Podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2008–2016	37
Graf 27: Délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2009–2016	39
Graf 28: Mediánové délky řízení v opatrovnické agendě u jednotlivých OS	40
Graf 29: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení.....	41
Graf 30: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2008–2016	42
Graf 31: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2008–2016	43
Graf 32: Disposition time v opatrovnické agendě u jednotlivých OS.....	44
Graf 33: OS – krabicové grafy, DT opatrovnické agendy	44
Graf 34: Průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2012–2016.....	45
Graf 35: Podíl na příjmu povinné osoby v letech 2012–2016	46
Graf 36: Svěřování dítěte do péče v letech 2012–2016	47
Graf 37: Počet soudců u KS v letech 2008–2016.....	54
Graf 38: KS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2016	55
Graf 39: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2016.....	56
Graf 40: Délka prvostupňového civilního řízení u KS v letech 2008–2016.....	58
Graf 41: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2008–2016.....	60
Graf 42: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2016.....	61

Graf 43: Délka odvolacího civilního řízení u KS v letech 2010–2016	63
Graf 44: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2016	64
Graf 45: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2008–2016	65
Graf 46: Délka prvostupňového trestního řízení u KS v letech 2008–2016	67
Graf 47: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2008–2016	69
Graf 48: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2016	70
Graf 49: Délka odvolacího trestního řízení u KS v letech 2008–2016	73
Graf 50: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2016	74
Graf 51: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2008–2016	76
Graf 52: Délka správního řízení u KS v letech 2008–2016	77
Graf 53: Distribuce délek správního řízení u KS	78
Graf 54: KS – vyřizování správních věcí v letech 2008–2016	79
Graf 55: KS – DT správního řízení v letech 2008–2016	82
Graf 56: Délka insolvenčního řízení u KS v letech 2008–2016	85
Graf 57: Délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO v letech 2010–2016	86
Graf 58: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2008–2016	88
Graf 59: Počet soudců u VS v letech 2008–2016	92
Graf 60: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2016	93
Graf 61: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2016	94
Graf 62: Délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2016	95
Graf 63: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2016	96
Graf 64: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2008–2016	97
Graf 65: Délka trestního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2016	98
Graf 66: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2016	99
Graf 67: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2008–2016	100
Graf 68: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2010–2016	101
Graf 69: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2010–2016	102
Graf 70: Počet soudců u NS v letech 2008–2016	104
Graf 71: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2016	104
Graf 72: NS – evidenční počet soudců podle pohlaví v letech 2008–2016	105
Graf 73: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2008–2016	106
Graf 74: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2008–2016	107
Graf 75: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2010–2016	108
Graf 76: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2010–2016	109
Graf 77: Počet soudců u NSS v letech 2008–2016	110
Graf 78: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2016	111
Graf 79: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2008–2016	112
Graf 80: Koncept technické efektivity	128
Graf 81: Koncept technické efektivity a přídatné proměnné	129

Seznam tabulek

Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů.....	10
Tabulka 2: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví a krajů.....	12
Tabulka 3: OS – počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů.....	13
Tabulka 4: OS – délky civilního řízení dle krajů.....	15
Tabulka 5: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů.....	19
Tabulka 6: OS – vyřizování civilních věcí na soudce dle krajů.....	19
Tabulka 7: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů.....	22
Tabulka 8: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení.....	24
Tabulka 9: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení.....	25
Tabulka 10: OS – podíl přiznaných nároků (v %).....	27
Tabulka 11: OS – délky trestního řízení dle krajů.....	29
Tabulka 12: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů.....	31
Tabulka 13: OS – vyřizování trestních věcí na soudce dle krajů.....	31
Tabulka 14: OS – disposition time trestního řízení dle krajů.....	34
Tabulka 15: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení.....	35
Tabulka 16: OS – počet dřívějších odsouzení.....	37
Tabulka 17: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů.....	40
Tabulka 18: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů.....	42
Tabulka 19: OS – disposition time opatrovnické agendy dle krajů.....	43
Tabulka 20: DEA – výsledky.....	50
Tabulka 21: KS – počet soudců dle soudů.....	55
Tabulka 22: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví a soudů.....	56
Tabulka 23: KS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů.....	57
Tabulka 24: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů.....	59
Tabulka 25: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů.....	60
Tabulka 26: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů.....	61
Tabulka 27: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení.....	62
Tabulka 28: KS – výše přiznaných nároků.....	62
Tabulka 29: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů.....	64
Tabulka 30: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů.....	65
Tabulka 31: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů.....	66
Tabulka 32: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů.....	68
Tabulka 33: KS – délky řízení u vybraných trestných činů.....	68
Tabulka 34: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů.....	70
Tabulka 35: KS – DT prvostupňového trestního řízení dle soudů.....	71
Tabulka 36: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení.....	71
Tabulka 37: KS – počet hlavních líčení s dokazováním.....	72
Tabulka 38: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů.....	74
Tabulka 39: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů.....	75
Tabulka 40: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů.....	76
Tabulka 41: KS – délky správního řízení dle soudů.....	78
Tabulka 42: KS – vyřizování správních věcí dle soudů.....	80

Tabulka 43: Podíl nápadu druhů agendy správního soudnictví v procentech.....	80
Tabulka 44: KS – vyřizování správních věcí na soudce dle soudů.....	81
Tabulka 45: KS – DT správního řízení dle soudů.....	82
Tabulka 46: Nejčastější spory ve správním soudnictví	83
Tabulka 47: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů.....	85
Tabulka 48: Délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO dle soudů	87
Tabulka 49: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů	89
Tabulka 50: Podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku	90
Tabulka 51: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů.....	94
Tabulka 52: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na soudce	96
Tabulka 53: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na soudce	99
Tabulka 54: NS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	105
Tabulka 55: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	111

Přílohy

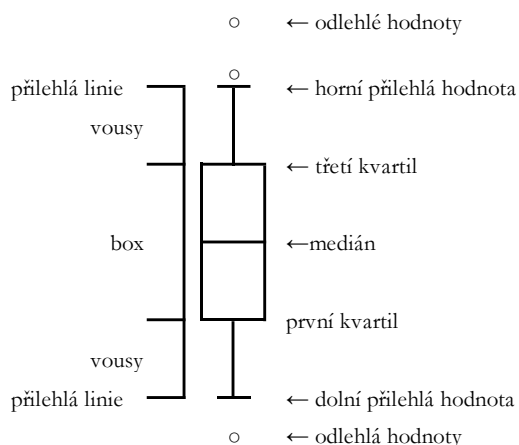
Příloha A – seznam použitých pojmů

Statistické pojmy a použité statistické ukazatele

- **Časová řada** – umožňuje sledovat vývoj daného ukazatele (např. průměrné délky řízení) v čase. Periodicita řad je v této zprávě roční, porovnáváme tedy mezi sebou jednotlivé roky. Řady jsou buď intervalové (např. počet vyřízených věcí za rok), nebo okamžikové (např. počet nevyřízených věcí k 31. 12. daného roku). Časové řady jsou vždy znázorněny v grafické podobě.
- **Délka řízení** – v textu je pojem často používán v množném čísle „délky řízení“. Tím jsou obvykle myšleny sledované ukazatele (průměrná délka řízení, mediánová délka řízení a devadesátý percentil). U každé podkapitoly je uvedeno, o jakou délku řízení se jedná (ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně apod.). Délka řízení je vždy udávána v kalendářních dnech. Vypočtena je ze statistických listů a považována za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů.
- **DEA** – jedná se o neparametrickou metodu lineárního programování. V této zprávě je využita pro výpočet efektivnosti jednotlivých okresních soudů. Bližší popis metody se nachází v kapitole 2.5.
- **„Disposition time“ (DT)** – je vypočítán podle metodiky CEPEJ⁷ jako (počet nevyřízených věcí na konci daného období) / (počet vyřízených věcí v daném období) × 365. Nejedná se o délku řízení, přestože by se to mohlo podle názvu nabízet. Další informace k tomuto ukazateli obsahuje podkapitola 2.2.4. DT je považován za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů.
- **Evidenční počet soudců** – zahrnuje všechny soudce. Do čísla jsou tedy započtení i dlouhodobě nepřítomní soudci (např. na mateřské nebo rodičovské dovolené, dlouhodobě nemocní, na stáži). Uváděné počty jsou vždy k 1. 1. sledovaného roku.
- **Histogram** – používá se pro znázornění rozdělení zkoumaných dat za využití sloupcového grafu. V této zprávě je na ose *x* zkoumaný ukazatel, na ose *y* je relativní četnost v %. Výška sloupců tedy vyjadřuje relativní četnost. Jedná se o počet pozorování, která se nacházejí v daném intervalu / celkový počet pozorování v datovém souboru × 100 %.
- **Kartogram** – v této zprávě se jedná o mapu, která znázorňuje výši zkoumaného ukazatele v soudních okresech nebo obvodech hlavního města Prahy. Tmavší odstín barvy obvykle značí vyšší hodnotu ukazatele. Například tmavší odstíny fialové barvy značí vyšší mediánovou délku řízení. U kartogramů je potřeba věnovat pozornost šíři intervalů, aby nedošlo k dezinterpretaci. Graf se vždy skládá ze dvou kartogramů – větší znázorňuje celou ČR kromě hlavního města Prahy, Praha je pak znázorněna na menším kartogramu v pravém horním rohu.

⁷ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

- **Krabicový graf** – nebo krabicový diagram, z anglického *box plot*. U vybraných ukazatelů a agend je sestaven pro každý rok. Krabicové grafy jsou seřazeny za sebe do časové řady, aby bylo vidět, jak se s postupem času měnily, a jak se tedy měnila data, z nichž vychází. Na obrázku níže je zobrazen krabicový graf i s popisky jednotlivých částí. Pojmy medián a kvartil jsou vysvětleny v příslušných heslech tohoto seznamu. Přilehlé hodnoty se rovnají 1,5násobku hodnoty příslušného kvartilu. Odlehlé hodnoty (tzv. *outliers*) jsou pak hodnoty větší, než je přilehlá hodnota.

Příklad grafu zobrazuje data, která jsou téměř dokonale symetrická, jedinou výjimku tvoří odlehlé hodnoty. Vousy i části boxu (krabice) jsou totožné nad i pod mediánem. Reálná data ale takto symetrická většinou nejsou. Části nad i pod mediánem jsou různě velké a samozřejmě se mění během času.

Větší box, delší vousy nebo více odlehlých hodnot značí větší variabilitu v datech, a tedy i větší rozdíly mezi soudy. Vždy je však potřeba věnovat pozornost měřítku osy *y*.

Výhodou krabicového grafu je, že poskytuje lepší a komplexnější přehled o rozdělení a míře variability v datech než pouze jeden sledovaný ukazatel, jako je například směrodatná odchylka. Přitom je ale stále vhodný pro sledování změn v čase.

- **Kvartil** – tři kvartily rozdělí vzestupně seřazený soubor hodnot na čtyři stejně velké části, z nichž každá představuje právě jednu čtvrtinu. První kvartil (tzv. dolní) se rovná 25. percentilu, tedy 25 % hodnot je menší a 75 % je větší, druhý kvartil (střední) je mediánem a třetí kvartil (horní) je roven 75. percentilu.
- **Medián** – hodnota, která se nachází přesně uprostřed vzestupně seřazeného souboru hodnot a dělí ho na dvě stejně velké části o stejném počtu hodnot. Platí, že nejméně 50 % hodnot je menších nebo rovno a nejméně 50 % hodnot je větších nebo rovno mediánu. Medián se rovná druhému kvartilu, pátému decilu a padesátému percentilu. Má-li soud mediánovou délku řízení např. 200 dnů, řízení pro první polovinu případů (tedy věcí) trvá maximálně 200 dnů včetně, pro druhou polovinu 200 dnů nebo více.
- **Měřítka náročnosti agendy** – měřítka byla pro každou soudní agendu (rejstřík) stanovena komisí složenou ze soudců a expertů. Teoreticky určuje náročnost průměrné věci v dané agendě (rejstříku). Měřítka vyjadřují počet věcí, které by měl jeden soudce, státní zástupce nebo zaměstnanec ve výkonu vyřídit (zpracovat) za rok. Vyšší číslo tedy znamená nižší náročnost. Měřítka jsou využita při tzv. systemizaci (viz toto heslo).

- **Míra odvolání** – je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně vyřízených věcí, v nichž bylo podáno odvolání, k celkovému počtu pravomocně skončených (vyřízených) věcí $\times 100 \%$. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci složitosti věcí (čím složitější věc, tím pravděpodobnější odvolání), je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory.
- **Míra změny rozsudku** – je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně skončených věcí, v nichž bylo vyhověno odvolání (tedy rozsudek soudu I. stupně byl změněn odvolacím soudem na podkladě odvolání) k celkovému počtu pravomocně skončených věcí, v nichž bylo podáno odvolání $\times 100 \%$. Do změny rozsudku jsou započítány i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně u odvolacího soudu zrušeno nebo vráceno soudu I. stupně. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci kvality rozhodování, je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory.
- **Nápad** – nebo také napadlé věci. Počet nově zapsaných věcí do rejstříku za určité období. V této zprávě se jedná vždy o roční data, která jsou získávána z výkazů o činnosti soudů.
- **Nevyřízené věci** – počet věcí, které nebyly vyřízeny (skončeny) k poslednímu dni vykazovaného období. Na rozdíl od ukazatelů jako je nápad, obživa nebo vyřízené věci, které se vztahují k celému sledovanému období, se v tomto případě jedná o stav k určitému datu, v této zprávě vždy k 31. 12. daného roku. Data pocházejí z výkazů o činnosti soudů.
- **Obživa** – nebo také obživlé věci. Jedná se o případy, kdy byla věc sice vyřízena, ale z určitého důvodu se v řízení pokračuje (většinou v důsledku odvolacího řízení, kdy rozhodnutí soudu I. stupně bylo zrušeno a vráceno mu k novému projednání, či po podání odporu). V této zprávě se stejně jako u nápadu jedná o počet věcí, které obživy za vykazované období, tedy za celý daný rok. Data jsou rovněž získávána z výkazů o činnosti soudů.
- **Percentil** – percentily dělí vzestupně setříděný soubor hodnot na setiny (na sto stejných částí). Devadesátý percentil znamená, že 90 % hodnot je menších nebo rovno a 10 % hodnot větších nebo rovno hodnotě percentilu. Má-li tedy soud devadesátý percentil délky řízení 400 dnů, znamená to, že vyřízení 90 % věcí trvá maximálně 400 dnů, zbylých 10 % pak 400 dnů a více.
- **Plánovaný počet soudců** – odhad počtu soudců potřebných k vyřízení nápadu za předmětný rok. Je vypočítáván pro všechny okresní a krajské soudy, zpravidla jednou ročně pro následující rok. Systemizace vyšších soudů je určena na základě dohody, nikoliv výpočtem.
- **Počet soudců na MD/RD** – počet soudců, kteří jsou na mateřské nebo rodičovské dovolené. Je zahrnut do evidenčního počtu soudců. Uváděny jsou vždy údaje k 1. 1. daného roku.
- **Průměr** – je míněn aritmetický průměr hodnot.
- **Přepočet na soudce** – počty napadlých, vyřízených a nevyřízených věcí jsou vyděleny evidenčním počtem soudců. Jedná se o jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů.
- **Příchozí věci** – v této zprávě znamená součet napadlých a obživlých věcí.

- **Statistické listy (SL)** – po pravomocném skončení (konečném vyřízení) věci v hlavních agendách jsou vyplňovány u jednotlivých soudů odpovědnou osobou, odeslány v elektronické podobě a automaticky zařazeny do datového skladu. Vyhotovují se ke každé věci (osobě v trestní agendě). Obsahují velmi detailní údaje o věci (významné datumy, údaje o odvolání, výsledek řízení, anonymizované údaje o účastnících řízení, o výši a druhu trestu apod.).
- **Výkazy o činnosti soudů** – obsahují především údaje o počtu napadlých, obživlých, vyřízených a nevyřízených věcí za zkoumané období, ale i další data, např. dělení vyřízených věcí podle způsobu vyřízení a dělení obživlých věcí podle důvodu pro obživnutí. Vypočítávají se automaticky pro každou agendu (rejstřík) a každý soud.
- **Vyřízené věci** – v této zprávě se vždy jedná o roční data, která jsou získána z výkazů o činnosti soudů.

Právní a ostatní pojmy

- **Civilní** – (agenda, řízení, úsek) činnost soudů v občanském soudním řízení. Civilní soudnictví v sobě dále zahrnuje celou řadu různých specificky upravených typů řízení (řízení o pozůstalosti, umoření listin apod.) a člení se tudíž na další agendy. Do samostatných agend se z něj vyčleňuje opatrovnická a obchodní agenda, z obchodní agendy pak dále zvláště agenda insolvenční. V této zprávě se civilní agendou myslí zpravidla věci vedené v rejstříku C, do kterého se zapisují zejména občanskoprávní návrhy týkající se právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným a návrhy na rozhodnutí ve statusových věcech manželských a partnerských.
- **Dovolání** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud; v civilních řízeních nemusí být v zákonem stanovených případech věc předložena dovolacímu soudu, ale o dovolání může rozhodnout soud v první instanci (jedná se zejména o zastavení dovolacího řízení pro nezaplacení soudního poplatku, odmítnutí dovolání pro opožděnost apod.).
- **Hlavní agendy** – jedná se o takové agendy soudů, které svou velikostí a významem tvoří stěžejní část jejich práce. V případě soudů jsou to z civilní (občanskoprávní) agendy věci zapisované do rejstříku C, z opatrovnické agendy věci vedené v rejstříku P a Nc, u obchodní agendy věci z rejstříku Cm a insolvenčního rejstříku INS, z trestní agendy rejstříky T a Tm a ze správního soudnictví všechny správní rejstříky kromě tzv. všeobecného rejstříku správního soudnictví.
- **InfoData** – statistický portál Ministerstva spravedlnosti, který umožňuje přístup široké veřejnosti k výkazům a statistikám soudů. Jeho hlavním cílem je prezentovat všechny důležité informace o justici na jednom místě a tím přispět k její větší otevřenosti (<http://cslav.justice.cz/InfoData/uvod.html>).
- **Insolvence** – jinak také insolvenční agenda (řízení). Jedná se o zvláštní soudní řízení civilní agendy, jehož předmětem je projednání úpadku a jeho řešení.
- **Jmenovací etapa** – jinak také etapa jmenování soudců. Soudce jmenuje prezident na návrh ministra spravedlnosti, dle aktuální potřeby jednotlivých soudů.
- **Kasační stížnost** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí krajského soudu vydané ve správním soudnictví. Kasační stížnost je možné podat v zásadě proti každému takovému rozhodnutí, není-li z přezkoumání v kasačním řízení zákonem výslovně vyloučeno. O kasačních stížnostech rozhoduje Nejvyšší správní soud.
- **Krajské soudy (KS)** – druhý ze čtyř článků soustavy soudů ČR. Působí jich celkem osm, a to Krajský soud v Praze, v Českých Budějovicích, v Plzni, v Ústí nad Labem, v Hradci Králové, v Brně a v Ostravě a Městský soud v Praze, který vykonává působnost krajského soudu pro území hlavního města Prahy.
- **Nadřízený soud** – z hlediska hierarchického organizačního uspořádání soudní soustavy lze soudy obecně označovat podle jejich postavení v soustavě jako soudy vyšší a nižší a z hlediska instančních vztahů také jako soudy nadřízené (vyššího stupně) a podřízené (nižšího stupně). Vyšším soudem je soud, který v soudní soustavě zaujímá oproti jinému soudu vyšší postavení bez ohledu na to, zda nižší soud je činný v obvodu působnosti

soudu vyššího. Nadřízeným soudem je soud vyšší ve vztahu k soudu nižšímu (podřízenému), který spadá do jeho obvodu působnosti. Například krajský soud je vždy nadřízeným soudem ve vztahu k okresním soudům v obvodu jeho působnosti, nikoliv však již ve vztahu k okresním soudům, které spadají do působnosti jiného krajského soudu apod.

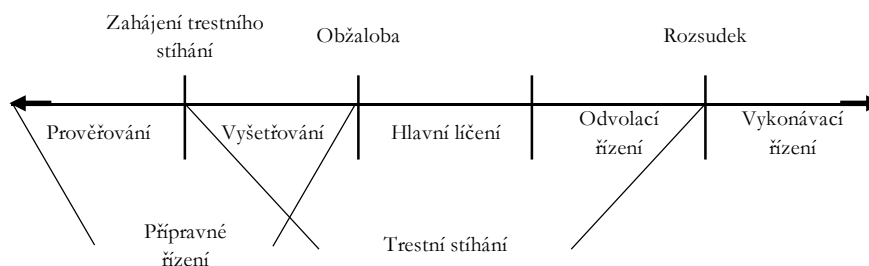
- **Nejvyšší soud (NS)** – čtvrtý článek soudní soustavy a vrcholný soudní orgánem ve věcech patřících do pravomoci soudů v civilním a trestním soudnictví s výjimkou záležitostí, o nichž rozhoduje Ústavní soud a Nejvyšší správní soud. Rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích v případech stanovených zákony o řízení před soudy a v jiných případech stanovených zvláštním právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, jíž je Česká republika vázána a která byla vyhlášena. Sídli v Brně.
- **Nejvyšší správní soud (NSS)** – vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Správní soudnictví v ČR spolu s NSS vykonávají dále už jen krajské soudy. Sídli v Brně.
- **NOZ** – občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb., který rekonfiguroval české soukromé právo a nahradil předchozí československý občanský zákoník z roku 1964. Nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2014.
- **Obchodní** – (agenda, úsek) jedna ze samostatně sledovaných agend civilního soudnictví, jejíž převážnou část tvoří spory mezi podnikateli a statusové věci právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora, přeměn a otázek statusu veřejné prospěšnosti. Do obchodní agendy se řadí i dvě další agendy se specificky upraveným druhem řízení. V prvním případě se jedná o insolvenční, která je vzhledem ke svému rozsahu a významu sledována zvlášť. V druhém případě jde o řízení ve věcech veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. Tato zpráva se posledně uvedenou agendou nezabývá; údaje o ní lze získat z ostatních veřejných zdrojů justičních statistik.
- **Odvolací instance (agenda)** – také soud II. stupně (druhustupňová agenda). Soudní řízení bývá zpravidla dvoustupňové. Každá nová věc (spor nebo jiná právní věc) je nejdříve projednána a rozhodnuta v první instanci (viz dále). Lze-li nepravomocné rozhodnutí soudu I. stupně napadnout opravným prostředkem, koná se následně u bezprostředně nadřízeného soudu odvolací řízení.
- **Okresní soudy (OS)** – první, nejnižší článek soudní soustavy. Tento článek soustavy čítá celkem 86 okresních soudů, z nichž 75 je označeno jako *okresní*, deset soudů na území hlavního města Prahy jako *obvodní* (území hl. m. Prahy se dělí na deset soudních obvodů), a jeden jako *městský* – Městský soud v Brně, který vykonává působnost okresního soudu pro území Statutárního města Brno (okres Brno-město).
- **Opatrovnická** – (agenda, řízení, úsek) je jednou ze samostatných agend civilního soudnictví, kterou tvoří zejména věci týkající se svéprávnosti a opatrovnictví člověka a dále především záležitosti kolem nezletilých dětí, poručenství a jiné formy péče o dítě. Kromě výše uvedeného se do opatrovnické agendy započítávají také věci tzv. *detenčního řízení*, tedy řízení ve věcech vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení ve zdravotním ústavu (rejstřík L). Vzhledem k omezenému rozsahu detenční agendy se jí tato zpráva nezabývá.

- **První instance (prvoinstanční agenda)** – také soud I. stupně (prvostupňová agenda). Okresní soudy jsou soudy první instance vždy, není-li k tomu podle předpisů upravujících soudní řízení učen jiný článek soudní soustavy. Takovým jiným článkem jsou zpravidla krajské soudy. Existuje však velmi malý okruh věcí, kdy jako prvoinstanční soud působí soudy vrchní nebo nejvyšší (Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud).
- **Rejstřík** – je evidenční pomůcka, která podává přehled o počtu a stavu vyřizování jednotlivých věcí. Je také podkladem pro vypracování statistických výkazů o činnosti soudů a dalších statistických výstupů a zdrojem pro základní kontrolu výkonu působnosti soudů. Soudy (včetně nejvyšších) vedou celkem přibližně 120 druhů rejstříků.
- **Rozkazní řízení** – jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věcí vydáním platebního rozkazu. V této zprávě označuje jen ta civilní řízení, která jsou zahájena návrhem žalobce na vydání platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení. Platebním rozkazem se v této zprávě míní nejen běžný platební rozkaz, ale i elektronický platební rozkaz, evropský platební rozkaz a směnečný (šekový) platební rozkaz.
- **Soudní obvod (okresního, krajského a vrchního soudu)** – územní působnost jednotlivých soudů, včetně názvu a umístění sídla, stanovuje zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů. Obvod okresního soudu (soudní okres) je vymezen územním výčtem obcí, které jej tvoří (u obvodního soudu územím městských částí hlavního města Prahy). Obvod krajského soudu (soudní kraj) se skládá z obvodu okresních soudů, kterým je nadřízeným soudem, a obvod vrchního soudu z obvodů krajských soudů, kterým je nadřízeným soudem.
- **Správní** – (agenda, řízení, úsek) – ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob a rozhodují i další věci, o kterých tak stanoví zákon (zejména věci volební, věci místního a krajského referenda a rozhodování o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem).
- **Stížnost pro porušení zákona** – mimořádný opravný prostředek, který může podat jen ministr spravedlnosti, a to proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení. Stížnost pro porušení zákona se podává k Nejvyššímu soudu, který o ní také rozhoduje (viz také ust. § 266 a násl. tr. řádu).
- **Systemizace a její výpočet** – výpočet slouží k odhadu potřeby soudců k vyřízení nápadu pro následující rok. Pro každý soud se z dat za předchozí tři roky odhadne nápad ve všech rejstřících pro předmětný rok. Za pomoci měřítek se vypočte teoretický počet soudců potřebných k vyřízení nápadu v daném rejstříku. Potřeba soudců pro jednotlivé rejstříky se sečte a vyjde tak potřeba soudců pro předmětný soud a rok. Vypočtená potřeba je nakonec upravena, s přihlédnutím ke státnímu rozpočtu, který v současné době umožňuje zaplatit 3 063 soudců. Samotná systemizace spočívá ve stanovení plánovaného počtu soudců pro jednotlivé kraje na základě výše popsaného výpočtu. Pro vyšší soudy je systemizace určena na základě dohody, nikoliv na základě výpočtu. Z výše uvedeného plyne, že systemizace neslouží k určování celorepublikové potřeby soudců, ale

k přerozdělování předem stanoveného počtu soudců mezi soudy s ohledem na relativní změny v nápadu.

- **Trestní** – (agenda, řízení, úsek). Hlavním těžištěm trestního řízení je náležité zjištění trestných činů a spravedlivé potrestání jejich pachatelů v souladu se zákonem.

Trestní řízení je zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení (policijní orgány, státní zastupitelství a soudy) a dalších subjektů podílejících se na tomto postupu. Trestní řízení probíhá v několika stádiích. Rozlišujeme přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení a vykonávací řízení (viz zjednodušené schéma níže):

Trestní věc nemusí projít všemi stádii, zejména může být rozhodnuta již v přípravném řízení, což znamená, že hlavní líčení se nebude vůbec konat. Obdobně skončí-li věc ve prospěch obžalovaného, není důvodu pro konání vykonávacího řízení, neboť rozsudkem nebyla uložena sankce (trest, ochranné opatření).

Soudů se především týká část trestního řízení od podání obžaloby, tedy předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení (souhrnně označená jako řízení před soudem) a vykonávací řízení. Samozřejmě soudy na trestním úseku vyřizují i další trestní agendu (např. rozhodování soudce v přípravném řízení). Tato zpráva se ale věnuje trestním věcem spadajícím do řízení před soudem a zapisovaným do rejstříků T a Tm u prvostupňového soudu a do rejstříků To a Tmo odvolacího soudu.

- **Vrchní soudy (VS)** – jsou třetím článkem soudní soustavy tvořený dvěma soudy se sídlem v Praze a v Olomouci.
- **Zaměstnanec ve výkonu** – jedná se o zaměstnance soudu, který není soudcem, ale bezprostředně se podílí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví. Zaměstnance lze roztrždit do několika kategorií podle druhu práce, kterou vykonávají. Bližší popis je uveden v podkapitole 2.1.2.
- **Zkrácené přípravné řízení** – představuje zvláštní formu přípravného řízení, jehož podstatou je umožnit u méně závažných trestných činů jejich rychlejší a jednodušší vyřízení (skončení), tedy objasnění skutku, ve kterém je spatřován trestný čin, zjištění osoby důvodně podezřelé z jeho spáchání a vyhledání důkazů. Zkrácené přípravné řízení lze podle zákona konat jen o trestných činech, které v prvním stupni přísluší projednávat okresnímu soudu a jejichž horní hranice trestní sazby nepřevyšuje pět let, pokud byl podezřelý přistizen při činu nebo bezprostředně po něm nebo pokud v průběhu proveřování byly zjištěny skutečnosti jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě dvou týdnů postavit před soud.

Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy

Okres (obvod)	Zkratka	Okres (obvod)	Zkratka
Benešov	BE	Pardubice	PA
Beroun	BN	Pelhřimov	PE
Blansko	BK	Písek	PI
Brno-město	BM	Plzeň-jih	PJ
Brno-venkov	BO	Plzeň-město	PM
Bruntál	BR	Plzeň-sever	PS
Břeclav	BV	Praha 1	P 1
Česká Lípa	CL	Praha 2	P 2
České Budějovice	CB	Praha 3	P 3
Český Krumlov	CK	Praha 4	P 4
Děčín	DC	Praha 5	P 5
Domažlice	DO	Praha 6	P 6
Frýdek-Místek	FM	Praha 7	P 7
Havlíčkův Brod	HB	Praha 8	P 8
Hodonín	HO	Praha 9	P 9
Hradec Králové	HK	Praha 10	P 10
Cheb	CH	Praha-východ	PY
Chomutov	CV	Praha-západ	PZ
Chrudim	CR	Prachatice	PT
Jablonec nad Nisou	JN	Prostějov	PV
Jeseník	JE	Přerov	PR
Jičín	JC	Příbram	PB
Jihlava	JI	Rakovník	RA
Jindřichův Hradec	JH	Rokycany	RO
Karlovy Vary	KV	Rychnov nad Kněžnou	RK
Karviná	KA	Semily	SM
Kladno	KL	Sokolov	SO
Klatovy	KT	Strakonice	ST
Kolín	KO	Svitavy	SY
Kroměříž	KM	Šumperk	SU
Kutná Hora	KH	Tábor	TA
Liberec	LB	Tachov	TC
Litoměřice	LT	Teplice	TP
Louny	LN	Trutnov	TU
Mělník	ME	Třebíč	TR
Mladá Boleslav	MB	Uherské Hradiště	UH
Most	MO	Ústí nad Labem	UL
Náchod	NA	Ústí nad Orlicí	UO
Nový Jičín	NJ	Vsetín	VS
Nymburk	NB	Vyškov	VY
Olomouc	OC	Zlín	ZL
Opava	OP	Znojmo	ZN
Ostrava	OS	Žďár nad Sázavou	ZR

Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů

Rejstřík	Popis
A (KS)	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (od roku 2010)
A (NSS)	Převzatá agenda z vrchních soudů (dříve)
Ad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (od roku 2010)
Ads	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech sociální a důchodové správy
Af	Správní žaloby ve věcech finanční správy (od roku 2010)
Afs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech finanční správy
Ans	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany proti nečinnosti správního orgánu
Aos	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech opatření obecné povahy (dříve)
Aps	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (dříve)
Ars	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech krajského a místního referenda
As	Řízení o kasačních stížnostech v ostatních věcech
Az	Správní žaloby ve věcech mezinárodní ochrany
Azs	Řízení o kasačních stíž. ve věcech mezinárodní ochrany a zákona o pobytu cizinců
C	Občanskoprávní věci
Ca	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (před rokem 2010)
Cad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (před rokem 2010)
Cdo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech občanskoprávních a obchodních
Cm	Obchodní věci
Cmo	Odvolací civilní agenda v obchodních věcech
Co	Odvolací civilní agenda
EC (KS)	Převedené věci z rejstříku EPR – občanskoprávní věci
EC (OS)	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu (před rejstříkem EPR)
ECm	Převedené věci z rejstříku EPR – obchodní věci
EPR	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu
EVC	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu
EVCm	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu v obchodních věcech
ICm	Incidenční spory
INS	Insolvenční řízení
L	Detenční řízení
NSCR	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení
Odo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech obchodních (dříve)
P a Nc	Opatrovnické řízení
T	Trestní věci
Tdo	Dovolání proti rozhodnutím soudů druhého stupně ve věcech trestních
Tm	Trestní věci mládeže
Tmo	Trestní agenda odvolací – mladiství
To	Trestní agenda odvolací
Tz	Stížnosti pro porušení zákona

Příloha D – detailnější popis DEA

Metoda je zde stručně popsána, popis však nezabíhá do větších detailů, jako je odvození použitých rovnic nebo podrobné vysvětlení všech pojmů. V případě většího zájmu odkazujeme na odbornou literaturu, jejíž stručný seznam je uveden na konci této přílohy.

V první části jsou stručně vysvětleny teoretické základy a shrnuta vybraná empirická literatura, ve které byla DEA aplikována na soudnictví. V druhé části popisujeme, jak konkrétně byla DEA použita na české soudy (tj. specifikace modelu). Výsledky jsou uvedeny v podkapitole 2.5.1.

Teorie a literatura

DEA je neparametrická metoda lineárního programování. Lineární programování je metoda, která se snaží dosáhnout nejlepšího výstupu (např. minimálních nákladů) v matematickém modelu, jehož požadavky jsou reprezentovány lineárními vztahy. Jinak řečeno hledá maximum (minimum) dané funkce za daných podmínek.

DEA je využívána k analýze technické efektivity tzv. DMU (z anglického Decision Making Units, rozhodovací jednotky). Porovnává mezi sebou rozhodovací jednotky, které vytváří podobný produkt, využívají podobné vstupy a spadají pod jednu organizaci. Jedná se například o několik továren spadajících pod jednu společnost nebo právě o soudy. V našem případě tedy analyzujeme technickou efektivitu 86 okresních soudů (DMU) v ČR.

Hlavním výstupem DEA je skóre efektivity (θ) od 0 do 1. Skóre 1 značí, že DMU je efektivní. Čím nižší je vyprodukované skóre, tím si soud počíná méně efektivně. Například skóre 0,6 značí, že soud si počíná efektivně jen z 60 %, tedy že s danými vstupy produkuje pouze 60 % možných výstupů nebo, že za daných vstupů je možné výstupy navýšit o $(100 - 60) = 40$ %. Konkrétní interpretace závisí na druhu modelu (viz dále).

Základy konceptu technické efektivity, ze kterého DEA vychází a který je popsán níže, položil v roce 1957 M. J. Farrell. Na základech tohoto konceptu pak vytvořili Charnes, Cooper a Rhodes (1978) model DEA s konstantními výnosy z rozsahu (CRS). Jedná se o tzv. CCR model. Předpoklad konstantních výnosů z rozsahu později uvolnili Banker, Charnes a Cooper (1984). Jejich model již pracuje s různými výnosy z rozsahu (VRS). Jedná se o tzv. BCC model.

Výnosy z rozsahu jsou ekonomický pojem, který udává, jak se mění výstupy při proporcionální změně všech vstupů. Výnosy z rozsahu lze dělit takto:

- Klesající výnosy z rozsahu (DRS): zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů o méně než 1 %.
- Konstantní výnosy z rozsahu (CRS). V tom případě je velikost zkoumané DMU ideální. Zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů přesně o 1 %.
- Rostoucí výnosy z rozsahu (IRS): zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů o více než 1 %.

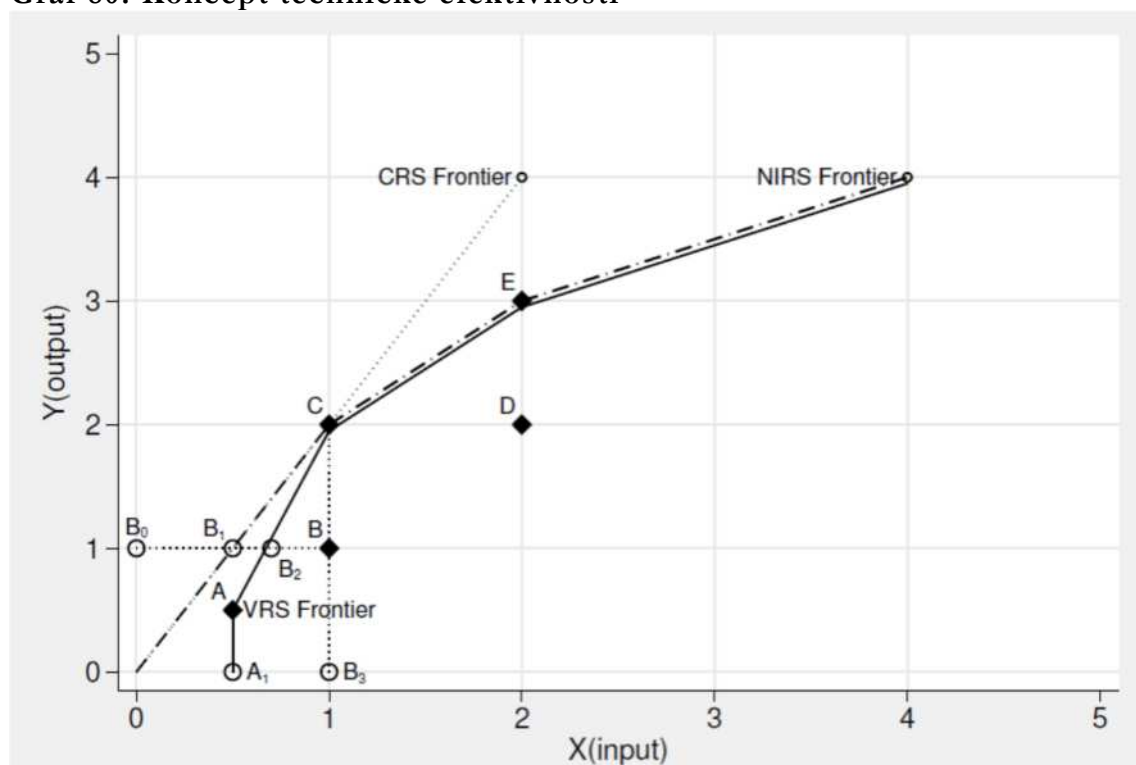
Z hlediska této zprávy je podstatné to, co z konceptu výnosů z rozsahu plyne. Charnes, Cooper a Rhodes (1978) předpokládají CRS, tedy předpokládají, že DMU je ideálně veliká. Neefektivnost ve výrobě tedy nemůže plynout z nevhodné velikosti DMU. Naopak Banker, Charnes a Cooper (1984) předpokládají VRS, což znamená, že soudy mohou být neefektivní i kvůli tomu, že jsou příliš velké nebo malé.

Dále můžeme DEA dělit na vstupově orientovanou (z anglického input-oriented) a výstupově orientovanou (z anglického output-oriented). Vstupově orientovaná DEA zkoumá, o kolik by soud mohl snížit své vstupy, aniž by se změnila velikost výstupů, pokud by soud fungoval efektivně. Výstupově orientovaná DEA zkoumá, o kolik by soud mohl zvýšit své výstupy, aniž by se změnila velikost vstupů, pokud by soud fungoval efektivně.

Koncept technické neefektivnosti

Technicky efektivní DMU můžeme definovat jako DMU, která produkuje maximální možný výstup z daných vstupů nebo daný výstup z minimálního množství vstupů. Koncept měření technické neefektivnosti, jak ho definoval Farrell, a tedy i koncept DEA, je nejlépe pochopitelný z příkladu na grafu 80.

Graf 80: Koncept technické efektivity

Zdroj: Y. Ji, C. Lee (2010), str. 269.

Na ose Y je množství vyprodukovaného výstupu, na ose X je vložené množství vstupu. Na příkladu na grafu je zaneseno pět DMU. DMU C leží na tzv. efektivní hranici CRS (CRS frontier). Tato hranice udává nejlepší možnou kombinaci vstupů a výstupů za předpokladu CRS. CCR model ji tedy vyhodnotí jako zcela efektivní ($\theta = 1$). Jednotky A, C a E leží na efektivní hranici VRS (křivka označená jako VRS frontier). BBC model je tedy vyhodnotí jako zcela efektivní. Dále je na grafu zobrazena „efektivnostní hranice“ NIRS (nerostoucí výnosy z rozsahu), která ale v rámci této analýzy není potřebná.

Na efektivní hranici VRS lze také velmi dobře demonstrovat výnosy z rozsahu. Od bodu A do bodu C vykazuje křivka rostoucí výnosy z rozsahu (sklon k ose X je vysoký, výstup tedy roste rychleji než vstup). Od bodu C dál vykazuje křivka klesající výnosy z rozsahu (sklon k ose X je malý, výstup tedy roste pomaleji než vstup). Pouze bod C vykazuje CRS – je to průsečík efektivních hranic VRS a CRS. Například DMU B je neefektivní. Její přesnou míru efektivnosti

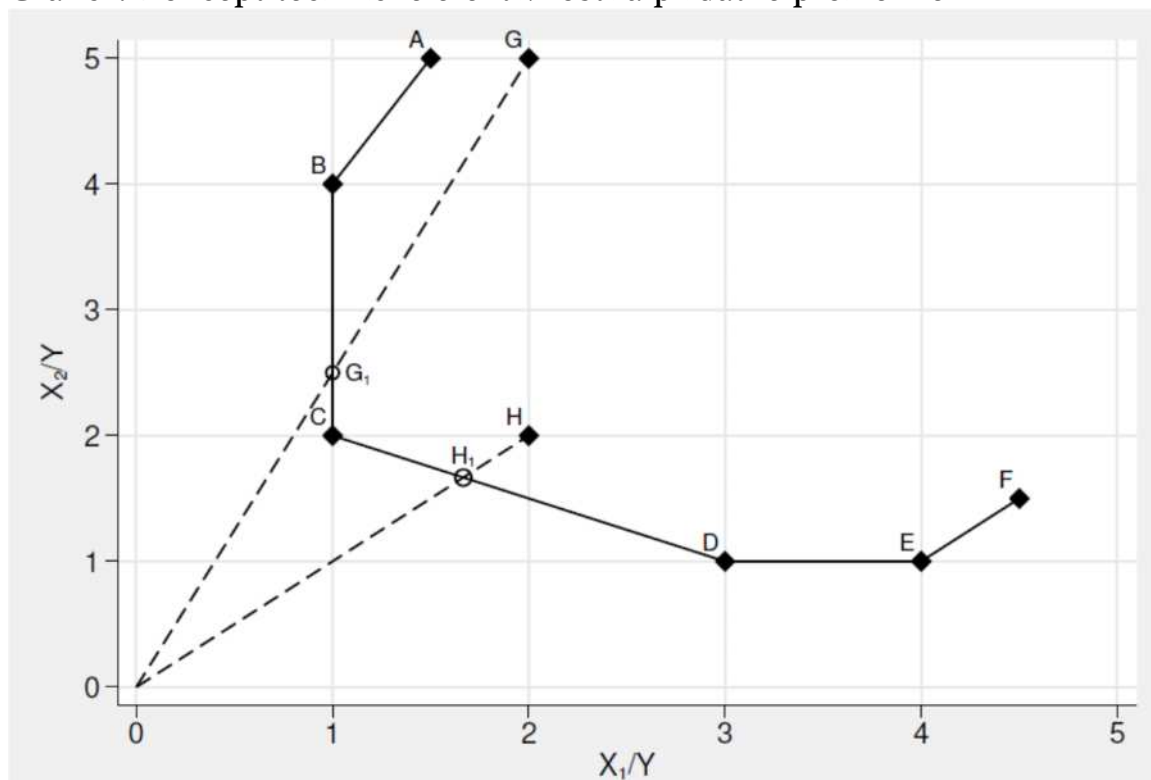
(tedy theta) lze snadno určit. V případě vstupově orientovaného CCR modelu to je poměr vzdáleností na grafu $(B_0B_1) / (B_0B)$. V případě vstupově orientovaného BBC modelu je efektivnost určena poměrem vzdáleností $(B_0B_2) / (B_0B)$. Z toho plyne, že je možné rozdělit neefektivnost na dvě složky: čistá technická neefektivnost (vzdálenost B_2B) a neefektivnost způsobená nevhodnou velikostí (vzdálenost B_1B_2).

Všechny míry efektivnosti získané pomocí výstupově orientované DEA jsou v příkladu na grafu stejné, a to $(B_3B) / (BC)$ – neefektivnost je způsobena tedy samotnou DMU, ale ne její velikostí.

Neefektivita a přídavné proměnné

Dalším důležitým konceptem v rámci DEA jsou tzv. přídavné proměnné (anglicky slack variables). Na grafu 2 je opět zobrazena hranice efektivnosti, ale jiným způsobem. Je zobrazena pro dva vstupy a jeden výstup. Na osách je vždy zanesen poměr (množství vstupu) / (množství výstupu). DMU A až F leží „na hranici efektivnosti“, DMU G a H jsou neefektivní. Jejich technickou efektivnost lze vypočítat podobně jako na grafu 1 – tedy OG_1/OG a OH_1/OH . Bod G_1 je tzv. Farrell efektivní. Ale u DMU G je ještě dále možné snížit množství vstupu 2, a to o vzdálenost CG_1 . Právě tato neefektivnost je tzv. „slack“. DMU C se pak stává tzv. „referenční DMU“ pro DMU G. Bod C je tzv. „Pareto–Koopman efektivní“. Přídavné proměnné tedy udávají, o kolik jednotek je třeba snížit vybraný vstup (nebo zvýšit vybraný výstup), aby se DMU stala efektivní. Neefektivní jednotka totiž oproti efektivní referenční jednotce používá příliš velké množství daného vstupu nebo produkuje příliš malé množství daného výstupu.

Graf 81: Koncept technické efektivnosti a přídavné proměnné

Zdroj: Y. Ji, C. Lee (2010), str. 269.

Matematická specifikace modelu

Celý koncept DEA a technické efektivity popsaný v textu výše je samozřejmě specifikován také formálně – matematicky. DEA s CRS je specifikována následovně (například Nissi a Rapposelli, 2011).

Přepokládejme, že máme n DMU, které spotřebovávají různé množství m vstupů, aby vyprodukovaly s výstupů. Označme množství vstupu i ($i = 1, \dots, m$) jako x_{ij} a množství výstupu r ($r = 1, \dots, s$) jako y_{rj} . Cílem metody je změřit relativní efektivnost jedné DMU j_0 vzhledem k nejlepšímu možnému výkonu. Efektivnost j_0 je definována jako poměr vážené sumy vstupů k vážené sumě výstupů. Váhy nejsou dány a priori, ale jsou vypočteny tak, aby maximalizovaly efektivnost dané j_0 . Efektivnost tedy lze vypočítat tak, že se maximalizuje poměr vstupů a výstupů, kdy váhy jsou neznámé, a to za podmínky, že tento poměr nesmí přesáhnout 1 u jakékoliv jednotky:

$$e_0 = \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{rj_0}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{ij_0}} \quad (1)$$

$$\text{s.t. } \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{rj}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{ij}} \leq 1 \quad j = 1, \dots, n \quad u_r, v_i \geq 0 \quad \forall r, i \quad (2)$$

kde u_r a v_i jsou váhy pro r -tý výstup nebo i -tý vstup. Tento model musí být vyřešen n krát – tedy pro každou DMU. V tomto případě 86krát.

Banker, Charnes a Cooper (1984) rozšířili model o možnost různých výnosů z rozsahu. Toho dosáhli tím, že přidali podmínku konvexivity pro oblast výrobních možností:

$$\sum_{j=1}^n \lambda_j = 1$$

Aplikace DEA v oblasti soudnictví

DEA není v oblasti soudnictví aplikována příliš často, několik prací na toto téma však existuje. Poprvé DEA aplikovali v oblasti soudnictví Lewin, Morey a Cook (1982), kteří zkoumali efektivnost vrchních trestních soudů v Severní Karolíně v roce 1976. Kittelsen a Forsund (1992) zkoumali norské soudy v letech 1983–1986. Pedraja-Chaparro a Salinas-Jiménez (1996) analyzují soudy ve Španělsku. DEA využil také Schneider (2005) při výzkumu odvolacích soudů v oblasti pracovního práva v Německu. Relativně nedávno DEA aplikovali Yeung a Azavado (2011) na státní soudy v Brazílii, Elbialy a García-Rubio (2011) na soudy první instance v Egyptě nebo Nissi a Rapposelli (2011) na italské odvolací soudy.

Vstupy a výstupy DEA jsou ve všech těchto pracích velmi podobné. Jako vstupy se většinou používají nápad, počet nedodělků na začátku roku, počet soudců a dalšího personálu. Jako výstup se používá výhradně počet vyřízených věcí. Některé práce dělí vyřízené věci do kategorií nebo jako zvláštní výstup berou počet věcí vyřízených do určitého počtu dní.

Metodika, specifikace modelu

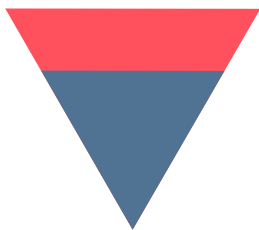
V teoretické části byly popsány teoretické základy DEA, její varianty a základní literatura, která se DEA zabývá nebo ji aplikuje. V této části je popsána konkrétní aplikace DEA při hodnocení českých soudů. Jako vstupy jsou použity následující proměnné: **počet soudců**, **počet referentů** (VSÚ + asistenti + soudní tajemníci) a **počet dalšího personálu ve výkonu** (vedoucí kanceláře

+ protokolující úředníci + zapisovatelky) a **vážená případová zátěž** (nevyřízené věci na začátku roku + počet příchozích věcí). Jako výstup byl použit **vážený počet vyřízených věcí**. Na rozdíl od ostatních kapitol jsou tedy zapojeny všechny agendy. Využita je výstupově orientovaná DEA. Tato metoda se soustředí na maximalizaci výstupů za využití konstantních vstupů. V empirické literatuře v oblasti justice je obecně více využívána tato orientace DEA. Soudy totiž mají kontrolu nad vyřízenými věcmi (výstupy), ale ne nad nápadem (jeden ze vstupů). Veškerá uváděná data jsou za rok 2016.

Případy byly váženy pomocí dvou typů vah. První typ vychází z měřítek používaných v systemizaci, kde má například případ z agendy C váhu 1 a případ z agendy EXE váhu $352 / 3256 \doteq 0,108$. Druhý typ se uplatní v rámci velkých agend, u nichž jsou k dispozici podrobnější data (vyplňují se statistické listy). Jedná se o agendy P a Nc, T, Tm a C. Jednotlivým druhům sporu je v rámci agendy přidělen „koeficient obtížnosti sporu“, který určuje, jak je daný spor relativně obtížný v rámci příslušné agendy. Jako kritérium obtížnosti je využita délka řízení, respektive počet hlavních líčení u trestních agend. Pro účely této zprávy byla použita následující specifikace DEA: **modely CCR i BCC, dvoufázová, výstupově orientovaná**. Analýza tedy zkoumá, **o kolik by soud mohl zvýšit své výstupy, aniž by se změnila velikost vstupů**, pokud by soud fungoval efektivně. Také zkoumá, zda je velikost soudu ideální či nikoliv.

Seznam literatury (DEA)

- BANKER, Rajiv D. – CHARNES, Abraham – COOPER, William Wager: Some models for estimating technical and scale inefficiencies in data envelopment analysis. *Management science*, 1984, 1078–1092.
- CHARNES, Abraham – COOPER, William W. – RHODES, Edwardo: Measuring the efficiency of decision making units. *European journal of operational research*, 1978, 429–444.
- ELBIALY, Nora – GARCÍA-RUBIO, Miguel A: *Assessing judicial efficiency of Egyptian First Instance Courts: A DEA analysis*. Joint discussion paper series in economics, 2011.
- FARRELL, Michael James: The measurement of productive efficiency. *Journal of the Royal Statistical Society. Series A (General)*, 1957, 253–290.
- JI, Yong-bae, LEE – Choonjoo: Data envelopment analysis. *The Stata Journal*, 2010, 267–280.
- KITTELSEN Sverre – FØRSUND Finn: Efficiency Analysis of Norwegian District Courts, *Journal of Productivity Analysis*. 3, 1992, 277–306.
- LEWIN, Arie Y – MOREY, Richard C – COOK, Thomas J.: Evaluating the administrative efficiency of courts. *Omega*, 1982, 401–411.
- NISSI, Eugenia – RAPPOSELLI, Agnese: A Data envelopment analysis of Italian courts efficiency, *Italian Journal of Applied Statistics Vol. 22 (2)*, 2011, 199–209.
- PEDRAJA-CHAPARRO, Francisco – SALINAS-JIMÉNEZ, Javier: An assessment of the efficiency of Spanish Courts using DEA. *Applied Economics*, 1996, 1391–1403.
- SCHNEIDER, Martin R.: Judicial career incentives and court performance: an empirical study of the German labour courts of appeal. *European Journal of Law and Economics*, 2005, 127–144.
- YEUNG, Luciana L. – AZEVEDO, Paulo F.: Measuring efficiency of Brazilian courts with data envelopment analysis (DEA). *IMA Journal of Management Mathematics*, 2011, dpr002.

Ministerstvo spravedlnosti

Vyšehradská 16

128 10 Praha 2

e-mail: posta@msp.justice.cz

www.justice.cz